

ለእውነት እንቁም (የሚሊኒየሙ መርዶ እና ብስራት)

በስሜ ታደሰ

መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረጉ መጻሕፍት
2004 ዓ.ም

«ማስታወሻነቱ»

የጌታን ፈቃድ በአግባቡ ልብ እልበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ አማኑኤል ባፕቲስት ቤተ ክርስቲያን፣ አስክትሎ ቤዛ ባፕቲስት ቤተ ክርስቲያን ስለ ሰጠኝ በዛም ተገኝቼ በመንፈሳዊ ሕይወቴ እድገት ዘንድ ኃላፊነትንና ተጠያቂነትን በአግባቡ እረዳ ዘንድ በዚያ መንገዱን ስላኖሩልኝ ለእነርሱ ይሁንልኝ።

ይልቁኑ፤ በቤዛ ባፕቲስት ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን ልዑልነት በመረዳት ተገቢ የሆኑ ተግዳሮቶችን በመቋቋም የመጽናት ምንነትን እየተማርኩ ከመዝለቅ ባሻገር በዚያች አፕቢያ ውስጥ እንዳገለግልም ሆነ እንድገለገል እግዚአብሔር ድንቅ ቸርነቱን ስለ ገለጠልኝ ዝግጅቶቼ ለማስታወሻነት ብቃት ይኖራቸዋል።

ማውጫ

1. ለእውነት እንቁም	7
2. ስመ ጥሩ ሰው	15
3. ፀረ ማርያሙ ማን ነው?	17
4. ልዑል ማን ነው? (ክፍል አንድ)	23
5. ልዑል ማን ነው? (ክፍል ሁለት)	27
6. በእውነት ላይ የተመዘዘ ሰይፍ	32
7. ማማማ:- ሦስትዮሽ የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ	35
8. ቅኝት:- በ«ወላዲተ አምላክ በኢትዮጵያ» መጽሐፍ ላይ ..	40
9. ቅድስት ማርያምና «ልዩ መገለጦች»	53
10. ክሎኒንግ:- «ሰው በሰው ሊፈጠር?»	61
11. ጸሎተ ገብረሐና	68
12. «ለሚመለከተው መሪ ሁሉ!»	71
13. ቅኝት- «መጽሐፍተ ኑፋቂ» በመጽሐፍ ቅዱስ ዓይን ሲታይ	79
14. አንተ የለሽቼ ሰዎች!	86
15. ያልተቀጣ ዓይን አውጣ	91
16. ምርጫችን አሁን ለምን ሆነ?	94
17. እርቃነትን የቆመው ትውልድ	103
18. ትውፊት እና «የእኔ ድርሻ»	107
19. ግላዊ የነፍስ ነጻነት	110
20. አዲስ አበባ	117
21. ማን ይተምን? የፈጠረ	122
22. በሰውነት ቋንቋ መጠቀም	130
23. ኢትዮጵያ እና አርባ ሁለቱ ጥቅሶች	136
24. ለውርጃ ተጠቂዎች ምን ተስፋ አለ?	156
25. ጾምና ጺሚዎች	176
26. ገብረ ሕይወት ባይከዳኝ	183
27. ውርጃስ ይቅር!	195
28. ፍልስፍና እና ፈላስፎች	210
29. ኃላፊነትና ተጠያቂነት	207
30. ትዳር እና ወሲብ	221
31. ክርስትና እና እስልምና	227
32. ጸጋ - በሰው ሁሉ አፍ ቀሎ የተገኘ ቃል	237
33. አንባቢን እና ጆን ቡንያን	247
34. ሕፃንነት. . . ጣለኝ ወይስ አወደቀኝ?	249
35. ከዚህም የሚበልጥ ታላቁ ተአምር	254

36.	መከረኝነት	260
37.	ላጤነት እና ዘንድሮ	265
38.	ትጭጭት እና ዘንድሮ	270
39.	የሠርጉ ማግስት ... የምስራች	274
40.	ለምን እንጽፋለን?	279
41.	እንተራረም	284
42.	ውርጃ = መብት ወይንስ ግድያ?	288
43.	የወላጅ አባዜ!	294
44.	«ጥሎሽ»ን ጣለብኝ	299
45.	ጸታዊ መፈላለግ	306
46.	የሠርጋችን ክቡር እሴቶች እና «አይረቡ» ባህሎች	311
47.	የጠንካራ ማኅበረሰብ መለኪያ	321
48.	ለተመራቂዎች ሁሉ	324
49.	ትችት- በ«መለኮታዊ ራዕይ ሲኦል ሲገለጽ»	327
50.	ቀልባችን አጋንንት ላይ ያልሰፈረበት ምክንያት	336
51.	ሔዋን የቀየሰችው መንገድ	343
52.	የሥነ ፍፃሜው ቅኝት	348
53.	ገናን እናግነው!	355
54.	«ዝምታ ወርቅ አይደለም!»	360
55.	ቃሉን ማን ተጋፋው	363
56.	መግባባት የፍቅር መሠረት	366
57.	2000ም እንደ 1900!	369
58.	የቀባሪው ጣጣ	373
59.	«ሶዶማዊነት»	376
60.	የሴቶች ድርሻ በኅብረተሰብና በቤተ ክርስቲያን	385
61.	ይሁዳ	410
62.	የሚሊኒየሙ መርዶና ብሥራት	424

ምስጋና

«በጥንትና በመካከለኛው ዘመን የቤተ ክርስቲያን ታሪክ» ዝግጅቱ ውስጥ ብዙ ምስጋናን ለባለቤቱ እና ለልጆቹ አድርጌ ነበር፤ ዛሬም ይኸው እንደ ተጠበቀ ሆኖ ግና ከፍ ማለት አፈልጋለሁ፤ ወላጆቼን፣ እንቶቼና ወንድሞቼን (አቶ ታደሰ ገብረ ክርስቶስ፣ ወ/ሮ አፀደ ማሞ ከዚያም አካሌ፣ ጽጌ፣ ሙሉ አመቤት፣ መኮንን፣ ጳውሎስ፣ ኢየሩሳሌም፣ ቅድስት፣ ገነት እና ዮሴፍ ታደሰ) የእነርሱ አሻራ በግል አኗኗራቸው አመለካከቱ እና እምነቱ የትልቅ ትልቁን ድርሻ ወስደዋል፤ ቸር አምላክ ለእነርሱ እንድንገኝ ስላደረገኝ እርሱን በቅድሚያ አመሰግናለሁ፤ እነርሱን አስከትሎ አመሰግናቸዋለሁ፡፡

የቤዛ ባፕቲስት ማኅበረ ምእመንን ከልቤ ዛሬም ነገም አመሰግናቸዋለሁ፤ ይመክሩኛል፣ ያደምጡኛል፣ የተሻለውም ይኸ ነው ብለው የልባቸውን ይገልጹልኛል፤ እነርሱን እንደምወዳቸው እንደ መግለጽ ደስ የሚያሰኝ እና አመሰግናችኋለሁ ማለቴን እንዲያነቡልኝ ከምፈልጋቸው ቀዳሚዎቼ እንደኛው ናቸው፡፡

በቀደመው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ዝግጅቱ የጽሑፍ ሥራውን በማረም፣ በመጻፍ ከእኔ ጋር የደከመችው ወ/ት ገነት ተክለ ማርያም ነበረች፤ ዛሬም ምስጋናዬ ይድረሳት፤ ለዚህ ዝግጅት ደግሞ ቸር አምላክ ወ/ት ጸጋ ፈቃደን ባይሰጠኝ ይህ ይነበብ ነበር ወይ ብዬ ራሴን እጠይቃለሁ፤ ምላሹም በፍጹም የሚል ነው፤ አመሰግንኳለሁ፡፡

መግቢያ

ጥድፊያ በሞላበት ዓለም ውስጥ እየኖርን ሳለ ነው፤ ሌላ ተጨማሪ ሊነበብ የሚገባውን ሥራ ወደ እናንተ ያደረሰኩት፤ ገጽ ብዙ ይመስላል፤ ግና በርካታ ርእሰ ጉዳዮችን በየብቻው የሚያስተናግድ ስለ ሆነ አያስለችም፤ ይህን ደግሞ የመረጥኩት ሆነ ብዬ ነው፤ ጥቂት ማንበብ የወደደ ሁሉ ቁም ነገር አገኝበት ይሆን? ብሎ ላሰበው ቅድሚያ የመስጠት ዕድልን ለመቸር፤ እንዲሁም ከዳር ዳር እዘልቃለሁ ለሚልም ነገሮች ሁሉ ተጋምደው ወደ አንድ አቅጣጫ እየተጓዙ እንዳላቸው እንዲረዱ መፈለጌ ዐይነት—ብዙ ርእሰ ነገሮችን አካትቼበታለሁ።

ከዚህም የተነሣ፤ የተመጠኑ ለጥናት መነሻ የሆኑ ሥራዎችን እንዲሁም በየራሳቸው ሊቆሙ የሚችሉ ቶሎ ተነብበው ቶሎ ተጠናቅቀው ሊጠቅሙ የሚችሉ ጽሑፎችን በዝግጅቱ አካትቻለሁ። አስነዳጀሬ የይዘት ቅርርብ ያላቸውን ለማጣመር መሞከር ነው፤ እንግዲህ የንባብ ጊዜያችሁን ሳልሻማ አንብባችሁ ምላሻችሁን እሰማ ዘንድ ምኞቴ ነው።

ልብ በሉልኝ፤ አንዳንድ ጽሑፎቼ ለውይይት በቤዛ ባፕቲስት ቤተ ክርስቲያን ወይም በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ዝግጅት ላይ በመቅረባቸው ለዛቸውን እንዳያጡ መጠነኛ ማሻሻያ አድርገባቸዋለሁ። አንዳንዶች ግን ሙሉ ለሙሉ «እንደ ወረደ» ወደ እናንተ የመጡ ስለሆኑ «የሚያነብ ሁሉ እንደ ቤሪያ ሰዎች ነገሩ እንዲህ ነው» እያለ ያብራራውና ያሰፋው ዘንድ እፈልጋለሁ። ይህን ቅጽ አንድ ያልኩበት ምክንያት ተከትሎ የሚመጣ ሌላ ቅጽ ሁለት አብሮት ስላለ ነው።

መልካም ንባብ

ስሜ ታደሰ

ለእውነት እንቁም

ብዙ ጊዜ የጀመርኩትን ንባብ ዳር አደርሳለሁኝ፤ አልፎ አልፎ ደግሞ ገምጂ ወይም ጀምራ የምተውበት ወቅትም አለ። ለማቋረጡ በቂ ምክንያት አለኝ። የማነበው ጋዜጣ፤ መጽሐፍ ወይም መጽሐፍ ይዘቱ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ሳይገጣጠም ሲቀር ያኔ እተወዋለሁ። መተዋ ጊዜዬን በከንቱ እንዳላባክን ይረዳኛል። አለማንበቤ የማይጠቅም ልምምድ እንዳልለማመድ፤ የማይረባና የማያዛልቅ አፈ ታሪክ ውስጥም ገብቼ እንዳልሰጥም ይረዳኛል፤ እናም ከዚህ የተነሣ ለንባቤ ማቋረጥ ምክንያት ቅብል ነው።

በቅርቡ ከዳር ዳር በዘለቅሁበት ጽሑፍ ደስ ተሰኝቻለሁ። «ለእውነት እንቁም» ይላል፤ ጸሐፊው ፒተር ማስተርስ ናቸው። እርሳቸው «ለእውነት መቆሙ ጥንካሬን እንደሚጠይቅ እና ዋጋ እንደሚያስከፍል» ብቻ ተናግረው አላበቁም፤ ለእውነት ላለመቆም ምክንያት የሆኑትንና የሚመሳሰሉትንም ጭምር ለአንባብያኑ ገልጸዋል። እርሳቸው የሚሉት ሁሉ ስለ ተመቸኝ እናንተም ታነበልኝ ዘንድ ጓጓሁ።

የጉጉቴን የመነሻ ድልድይ የማደርገው በ1987 ዓ.ም የሕይወት መጽሐፍት ቁጥር 17 ሽፋን ላይና በውስጥ ገጾቹ የሚነበበውን ከዶክተር አለማየሁ መኮንን ጋር የተደረገውን ቃለ ምልልስ ነው።

የመጽሐፍቱ የፊት ሽፋን «በአርቶዶክስ፤ በካቶሊክና በፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ያለውን ልዩነት ለመፍታት ይቻላል ብዬ እገምታለሁ» በሚል ርእስ ይምቋል። ርእሱን ለብቻው አይቼ «እንዴት?» አልኩኝ። ለዚህ ጥያቄ ምላሽ ለማግኘት የውስጡን አነበብኩኝ። የዝግጅት ክፍሉ ጠያቂ፤ «ታዲያ በታቦት፤ በማርያም፤ በመላእክት አማላጅነት፤ በደኅንነት፤ በመጽሐፍ ቅዱስ እና በመሳሰሉት ጉዳዮች ላይ ያለን ልዩነት እንዴት ሊታረቅ ይችላል?» በማለት ይጠይቃል። ለዚህ የዶክተሩ መልስ፤ «ልዩነታችን በትምህርትና በውይይት ይፈታል። ክርስቲያን ነኝ የሚል ሁሉ ከምንም ነገር በላይ ለእግዚአብሔር ቃል ሥልጣን ሊሰጥ ይገባዋል። ፕሮቴስታንት ብንዞን ኦርቶዶክስ እራሳችንን ለእግዚአብሔር ቃል ካስገዛን ልዩነታችን እየጠበበ ይመጣል።

ፍጹም እንድነት የምናገኘው በመንግሥተ ሰማያት ብቻ ነው» የሚል መልስን ይዟል።

ምላሹ ከፊል እውነት አለው። ከፊሉ ግን መሆን የማይችል ጉዳይ ላይ ተስፋን ብቻ ሰጥቶ አላፈ ነው። መጽሐፍ የጠየቀው ዓይነት ጥያቄ ግን በእኛ አቆጣጠር በ1986 ዓ.ም አሜሪካ ላይ በተደረገው የወንጌላውያንና የካቶሊክ ቤተ እምነቶች በጋራ ተገናኝተው ከተወያዩ በኋላ ተሰማምተው የተለያዩት፤ «ካቶሊካውያንና ወንጌላውያን በእግዚአብሔር ፊት የዳኑ ስለሆኑ አንዱ ሌላውን በወንጌል ለመድረስ የሚያደርገውን ጥረት ያቁም፤ በምትኩ በጋራ ለእግዚአብሔር መንግሥት እንሥራ» በማለት ነበር። ይህ የሆነው እንደ ሌሎች ልዩነቶች በውይይት ጠበው ወይም አንዱ ለእግዚአብሔር ቃል ለመገዛት ፈቅዶ ሳይሆን፤ «መቻቻል» የተሻለ አማራጭ ነው በማለት እንደ ነበር ይታወሳል።

ቀደም ብሎም በእንግሊዝ አገር በ1960 እና 1970 በተካሄዱት ተመሳሳይ ጉባኤዎች ላይም ወንጌላውያንና ካቶሊካውያን ተገናኝተው በወንጌላውያኑ በዶክተር ጆን ስቶት ገላጋይነት፤ «የእንግሊዝም ሆነ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ፊት የተወደዱ ሕዝቦች ናቸው፤ እርስ በርሳችን መናቆራችንን እናቁም፤ ልዩነቶቻችን የሚያቆሙት በሰማይ ብቻ ነው።» በማለት ነበር የቋጩት።

ለእኔ የእነዚህ መግለጫዎች በይዘት ሳይለያዩ በየጊዜው መውጣታቸው ለእውነት የመቆም ምንነትን በአግባቡ እንዳጠና አግዞኛል። በዘፍጥረት 3:1 ዲያብሎስ ሔዋንን፤ «በእርግጥ እግዚአብሔር በአትክልቱ ስፍራ ካሉ ዛፎች ከማናቸውም እንዳትበሉ ብሎአልን?» በማለት ነበር በሴቲቱ አዕምሮ ውስጥ መዋለልን ወይም ጥርጣሬን የዘራው። ይህ ጥያቄ አዳምንና ሔዋንን ፍጹም ለሆነው ለእግዚአብሔር ትእዛዝ እንዳይዝ ያደረገ የዲያብሎስ ፈተና ነው። ማመቻመች (Compromise) ምን አለበት ወደሚል አቋም በመግባት ሊቀላቀሉ የማይችሉትን ለማግኘት መሞከር ጥፋትን የሚያስከትል መሆኑን የእግዚአብሔር ሕዝብ በነበሩት በእስራኤላውያን ላይ ታይቷል። እነርሱ አትንኩ የተባሉትን ነክተዋል፤ ግደሉ የተባሉትን ምረዋል፤ ከሌሎች አትጋቡ ሲባሉ ተጋብተዋል፤ ተዋልደዋልም፤ እርምጃ የተቀደሰ አድርገው

ወስደዋል። ይህ ለእግዚአብሔር ቃል አለመቆምና እውነት ለሆነው አለመገዛታቸው በዘመናቸው ጥፋትን አሳጭዷቸዋል። ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር በሁለቱም የኪዳናት መጻሕፍት ውስጥ ከሐሰትና ከሐሰት አሠራር ሕዝቡ እንዲለይ ይመክራል።

ይህን ምክር 1998 ዓ.ም ላይ ቆመን ስንመዝነው ጥንቃቄው እንደ ካቶሊክ ከመሳሰሉት ጋር በመሆን ማሰብን ቸል ብለን፤ «በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት መካከል በየጊዜው የሐሰት አሠራርን አዝሎ ለማቆየት የሚደረገውን ጥረት ልብ ሊሉት የተገባ ይሆናል።» በአሁኑ ወቅት ብዙ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት የክርስቶስን ትእዛዝ በሙሉነት ባለመፈጸም ተወቃሽ ናቸው። በማቴዎስ 28:19-20 ለአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን የተሰጠው የተግባር መመሪያ በክርስቶስ ትምህርት ወንጌልን ማብሰር፤ ማጥመቅ እና ማሳደግ (ማማማ) ነው። ይህ ኃላፊነት በብዙዎች ዘንድ ወንጌልን በማብሰር፤ ከዚያም በማጥመቅ ላይ ተገትቷል። ደቀ መዝሙር ማድረግና ማሳደግ በበርካታ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ተትቷል። የዚህ መጉደል ደግሞ የስሕተት ትምህርቶችን የመለየት አቅምን በማሳጣት ወደ ክርስቶስ ቁመት አለማደግን ያመጣል። ሕዝቡ ጨለማንና ብርሃንን፤ ርኩሱንና ቅዱሱን ሳይለዩ መዝለቅን ይጋብዛል። ይህ ደግሞ አደጋ ነው፤ ከአደጋም የከፋው የዲያብሎስ መሣሪያ ነው።

እውነትን በመረዳት ለእግዚአብሔር ቃል በመታዘዝ ማደግን ያልመረጠ ጉባኤ እና ወንጌል ተበስሮለት ከጨለማ ተነጥቆና ለብርሃን በቅቶ የተጠመቀ አማኝ በቃኝ ሳይል ማደግና በአጥቢያው የማሳደግ ድርሻ ውስጥ መሳተፍ ይጠበቅበታል። ቤተ ክርስቲያኒቱም የክርስቶስን ትእዛዝ ካልፈጸመች ከእውነት ትምህርት የተነሣ የሚመጣው የመንፈስ እንድነት አይመጣም፤ በምትኩ መናቆር፤ መለያየት፤ መከፋፈል መወቃቀስና መነካካስ የሁል ጊዜ ትእይንቶች ይሆናሉ።

ይህ እንዳይሆን ግን ጽኑ መፍትሔ አለ፡- በመንታ መንገድ ላይ የሚተወውን የዲያብሎስን አሳብ መቃወም ነው። ይህ መቃወም ደግሞ መገለጽ የሚችለው ከስሕተቱ ጋር አብሮ በመኖር ሳይሆን፤ በመለየት እና በመራቅ ብቻ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ በ2ኛ

ቆሮንቶስ 6:14-17 «ክርስቶስ ከቤልሆር [ከሰይጣን] ጋር ምን ስምምነት አለው - ከመካከላቸው ውጤት የተለያችሁ ሁኑ፤ ይላል ጌታ» በማለት የጌታን መልእክትን ያበስራል። በሮሜ 16:17፤ «ወንድሞች ሆይ፤ መለያየትን ከሚፈጥሩትና የተማራችሁትን ትምህርት በመቃወም በጉዞአችሁ መሰናከል ከሚያደርጉት እንድትጠነቀቁ አሳስባችኋለሁ፤ ከእነርሱም ራቁ።» በማለት ወንድሞችን ይመክራል። ለእውነት መቆም በማሳደግ ሥራ ውስጥ ጠንካራ መሠረት መሆኑን ለመረዳት ተከታታዮቹን ተጨማሪ ጥቅሶች ልብ የሚል ልብ ይበላቸው።

- «አሁን የጻፍሁላችሁ፤ «ወንድም ነኝ» እያለ ከሚሰሩ ወይም ከሚሰገበገቡ ወይም ጣዖትን ከሚያመልክ ወይም ከሚላደብ ወይም ከሚሰክር ወይም ከሚቀማ ጋር እንዳትተባበሩ ነው። ከእንደዚህ ዐይነቱ ሰው ጋር ምግብ እንኳ አትበሉ። . . . ክፉውን ሰው ከመካከላችሁ አስወግዱት» (1ኛ ቆሮ. 5:11-13)።
- «ነገር ግን እኛም ብንሆን ወይም የሰማይ መልአክ፤ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የተለየ ወንጌል ቢሰበክላችሁ እርሱ ለዘላለም የተረገመ ይሁን» (ገላ. 1:8)።
- «በክርስቶስ ትምህርት የማይኖርና ከትምህርቱ ስቶ የሚወጣ ሁሉ አምላክ የለውም፤ በክርስቶስ ትምህርት የሚኖር ግን አብም ወልድም አለው። ማንም ወደ እናንተ ቢመጣ፤ ይህንንም ትምህርት ባያመጣ በቤታችሁ አትቀበሉት፤ ሰላምም አትበሉት፤ የሚቀበለው ሰው፤ የክፉ ሥራው ተባባሪ ይሆናልና» (2ኛ ዮሐ. 9-10)።
- «እግዚአብሔርን ከማያከብር ርባናቢስ አፈ ታሪክና ከአሮጊቶች ተረታ ተረት ራቅ፤ ይልቁንም ለእውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት ራስህን አሠልጥን» (1ኛ ጢሞ. 4:7)።
- «ማንም የሐሰት ትምህርት ቢያስተምር፤ ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጤናማ ቃልና እውነተኛ መንፈሳዊነት ከሚያጉለበት ትምህርት ጋር የማይስማማ ቢሆን፤ ያ ሰው በትዕቢት ተወጥሮአል፤ አንዳችም አያስተውልም» (1ኛ

ጢሞ. 6:3-4)።

- «ፍሬ ከሌለው ከጨለማ ሥራ ጋር ምንም ዐይነት ግንኙነት አይነራችሁ፤ ይልቁንም ግለጡት» (ኤፌ. 5:11)።
- እነዚህን ሁሉ መረጃዎች ቸል በማለት ለእውነት መቆም ያልወደዱ ግን ሁሉን በማቀፍ ስም ምክንያት አለን ይላሉ።

ሁሉን ማቀፍ /ማግበስበስ-ን/ የሚመርጡ ከሚያቀርቧቸው ምክንያቶች ጥቂቶቹ

በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የሚዘራውን የሐሰት ትምህርትም ሆነ እንደ ካቶሊክ የመሳሰሉ ቤተ እምነቶችን በማቀራረብ ሁሉን በጋራ በአንድነት ለማስኬድ የሚጥሩ ግለሰቦች እና ቤተ ክርስቲያናት ለሚሉት ምክንያት አላቸው። ከምክንያቶቻቸው ጥቂቱን ለመጠቀም ልሞክር።

ምክንያት አንድ

«ወንጌልን ለማዳረስ በጋራ መሆናችን ተገቢ ነው።» በማለት ውጤቱን በመመልከት ላይ ያተኩራል፡ ጳውሎስ በሮሜ 3:8 ላይ ግን «በጎ እንዲመጣ ክፉ እንሥራ?» ይላል። ይህ ማለት ሙሴ እግዚአብሔር «ዐለቱን በመናገር ውኃ ይወጣል» ያለውን በመጣስ ዐለቱን በበትር ሁለት ጊዜ በመምታት ውኃ እንዲፈልቅ ከማድረጉ ጋር ይያያዛል (ዘኁልቁ 20:7-21)። ውኃው በምድረ በዳ በመገኘቱና ማኅበሩም በመጠጣቱ ከጥሙ መርካቱ በውጤቱ ጥሩ ነው፤ ግና ውኃው የተገኘበት መንገድ በሙሴ የአለመታዘዝ አካሄድ በመሆኑ፤ እግዚአብሔር ሙሴንና አሮንን ወደሚሰጣቸው ምድር እንዳይገቡ አገዳቸው። ልክ እንዲሁ፤ ወንጌልን ለማዳረስ በክርስቶስ እውነት ከማይመሳሰሉ ጋር በጋራ እንሁን የሚል ትብብር መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም። በዮሐንስ 14:15 ኢየሱስ የነገረን ቁም ነገር «በትወዳኝ ትእዛዜን ጠብቁ።» የሚል ነው።

ምክንያት ሁለት

«ኢየሱስ ከሐሰት አስተማሪዎችና ከሐሰተኞች ሳይለይ አገልግሏል።» ይሄ ሌላው ምክንያት ነው። ለዚህ ግን ልከኛው

መልስ በማቴዎስ 23:13፤33 ያለውን ማጤን ነው። እርግጥ ነው ኢየሱስ ሐሰተኞችን አግኝቷል፤ በመካከላቸውም ተገኝቷል። ተገኝቶ ግን፤ «እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህራንና ፈረሳውያን፤ ሰዎች ወደ መንግሥተ ሰማይ እንዳይገቡ በሰዎች ላይ በሩን ስለምትዘጉባቸው ወዮላችሁ! እናንተ ራሳችሁ አትገቡም፤ መግባት የሚፈልጉትንም አታስገቡም።» እያለ ይዘልፋቸው ነበር። ይህንንም በተለያዩ አጋጣሚዎች አደረገው እንጂ፤ እነርሱን እንደሚጠቅሙ ዕቃዎች በአጠገቡ በማኖር አልተንከባከበም።

ምክንያት ሦስት

«ጳውሎስ የሐሰት መናኸሪያ የሆኑትን ቆሮንቶሳውያንና የገላትያን አብያተ ክርስቲያናት እንዲለያዩ አላዘዘም፤» የሚለው ሌላኛው አብሮ የመኖር ምክንያት ተደርጎ የሚቀርብ ነው፤ ለዚህም ደግሞ ብዙዎች ባለማስተዋል የሚያነሡት ዐብይ ጥቅስ ገላትያ 5:13 ነው። «ወንድሞቼ ሆይ፤ ነጻ እንድትሆኑ ተጠርታችኋል፤ ነጻነታችሁን ግን ሥጋዊ ምኞታችሁን መፈጸሚያ አታድርጉት፤ ይልቁንም አንዱ ሌላውን በፍቅር ያገልግል።» የሚለውን በማድመቅ፤ «በፍቅር አንድ ላይ ተሳስበን ብንኖር ይሻላል፤» ይላሉ። የእግዚአብሔር ቃል ግን በገላትያ 2:8፤9 ሆነ በ2ኛ ቆሮንቶስ 6:14 «ከማያምኑ ሰዎች ጋር አግባብ ባልሆነ መንገድ አትጠመዱ» ማለቱን ልብ ሊሉት ይገባል።

ምክንያት አራት

«መለየትን መምረጥ ኃጢአት ነው፤» የሚል አቋም ሌላኛው ስንኩሉ ነጥብ ነው። በ1ኛ ቆሮንቶስ 1:10፤ «ወንድሞች ሆይ፤ በመካከላችሁ መለያየት እንዳይኖር፤ አንድ ልብ፤ አንድ አሳብ እንዲኖራችሁ፤ እርስ በርሳችሁም እንድትስማሙ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እለምናችኋለሁ» ይላል። ይህ ክፍል እርግጥ አንድነትን ያውጃል፤ በአንድ አሳብ በአንድ እውነት የተገዛ አንድነትን በውጤቱ ይናገራል፤ ይህን ለማግኘት ደግሞ ለእውነት መቆም ብቻ ማጥቁን ይናገራል፤ ከዚህ ውጭ ግን ለእግዚአብሔር ቃል ባለመገዛት የሚፋንነውንና የራሱን የሐሰት ሽቀጥ የሚያራግፈውን መለየት፤ ማራቅና ማሰናበት ግን ኃጢአት ሳይሆን

ጽድቅ ነው።

ምክንያት አምስት

«ስንዴውና እንክርዳዱ በአንድ ላይ እንዲያበቅል ተፈቅዷል።» ይህ እውነቱን ከሐሰት ቀላቅለን በመኖር ለመዝለቅ እንደ ሌላው ሁነኛ ምክንያት ሆኖ ይቀርባል። ለዚህ ደግሞ ማቴዎስ 13:28-30 ተጠቃሽ ነው። «እንክርዳዱን ሄደን እንድንነቅለው ትፈልጋለህ?» ብለው ጠየቁት። እርሱ ግን፤ አይሆንም፤ . . . እስከ መከር ጊዜ አብረው ይደጉ» የሚለውን የኢየሱስ ክርስቶስን ምላሽ ለዚህ ሁሉን አቀፍ ኅብረት ይጠቀሙበታል። ይህ ትምህርት ግን በአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሊነቀፋ፤ ሊገሠጹ፤ ሊወገዱ የሚገባቸውን ሁሉ እንድትይዝ ያስረዳበት ሳይሆን፤ የዓለምን ሁኔታ ያብራራበት ገለጻ ነው። እውነተኛው የክርስቶስ ትምህርት አለ። ይህ ግን እንዳይዘልቅ ዓለም አመሳሰላ ኅብረተሰቡን ለከንቱ የምታበቃበትን መንገድ የሚገልጽ መሆኑን ልብ እንበለው።

ምክንያት ስድስት

«ኢየሱስ አንድ ስለ መሆን ጸልዮአል» ሌላኛው ተገዳዳሪ ነጥብ ነው። ዮሐንስ 17:21 ለዚህ ተጠቃሽ ነው « . . . አባት ሆይ፤ አንተ በእኔ፤ እኔም በአንተ እንዳለሁ ሁሉም አንድ እንዲሆኑ . . . » እጸልያለሁ። ይህን በአግባቡ ለመረዳት ዮሐንስ 17ን በወውዳዊ ንባቡ ማጥናት የግድ ነው። ኢየሱስ በዚህ ጸሎት ልመናው ለደቀ መዛሙርቱ ነበር፤ እነርሱ ደግሞ በእግዚአብሔር የተመረጡ ደግሞም የተጠሩ ሰዎች ናቸው። እነርሱ ከክርስቶስ ሕይወትና ከቃሉ ተምረዋል። የመንፈስ አንድነት ከቃሉ የተነሣ የነበራቸው የመጀመሪያዋ የአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን መሠረቶች ነበሩ። እነርሱም ሁሉም ለእውነት ይቆሙ ዘንድ በቃሉ ይቀደሱ ዘንድ ጸልዋል። ይህ ጸሎት ከእውነት የራቀ አሠራር ባለበት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን፤ በአንድ እውነት ላይ ለመቆም በተስማሙበት ዘንድ ዛሬም የሚፈጸም መሆኑ ልብ ሊባል ይገባል።

ምክንያት ሰባት

«ስለዚህ ንቃ፤ ሊሞት የተቃረበውን የቀረውን ነገር አጽና»

(ራእይ 3:2)። በዚህ ዝግጅት ይህን ሌላው ስንኩል ምክንያት አድርጌ እወስደዋለሁ። የዮሐንስ ራእይ የመጀመሪያ ምዕራፎች በትንሿ እስያ ሰነፍት ሰባት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን የተላኩ የፍቅርና የግሣጼ መልእክቶች ናቸው። በተላከላቸው ሁሉ ዘንድ «ከክፉው አሠራር ራቁ፣ ተዉ፣ ተለዩ» መባላቸውን ማንም ልብ ሊለው ይገባል። ይህን ቸል በማለት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ያሏትን አባላት በየምክንያቱ እያጣች ባለበት ወቅት ለእውነት እንቁም በሚል ስም በልምምጥ የቀሩትንም አባላት እንዳናጣ በመቻቻል የቀሩትን ይዘን እንኑር የሚል ነው። ይህን ግን የቤተ ክርስቲያን መሥራች የሆነው ኢየሱስ አላስተማረውም፤ አልተገበረውም።

ማጠቃለያ

የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ወንጌልን በማብሰር፣ በማጥመቅ እና በማሳደግ /ማማማ/ መገለጽ ይገባዋል። ይህ የሦስትዮሽ ሰንሰለት መሠረቱ የሚጸናው እውነት በሆነው በእግዚአብሔር ቃል ነው። ለእውነት መቆምን በመኖር የምንገልጽበት ሂደትም የሐንስ በመልእክቱ ያዘዘንን መፈጸም ነው። «በክርስቶስ ትምህርት የማይኖርና ከትምህርቱ ስቶ የሚወጣ ሁሉ አምላክ የለውም፤ በክርስቶስ ትምህርት የሚኖር ግን አብም ወልድም አለው። ማንም ወደ እናንተ ቢመጣ፣ ይህንንም ትምህርት ባያመጣ በቤታችሁ አትቀበሉት፤ ሰላምም አትበሉት፤ የሚቀበለው ሰው፣ የክፉ ሥራው ተባባሪ ይሆናል» (2ኛ ዮሐ. 9-10) ይላል። ይህ እውነት የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያንን የሚያቆም ጽኑ መሠረት ነው።

ይህን ተግባራዊ ባለማድረግ ቸል የምትል ቤተ ክርስቲያን አቋራጭ መንገድን መጠቀም አማራጭ መስሎ ይታያታል። ከዚህም የተነሣ መቻቻልን በመምረጥ በእውነት መሠረት ላይ ካልቆሙት ቤተ እምነቶች ጋር በመጣመር መሥራትን እንደ እውነተኛ ኅብረት ይቆጥራሉ። በአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥም ከቃሉ በማፈንገጥ የሚደረጉ ልምምዶችን፣ ትምህርቶችን እና እንቅስቃሴዎችን በመታገሥ ስም፣ ሰባት እና ከዚህ በላይ ምክንያቶችን በመደርደር መግባባትን ዋስትና እንዲመስል

ያደርጋሉ።

ይህ ግን ዲያብሎስ ሔዋንንና አዳምን በማሳት ከተጠቀመበት መንገድ ጋር ተቀራራቢ ስለሆነ፣ ሁሉም ልቡን ገዝቶ በሚያልፈው ዘመኑ ያማያልፍ ሥራን ሠርቶ ማለፍ ይጠበቅበታል። ይህም ዋጋ በሚያስከፍለው ለእውነት በመቆም ይገለጽ። ጳውሎስ እንዲህ አለ፣ «ፍሬ ከሌለው ከጨለማ ሥራ ጋር ምንም ዐይነት ግንኙነት አይነራችሁ፤ ይልቁን ግለጡት» (ኡፌ. 5:11)።

ስመ ጥሩ ሰው

ይብዛም ይነስ ሁሉም ሰው ብርቱ ሰውን ይናፍቃል፤ ሁሉም ሰው ከስመ ጥር ሰው ጋር አብሮ መሆኑን ይወዳል። አዋቂዎች፣ በተለይም የታሪክ ሰዎች፣ የሚሉት የድግግም ቃል አለ። «ስመ ጥርን ሰው ያጣ ግለሰብ፣ ሕዝብም ሆነ አገር ከመውደቅ አይድንም» ይላሉ። እኔ ግን፣ «ብርቱ ስመ ጥር ሰውንም ያጣች ቤተ ክርስቲያን ትርፏን ማጉደሏ አይቀርም» እላለሁ።

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ እንደ ዘከረልን ከሆነ፣ ዛሬ በምድራችን ጤናማውን የወንጌል ዘር እየዘሩ ላሉ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሁሉ ለፍሬያማነታቸው መሠረት የጣሉላቸውን የብፁአንን ታሪክ መለስ በማለት ያሳስባችኋል፤ ከጠዋቱ ሐዋርያቱ የዓላማ ጽናታቸውን የገለጹበት የሰማዕትነት አሟሟት ድቅን እያለ ብርታት ይሆናችኋል። ኋላም በየዘመኑ እየፈኩ ደምቀው ያለፉት ክርስቲያኖች አይዘነጉም።

ቅዱስ መጽሐፍም ሕይወታቸውን ገልጾ ያሳየንን በጌታ የበረቱ ስመ ጥር ሰዎችን ወደናቸዋልና ልጆቻችንን ሳይቀር በእነርሱ መስየም እንወዳለን፣ አብርሃም፣ ሙሴ፣ ዳዊት፣ ዮሐንስ፣ ጳውሎስ፣ ሉቃስ፣ አስቴር፣ ሩት እያልንም እንጠራለን።

እንዲህ ማድረጋችን አንድን ነገር ነው የሚጠቁመው፣ የብርቱ ሰው፣ የስመ ጥር ሰው ጥማታችንን ያመላክታል።

ትዝ ይላችሁ ከሆነ፣ እስራኤላውያን አንድ ወቅት ላይ ስመ ጥር መሪ በማጣት ሁሉም ፋንነው ነበር፤ መሪው ብልሹ ሆኗልና ሕዝቡ ሁሉ ብልሹ ሆኖ ተራከሰ፤ እስራኤላውያኑ እንደ አንድ ሰው ሆነው

የእግዚአብሔርን አሳብና ፈቃድ መፈጸምን ተዉ፤ አንጓዛቸው ሁሉ ከድጡ ወደ ማጡ፤ ጌላም ወደ አዘቅቱ ወረደ። የእግዚአብሔር ቃል ተረግጦ፤ የእጋንንት አሠራር ነገሠ። የአሞናውያን፤ የከነዓናውያን፤ የሂታውያን፤ የፌሪዛውያን፤ የኢያቡሳውያን፤ የፍልስጥኤማውያን አማልክት የሕዝብ አስራኤል አማልክት አስኪመስሉ ድረስ ከቤተ መቅደስ አስከ የሰዉ ጎጆ ገቡ። እነ አሼራ፤ በኣል፤ ዳጎን፤ ከሙሽ፤ ሞሌክ፤ አስታሮት የተሰኙት ጣዖታት መሥዋዕትና ካህናት እየተዘጋጁላቸው ተመለኩ።

ይህ ደግሞ የሆነው ለእግዚአብሔር የቆመና እንደ ፈቃዱ የሚመላለስ ሁነኛ ስመ ጥር ሰው በመታጣቱ ነበር።

አንድ ቀን ግን እንዲህ ሆነ። ልዑል የሆነው እግዚአብሔር አንድን ሰው ከመካከላቸው አስነሣ- ስመ ጥሩን ኢዮስያስን። የዚህ ሰው አባት በንግሥናው ዘመን ሁሉ ሕዝቡን እንዳሳተ ኖሮ ሞተ፤ አያቱም ምናሴ በአስራኤል ላይ ለ55 ዓመታት ሲነግሥ ለዐመፀኞችና ለነውረኞች ጥሩ ምሳሌ ሆኖ የጌታን ፈቃድ እንደ ሻረና እንደ ዘበተ፤ ሕዝቡን ከሕያው አምላካቸው አርቆ ሞተ። ዛሬ ግን ብላቴናው ኢዮስያስ የቀድሞ አባቱን የዳዊትን መልካም ምሳሌነት በመከተልና ለእግዚአብሔር ሕግ ፍጹም ታዛዥ በመሆን እግዚአብሔርን ደስ የሚያስኘውን ሥራ ሊሠራ ተነሣ (2ኛ ነገሥ. 22:2)።

ሲነሣም ቀዳሚው ተግባር የጠፋውን የሕጉን መጽሐፍ አስፈልጎ ማስገኘት፤ የተገኘውንም እንዲነበብ በማድረግ ሕይወቱን መለወጥ፤ ጌላም ለሕዝቡ አስነብቦ ማብቃት ነበርና ተሳካለት፤ ስመ ጥር ያልኩት ይህ ብርቱ ሰው በዚህ ብቻ አልተገታም። በቤተ መቅደስ ተከማችተው የነበሩትና ለበኣልና ለአሼራ የሚያገለግሉትን ዕቃዎች አስወጥቶ አቃጠለ፤ በየኮረብታው የነበሩትን መሠዊያዎች አስወግዶ፤ ለእነርሱ የሚያሸበሽቡትን ካህናት አሰናበተ፤ በየአማልክቱ ስም የተዘጋጁትን «ታአምረ ዳጎን፤ ድርሳነ-በኣል፤ መልክ ሞሌክ፤» እየተባሉ የተደረሱትን የዲያብሎስ ክብር ማግኘኛ መጻሕፍትን አቃጠለ።

ስመ ጥር የሆነው ይህ ሰው ይህን ሁሉ ካስወገደ በጌላ በመጨረሻ በቃል ኪዳን መጽሐፍ በተጻፈው መሠረት ለአምላካቸው

ለእግዚአብሔር የፋሲካን በዓል ያከብሩ ዘንድ ሕዝቡን አዘዘ። እንዲህ ዓይነት ሰው እርሱ ብርቱ ነው፤ ሕዝቡ ከተጣለበት አዘቀት፤ ከማጥና ከድጡ አትርፎ በተደላደለ ሰፍራ የሚያቆም እርሱ ስመ ጥር ሰው ነው። እርሱን ሁሉ ሰው ይወደዋል፤ ያከብረዋልም።

አዲስ ኪዳናችንም ይህን ስለ ሁላችን ሲመሰክር፤ «እናንተ ግን ከጨለማ ወደ አስደናቂ ብርሃን፤ የጠራችሁን የእግዚአብሔርን ታላቅ ሥራ እንድታውጁ፤ የተመረጠ ትውልድ፤ የንጉሥ ካህናት፤ ቅዱስ ሕዝብ፤ እግዚአብሔር ለራሱ የለያችሁ ቅዱስ ሕዝብ ናችሁ» (1ኛ ጴጥ. 2:9-10) በማለት ይመሰክርልናል።

ይህ ምስክርነት ዳግም ለተወለዱና በእግዚአብሔር መለኮታዊ ጥሪ ሊድኑ ለተዘጋጁት ሁሉ ብስራት ሆኖ የሚያገለግለን እውነት ነው። እንባብያን ሆይ፤ «ብዙ ከተሰጠው ብዙ ይፈለግበታል» የሚለው መለኮታዊ ቃል የሚፈጸምባቸው ሰዎች ብዙ ናቸው።

አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ ብርቱ ሰውን፤ ስመ ጥር ሰውን በማግኘት ከእግዚአብሔር ጋር ብቻ ወግኖ ለእግዚአብሔር የሚያበቃ ሰውን በፊታቸው በታማኝነት እንዲመላለስ ይጓጓሉ፤ ይጸልያሉ። ታዲያ ለምን እናንተ የጸሎቱ መልስ ሆናችሁ የኢዮስያስን ፈለግ አትከተሉም።

ፀረ ማርያሙ ማን ነው?

እንዲት ሴት ከሕዝቡ መካከል ድምፅዋን ከፍ አድርጋ፤ «አንተን ወልዳ ያጠባች እናት እንዴት የተባረከች ናት» አለች። ኢዮሱስ ግን፤ «የተባረከሽ የእግዚአብሔርን ቃል ስምተው በሥራ ላይ የሚያውሉት ናቸው» አላት (ሉቃስ 11:27-28)።

ሴቲቱ በኢዮሱስ ትምህርትና ድርጊት ተደነቀች፤ የመደነቁንም መንሥሐ በእናቱ በማርያም ላይ በማድረግ፤ «እንዴት የተባረከች ናት» በማለት መሰከረች። ኢዮሱስ ክርስቶስ ግን የሴቲቱን የእድናቆት ምክንያት ቸል አለ፤ የእርሱንም ተወው፤ በምትኩ እናቱም ሆነች ሌላው ሕዝብ የተባረከ የሚሆነውም ሆነ የሚባለው የእግዚአብሔርን ቃል ስምተው በሥራ ላይ ያዋሉ እንደ ሆነ

መሆኑን በአንክሮ ገለጸ።

በዚህ ጽሑፍ ይህን መሠረታዊ ቃል በመግቢያነት መጠቀሜ መልእክቱን በመጨረሻ ላይ ለመደምደም የሚረዳኝ ሆኖ ስላገኘሁት ነው።

ለመሆኑ «ፀረ ማርያሙ ማን ነው?» . . . የሚለውን ጥያቄያዊ ርእሰ-ጉዳይ ምላሽ ለመስጠት ማርያምን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዴት እንደ ተገለጸች አስቀድመን እንመልከት።

ታሪክን በጥንቃቄና በእርግጠኝነት የሚጽፈው ሉቃስ በወንጌሉ ማርያም በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ ያገኘች (1:30)፣ ከእግዚአብሔር የሆነውን መልእክት እሺ ብላ የምትቀበል (1:38)፣ ከሴቶች ሁሉ ይልቅ የተባረከች (1:42)፣ መድኃኒት በሆናት አምላካ የምትደሰት (1:47)፣ ዝቅተኛ አገልጋይ መሆኗን የተረዳች (1:48)፣ የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመፈጸሟ ትውልድ ሁሉ የተመሰገንሽ የሚሏት (1:48)፣ የሚሆኑትን ድርጊቶች እያየች የተስፋ ቃሉን መፈጸም የምታስተውልና የምትደነቅ (2:19-33)፣ ኢየሱስን ከማይቀበሉት በሚመጣባት መከራና ሞት ኅዘንተኛነቷ የሚታወቀው (2:34-35) እና «ኢየሱስን አጥታው ከቤተ መቅደስ ከማግኘቷ በፊት ተጨንቃ እንደ ነበር» (2:48) ሉቃስ በወንጌሉ ገልጸታል።

ማቴዎስ በምዕራፍ 1:20-25፣ 12:46-50፣ ማርቆስ በ3:31-35 ላይ ከላይ የተነሡትን መሠረታዊ ነጥቦች በመድገም የሚያጠናክሩ ሲሆን፤ ዮሐንስ በምዕራፍ 2:3-5 ማርያም ሰዎች ኢየሱስ የሚላቸውን ብቻ እንዲፈጽሙ መምከርዋ፣ እንዲሁም በሉቃስ ጸሐፊነት በተዘጋጀው በሐዋርያት ሥራ 1:14 ላይ ማርያም ሁል ጊዜ ከክርስቲያኖች ጋር በመሆን ትጸልይ እንደ ነበር ይገልጻል።

ከላይ የተነሡት መሠረታዊ ዝርዝር መረጃዎች ማርያምን እንድናውቃት እና ስለ እርሷም በአወቅነው እንድንናገር ይረዳናል። ታዛዥ፣ ትሑት፣ አገልጋይ፣ የተመሰገነች፣ መካሪ፣ ጸላይ፣ በጌታዋ የተደገፈች እንደ ሆነች እና እንደ ነበረች መናገር፣ ማስተማርና መስበክ ማንንም ፀረ ማርያም ወይም የማርያም ጠላት አያስኘውም።

ይልቁኑ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ከገለጸት ውጭ በባሕሪዋና በድርጊቶቿ ላይ ጨማምሮ፣ ቀይሮ፣ ገለባብጦ የሚናገር ቢኖር ያ

ሰው ወይም ያ ቡድን የማርያምን ስምና ታሪኳን አጥፍቷልና ፀረ ማርያም ሊሰኝ ይገባዋል።

በማርቲን ሉተር የተመራው የፕሮቴስታንት የክፊል ተሐድሶ እንቅስቃሴ ከመጀመሩ አንድ መቶ ዓመት ቀደም ብሎ በኢትዮጵያ ታላቅ የወንጌል እንቅስቃሴ በአዲስ ዘርፍ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት 1424-68 ተካሂዶ ነበር። የወንጌል መልእክተኞቹ መሪ እስጢፋኖስ ይባል ስለ ነበር፣ ተከታዮቹ ደቂቀ እስጢፋኖስ በመባል ታወቁ። እነርሱ በክርስቶስ በማመን መጽደቅን፣ እንዲሁም ለማርያምና ለመስቀል ስግደት አይገባም በማለታቸው ተወገዙ፤ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች የተወሰነባቸውን ብይን በሚከተለው ሁኔታ ጽፈውታል።

«በአዲስ ዘርፍ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት ደቂቀ እስጢፋኖስ የሚባሉ ለእመቤታችንና ለቅዱስ መስቀል ስግደት አይገባም የሚሉ መናፍቃን እንደ ተነሡ ይጽፋል። ይኸው ዜና መዋዕል እንደሚለው፣ እነዚህን መናፍቃን ንጉሡ ባሉበት ሊቃውንቱ ተከራክረው ረቷቸው። ከዚህ በኋላ እነ ደቂቀ እስጢፋኖስ ለፍርድ ቀረቡ፣ ንጉሡም ፍርዳቸውን ከምእመናን እንዲቀበሉ የተሰበሰቡትን ምእመናን ጠየቁ። ሁሉም በሞት ቅጣት እንዲቀጡ በየነባቸው። በመጨረሻም፣ አፍንጫቸውን ተፎንነው /ተቆርጠው/፣ ምላሳቸውን ተቆርጠው፣ በድንጋይ ተወግረው የካቲት ሁለት ቀን ሞቱ» በማለት ጽፏል።

«በመከራ ውስጥ ያበባች ቤተ ክርስቲያን» ታሪክ አዘጋጅ ወንድዬ አሊ በጸፈው መጽሐፍ ውስጥ ደግሞ ደቀ እስጢፋኖስ የተባሉት ተከታዮች መናፍቃን የሚል ስም ተሰጥቷቸው ከኅብ ረተሰቡ እንዲገለሉና እንዲገደሉ መደረጉን በጊዜው የወጣውን አዋጅ በመዘርዘር እንደሚከተለው አስፍሯል፡-

«በሁለቱም ጊዜያት ድንግል የምትሆን የማርያም ምእመናን የሆናችሁ ሕዝብ ክርስቲያን ሆይ! እንዲህ እላችኋለሁ ማናቸውም ሰው ሁሉ ደቀ እስጢፋኖስን የተቀበለ፣ ከእነርሱ ጋር የተባበረ፣ በቤቱ ውስጥም ያጥራቸው ወይም በቤተ ክርስቲያንና በርስቱ ምድር

ያኖራቸው ቢገኝ ሹመት ያለው ቢሆን ከሹመቱ ይሻር፤ ቤቱም ይዘረፍ፤ ገንዘቡ ሁሉና ያለውም የምድሩ ርስት ለባዕድ ይሁን። እነዚህ ደቀ እስጢፋኖስ ለድንግል ማርያምና ለአንድ ልጅዋ መስቀል መስገድን እምቢ ያሉ ናቸውና በእውነት አይሁድ ናቸው። ከደቀ እስጢፋኖስ የሆነውን ሰው አግኝቶ ሰላምታ የሰጠው ሰው ሁሉ ዕድል ፈንታው ደቀ እስጢፋኖስን ሰተቀበሉ እንደሚገባቸው ይሆናል።»

የዚህን አዋጅ ውስጣዊ ይዘት ብንፈትሽ፤ «መናፍቃን» የተሰኙት ሰዎች ፍጡር በመሆኗ ለማርያም ስግደት አይገባትም ማለታቸውን፤ ያዳነን ክርስቶስ በመስቀሉ ላይ የሠራው ሥራ እንጂ፤ መስቀያው መስቀሉ እንዳልሆነ ማመናቸው ነበር። በዚያን ወቅት በእነዚህ ሰዎች ተቀጣጥሎ የነበረው የወንጌል ዜና ፈጥኖ የክሰመ የመሰለበት ድርጊት ተከታተሎ በወቅቱ በነበረው በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ መቀጠሉን መጻሕፍት ያስረዳናል። ዘርዓ ያዕቆብ ንጉሥ ብቻ ሳይሆን ጸሐፊም ነበሩና በዘመነ መንግሥታቸው ማርያምን የሚመለከት በርካታ ድርሳናትና ገድላ ገድሎች እንዲጻፍላት አድርገዋል። ካጻፉት መጽሐፍ ዋነኛው «ተአምረ ማርያም» ነው። ይህ መጽሐፍ እንዲደረስ የተፈለገበት ሁነኛ ምክንያት፡- «ሰዎች ሁሉ በአዲስ ኪዳን ላይ የተገለጸቸውን ማርያምን በትክክል ይወቁት» በማለት ያስተማሩትንና የተረዱትን ሰዎች በጽኑ ለመቃወም እንደ ነበረ የታሪክ መጻሕፍት ይመሰክራሉ።

በዚህ መጽሐፍ «ፀረ ማርያሙ ማን ነው?» የሚለውን በአግባቡ ለማስተናገድ ማርያም እንዴት በ«ተአምረ ማርያም» ውስጥ እንደ ተገለጸች ውሱን ምሳሌዎችን በማንሣት ዝግጅቱን አጠቃልላለሁ።

ምሳሌ 1. ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 12፤ «ማርያም ከልጇ ጎን በፈሰሰ ደሟ እኛን ንፁሐን አደረገችን» ይላል።

ምሳሌ 2. ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 32 በዝሙት ምክንያት ተይዞ በሙሴ ሕግ መሠረት በድንጋይ ልትወገር የነበረችው ሴት ለሦስት ቀን ታገሠች ብላ ጠየቀች፤ ወዲያውም የማርያምን ሥዕል አስመጥታ፤ «ሰዎችን ሁሉ የምታድኛቸው ሆይ፤ አድኑኝ» እያለች

በማልቀሷ ማርያም እንዳዳነቻት በመግለጽ ለቄስ ኃጢአትን ስለ መንገር ኃላፊነት ያወሳል።

ምሳሌ 3. ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 43 ታሪኩን ከተነተነ በኋላ፤ «እመቤት ሆይ፤ ካንቺ ዘንድ ሽቶ/ፈልጎ/ የወደደውን ሁሉ ያላገኘ ማነው? ባንቺስ አምኖ ያፈረ ማን ነው? አንቺንም ለምኖ ወደ ገሣም ያወረድሽው ማን ነው? ወደ መንግሥተ ሰማይ አገባሽው እንጂ» ይላል።

ምሳሌ 4. ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 49 ጌታ ማርያምን፤ «በእኔ ምክንያት ከገጠሙሽ መከራዎች ከፍተኛው የትኛው ነው?» ባላት ጊዜ አምስት መከራዎቿን ትነግረዋለች። ጌታም ይህንን ከሰማላት በኋላ በእኔ «ምክንያት ያገኙሽን እነዚህን ሐዘኖችና መከራዎች ሰላመ ገብርኤልና አቡነ ዘበሰማያትን እያለ ማንም ቢጸልይ ስለ እርሷ ሲል ኃጢአቱን እንደሚያስተሰረይላት» ቃል ይገባል።

ምሳሌ 5. ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 15፤ ማርያም በቀኝዋ ያለውን መልእክ በእጁ የያዘውን የመስቀል ጦር በመቀበል የሰውየውን ጎድን መውጋቷን ያስረዳናል። ይህ የተወጋው ሰውም ደሙ ፈስሶ መሞቱን ተአምሩ በሚገልጸው እደመድማለሁ።

እነዚህ አምስት ምሳሌዎች አንድ መቶ አሥራ አንድ ምዕራፎችን ከያዘው መጽሐፍ የተወሰዱ ናቸው። እስቲ በአዲስ ኪዳን የተገለጸቸውን ማርያምን መለስ ብለን እናስታውሳት። እርሷ ለእውነት ታዛዥ፤ አክባሪ፤ ትሑት፤ በአገልግሎቷ የተመሰገነች፤ ችግርተኞችን መካሪ ጸላይ መሆኗን ያስገነዝበናል።

በትይዩ ደግሞ እስጢፋኖስንና ተከታዮቹን ለመቃወም የተዘጋጀው «ተአምረ ማርያም» በምዕራፍ 12 ማርያም የክርስቶስ ደም ተትቶ ኃጢአተኞች እርሷ በደሟ እንዳነፃች መናገሩ፤ በተአምረ ማርያም ምዕራፍ 32 በዝሙት ከተያዘችው ሴት በመነሣት ኃጢአተኞችን እግዚአብሔር ብቻ ሊምራቸው ሲገባ እርሷ የምትምር ሆና መገኘቷ፤ በተአምረ ማርያም ምዕራፍ 43 ድነት ክርስቶስን በማመን ብቻ የሚገኝ የዘላለም ሕይወት ሆኖ ሳለ፤ በዚህ ምዕራፍ ፡፡ ማርያምን ብቻ ማመን ወደ ገሣም እንደማያወርድ መገለጹ፤ በተአምረ ማርያም 49 የዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 14 ወደ አብ የሚያደርስ ብቸኛ መንገድ ኢየሱስ መሆኑና የኃጢአት

ስርየትም በዮሐንስ 3:16 መሠረት በኢየሱስ መሆኑ ተገልጾ ሳለ፤ ተአምረ ማርያም ግን ኢየሱስ ቃሉን አፍርሶ ስለ እርሷ ገዘን ሲል ውሳኔውን መሻሩን መግለጽ፤ በመጨረሻም፤ በዚሁ መጽሐፍ ምዕራፍ 15 ማርያም በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ትሑትና አዛኝ ሴት ሆና ሳለ፤ ሰውየውን ወግታ በመግደል በወንጀለኝነት መቅረቧ በብርቱ ከሚያሳስቡት ጉዳዮች ዋንኞቹ ናቸው።

እንግዲህ ፀረ ማርያሙ ማን ነው? ታሪኳን ያዛነፈ፤ ያበላሸ፤ ያለ ስም ስም፤ ያለ ሥራ ሥራ በመስጠት የሰበካትና ያስተማረው፤ ወይስ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተገለጸላትን ማንነቷን ብቻ አምኖ የሰበካና ያስተማረ? ፍርዱን ላስተዋይ ትቼ ወደ ማጠቃለያ ጥቅሴ ሉቃስ 11:27-28 ልመለስ፡- «የተባረኩስ የእግዚአብሔርን ቃል ብቻ ስምተው በሥራ ላይ የሚያውሉት ናቸው።» በቃ።

ልዑል ማን ነው? ክፍል አንድ

« . . . እግዚአብሔር ድቅድቅ ጨለማም ሳለ ጥቁር ቅንቅንን በጥቁር ዐለት ላይ የምታደርገውን እንቅስቃሴ ይቆጣጠራል።»

ይህን አባባል የመረጥኩት ይብዛም ይነስ ልዑል እግዚአብሔር መሆኑን ይገልጻል፤ ይሆናል ብዬ ነው። የአማርኛ መዝገበ ቃላት ልዑል የሚለውን ቃል ሲፈታ፤ «ከፍ ያለ፤ ከሁሉ በላይ ያለ፤ ተለዐለ፤ ከፍ ከፍ አለ፤» በማለት ልዑል ከመታወቅ፤ ከመመርመር ከአዕምሮ በላይ ያለ እግዚአብሔር መሆኑን በገጽ 53 ከሣቴ ብርሃን ተሰማ ይደነግጋሉ። የአማርኛ ሥነ ቃላት አዘጋጅ የሆኑት ተፈራ ወርቅ አርምዴ «ልዑል»ን «ባለግርማ፤ እጅግ የከበረ» በማለት ይፈቱታል። እኒህ ፍቺዎች እንደ ተጠበቁ ሆነው፤ እግዚአብሔርን እንረዳው ዘንድ የገለጠልን ቅዱስ መጽሐፍ ልዑሉን እንዴት ገልጸት፤ እኛስ እርሱን እንዴት ተረዳነው? እኒህ የክፍል አንድ እና ሁለት ንባባችን ይሆናሉ። አሁን ጥቂት የልዑል መገለጫዎችን ላነሣለሁ።

* * *

መቼም «ተስማምተው በሠሩት ወንጀል ትንሣኤ የለም» እንዲሉ፤ «የዮሴፍ ወንድሞች ብላቴናውን ባረደ» ሆኖ እንዲኖር ሸጡት። ገዢዎቹም ዳር አገር ይዘውት ዘለቁ፤ ማንም ዱካውን ተከትሎ እንዳያገኘው ሆነ፤ ታናሽየው ዮሴፍ፤ ባህሉ፤ ቋንቋው፤ እምነቱ፤ ኑሮው ወዳልሆነ አገር ተሰደደ። እነርሱ ወንጀላቸውን ከድነው አባታቸውን በደም የነከሩትን ጌጠኛ ጥብቆ «ይህ የማን ይሆንን?» አሉት። ያዕቆብ በገዢን ሰከረ፤ ላይጽናና በዚያው ማለ፤ አዘነ፤ አለቀሰ፤ ተሳቀቀ፤ እናም ሁሉ ሞቱንና መቃብሩን ይናፍቅ ጀመር። እንግዲህ ሰዎቹ ታሪክን እንዲህ ሠርተው ደመደሙ።

በሌላ ጊዜ፤ በሌላ ዘመን ግን እንዲህ ሆነ፤ ቀጥሮ የማይሰጠው ራብ ሲገለግስ ምድሪቱንና የያዕቆብን ቤተሰብ ከብቦ መግቢያ መውጫያ አሳጣ፤ ረሀብ ጸንቶ ሳለ የተስፋ ቃል ከወደ ግብፅ ተሰማ፡- «የተትረፈረፈ እህል በዚያ አለ!» የሚለው የምሥራች ልጆቹን ወደዚያ ያስልክ ዘንድ ያዕቆብን አነሣሣው፤ ተላኩም፡-

ደርሰው እየሸመቱ ሳለ የሴፍ ተመልክቶ አወቃቸው፤ እነርሱ ግን አላወቁትም፤ ታሪኩን ወዲያ ማዶ ጨርሰዋልና ያውቁትም ዘንድ ምንም ፈንታ አልነበራቸውም፡፡

የሴፍ ግን በራብ ጠመንጃ ተሰድደው ለደረሱ ወንድሞቹ፤ «የሸጣችሁኝ የሴፍ እኔ ነኝ» አላቸው፤ ይህንንም ሲያብራራ፤ «ወደዚህ የላከኝ ራሱ እግዚአብሔር እንጂ እናንተ አይደላችሁም፡፡ በእርግጥ እናንተ ክፉ ነገር መክራችሁብኝ ነበር፤ እግዚአብሔር ግን ወደ መልካም ለወጠው» በማለት ደመደመ፡፡

እንግዲህ ልዑል እግዚአብሔር ሆኖ ሲገኝ ሁሉንም ነገር እንደ ገዛ ፈቃዱ ተቆጣጥሮ እርሱ ለአሰበው ዓላማ ሲፈጽም፤ የዚህ ብቸኛ ባለቤት እግዚአብሔር ብቻ መሆኑ ይገለጻል፡፡

ቀውስ ሲፈጠር የሚለየው፤ አባት ከቤተሰብ ሲለይ፤ መጋቢ ከቤተ ክርስቲያን ሳይኖር፤ መምህር ከትምህርት ቤት ሲጠፋ፤ የአገር መሪ አገሪቱን ድንገት ሲለቅ፤ መናወጥ ይከተላል፡፡ ለዚህ ትኩረቱን በነገር መሪ ላይ ላድርግ፡- ኢትዮጵያንም በምሳሌነት ልጠቀም፡፡ በ1920ዎቹ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ከአገር ወጡ የሚል ወሬ በሕዝቡ ዘንድ ሲሰማ ጥቂቱ «ታዛቢም የለ» ብሎ «ባንዳ» ለመሆን ፈጠነ፤ ጥቂቱ በወዳጁ ላይ ሰይፍ አነሣ፤ ጥቂቱም ዘረፋን እያካሄደ ሄደ፡፡ ከ50 ዓመት በኋላ በ1980 ፕሬዚዳንት መንግሥቱ አገሪቱን ጥለው ጠፉ ሲባልም፤ በየከተማው ብጥብጥ እና ሕገወጥነትም ጨመረ፤ ይህ ሁሉ ግን የሆነው መሪው ካለመኖሩ ነበር፡፡

ጥንት ዓለምን ከገዙ አገሮች አንዷ ባቢሎን ነበረች፡፡ ገዥውም ስመ ጥሩው ናቡከደነፆር ነበር፡፡ ይህ ሰው አንዲትን አገር ብቻ ሳይሆን፤ አገራትን ጠቅልሎ በአግባቡ ያስተዳደረ ሰው ነበር፡፡ ግና ንስሐ አልገባ ባለበት ጉዳይ መልእክት ከእግዚአብሔር ዘንድ «ዛፉን ቀረጡ፤ ቅርንጫፎቹን ጨፍጭፉ፤ ቅጠሎቹን ሽምጥጡ፤ ፍሬውንም በትኑ፤ አራዊቱንም ከጥላው ሥር፤ አዕዋፍንም ከቅርንጫፎቹ ላይ አብርሩ፤ ጉቶውን ግን ተዉት» እያለ ወደ እርሱ ደረሰ፡፡

ከዚህም የተነሣ ንጉሡ ከመንግሥቱ ተሰውሮ ወደ ጫካ ተ

ሰደደ፡፡ በዚያም ምግብ እንደ በሬ ሣርን መጋጥ ሆኖ ጥፍሩ እንደ ሰማይ በራሪዎች ረዘመ፡፡ ጠጉሩ በቁመቱ ልክ አደገ፤ ይህም ድርጊቱ ለተከታታይ ዓመታት ዘለቀ፡፡ እንግዲህ ይህ እንዲህ ከሆነ ታላቁ የባቢሎን መንግሥት እንዴት ውላ አደረች? ሕዝቡስ ለዓመታት ያለ መሪ እንዴት ተወጡት? አገሪቱንስ ማን ገዛ? የእነዚህ ምጥን መልስ ልዑል የሆነው እግዚአብሔር የሚል ነው፡፡

ንጉሡ ወደ አእምሮው ተመልሶ ከጫካው በወጣ ጊዜ የመጣው ወደ ዙፋኑ ነበር፡፡ በዚያም የገጠመውን ሁኔታ በአንደበቱ ሲገልጽ፤ «... አማካሪዎቼና መኪንቶቼ በደስታ ተቀበሉኝ፤ ከቀደመው የበለጠ ክብር ተጨምሮልኝ በንጉሥነቴ ጸናሁ፡፡ እግዚአብሔር የሚያደርገው ነገር ሁሉ ትክክል ነው፤ መንገዱም ቅን ነው፤ በትዕ ቢት የሚመሩትንም ሁሉ ማዋረድ ይችላል» አለ፡፡ እንዲያስ እግዚአብሔር ቀውስንና ሽብርን አስወግዶ መሆን የሚገባውን ታላቅ የተባለውን የመንግሥት መዋቅር በአግባቡ የሚቆጣጠር የሚገዛም መሆኑ እንከን የለሽ ጌትነቱን ይመሰክራል፤ ይህም ልዑልነቱ ነው፡፡ እስቲ ደግሞ ተከታዮቹ ምንን ይጠቁሙ ይሆን?

«ከአገሩ የወጣ አገሩ እስኪመለስ፤ ቢጭኑት አህያ ቢያሸክሙት ፈረስ» የሚለው አባባል በባዕድ አገር ሁሉን ሆኖ መኖርን፤ «እሺ» ባይነትን ይገልጻል፡፡ በተመሳሳይ «እነር ነብር ነበር ከአገሩ ሳይወጣም» ሌላው ነው፡፡ በአገሩ የተከበረው ነብር ድመት ያክል ሆነ ጭራውን ያለ አገሩ ሸጎጠ፤ የሚል ትርጉም በመስጠት ለመኖር «ራስን መሸጥ» የሚል ፍቺ ይሰጠናል፡፡ ይህም የብዙዎቹ ሕይወት ነው፡፡

አይሁዳዊው መርዶክዮስ ግን እነዚህን አባባሎች ንቁል፡፡ በባዕድ ምድር የእግዚአብሔርን ሕግና ሥርዓት ሊፈጽም በአረማውያን መካከል ተገኝቷል፡፡ «ለሚያልፍ ቀን» የሚለውን የማመቻመቻ መርጎ ሽሮ ለገናናው መሪ ለሃማ ስግደትን ከለከለ፡፡ በትይዩ ዓለሙ ሁሉ ለሰውየው ስግዳል፡፡ ሐማ ለእምቢ ባዩ መርዶክዮስ ሞት አዘጋጀ፤ አሟሟቱም በስቅላት ሆኖ ዝግጅቱ ተጠናቀቀ፤ አልጫን ያለው አህያ፤ አልሸከም ያለው ፈረስ፤ እነር አልሆንም ያለው ነብር ሕይወቱ ልትሸጥ ጥቂት ቀራት፡፡

መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚል በዚያች የመጨረሻ አጣብቂኝ ሰዓት

ከአርጤክስስ ከንጉሡ እንቅልፍ ሸሽ፤ እናም እስኪነጋ አልያም ተናፋቂው እንቅልፍ እስኪመጣ የታሪክ ድርሳናት በጀሮው ይንቀረቀሩ ዘንድ ባለሟሎቹን ያስነበብ ጀመር። ንጉሡ ለማድመጥ ከትረካዎቹ ውስጥ እዚህ ጋ ሲደርስ የልቦናው ዓይን ነቃ፤ ጀሮውም ያደምጥ ጀመር። አስጨርሶም እንዲህ አለ፤ «እንዚያስ ንጉሡን ላተረፈው ለመርዳክዮስ ምን ተደረገለት?» ምላሹ ምንም ምንም የሚል ነበር። «ሐማን ጥሩ» ተብሎ ተጠራ። «ንጉሥ ለሚወደው እንዲህ ይደረግለታል» እያልክ በፈረሱ ላይ አነረህ ልብስ መንግሥቱን አልብህ በከተማው አግንነው» አለለት። በሃያ ሁለት ሜትር ከፍታ በተዘጋጀው የእንጨት መስቀል ሊሰቀል ያለው መርዳክዮስ ባሠቃዩ እጅ ከበረ። በዚህም ልዑል እግዚአብሔር መሆኑን ገለጸ።

ማን ያውቃል ሐማ ትእዛዙን ከንጉሡ ጀሮ እያዳመጠ በዚያ ቅጽበት፤ «እንዲህ አድርጌስ ቢሆን ኖሮ . . . » ይል ይሆናል፤ «አለመስገዱን እንዳወቅኩኝ ሳልታገሥ ከመሬት ቀላቅዬው ቢሆን ኖሮ! . . . ለአማልክቴ አሳብቄ ወገኑን አሽመድምጄ ቢሆን ኖሮ! ንጉሡ ከመጣራቱ ከደቂቃ በፊት ለቅየው ቢሆን ኖሮ!» እነዚህ ጥቂት ኖሮዎቹ በብዙ መላዎቹ ቢተኩም፤ ልዑል የሆነው እግዚአብሔር ዕቅዱን ከመፈጸም ቸል አላለም።

«የሮጡ አመለጡ» የሚለው አነጋገር በብዙዎች ዘንድ ተቀባይነት አለው። እርግጥም፤ ስኬታማ ሕይወት በጥረት ሊገኝ ይችላል። ይህ ማለት ግን ሁል ጊዜ ልክኛው መንገድ እርሱ ነው ማለት አይደለም። «ምሕረት ለሮጡ ወይም ለወደደ ሳይሆን፤ እግዚአብሔር ለወደደውና ለማረውም ይሆናል፤» ተብሎ ተጽፏል፤ ሆኗልም። ለዚህም ተጠሪ ሰው ዳዊት ነው።

ዳዊት በብልጠት የተሞላ ሰው አልነበረም፤ ምቹቱን ጠብቆ ራሱን አላኖረም፤ ለብር የሚያበቁ የዕድል በሮችን አልተጠቀመባቸውም፤ ለንግሥና የሚበቃ ሰው ሲፈለግ፤ እርሱ በዚያ አልነበረም፤ ጎልያድ ሁሉን ሲያንቀጠቅጥ፤ እርሱ ፈጥኖ አልተገኘ ም፤ ሳያል ሲያሳድደው፤ ከመሸሽ በቀር አልተጋፈጠም፤ እየሸሸም ጠላቱ ከእጁ ሲወድቅ አላጠቃውም፤ ከዚህ የተነሣ በእነዚህ ሁሉ

አቅም ማጣቶች ዳዊት የት ይደርስ ይሆን? በሰው አመለካከት የትም አይደርስም።

ግና አቅመ ቢስ ያሰኙት ሁሉ አስተዋጽኦ አላቸው። እርሱም ጊዜው ሲደርስ የአደባባይ ሰው እንዲሆን ለዙፋኑ እና ለንግሥና አንጓዙት፤ እረኛ ንግሥናን ቢያስብ ሞኝነት ነው፤ ንጉሥነት ወደ እረኛው ሲመጣ ግን አምጪው በልዑልነቱ የሚገለጠው እግዚአብሔር ብቻ ይሆናል። ለዚህም ነው፤ «እግዚአብሔር እረኛዬ ስለሆነ የሚያስፈልገኝን ሁሉ አላጣም» ያሰኘው።

እንዚያስ ልዑል ማለት በዮሴፍ ወንድሞች የተከናወነን ግፍ ለአደባባይ የሚያወጣ፤ «የዮሴፍ መገፋትን የሚክስ፤ በናቡከደርናዖር ትዕቢተኞችን ዝቅ የሚያደርግ ልክንም የሚያሳውቅ ሕዝብን ሁሉ የሚገዛ፤ በመርዶኪዮስ ከሕዝቡ ጋር የሚጸና፤ የሚያክብር፤ በዳዊት ደካማን የሚያበረታ፤ ከፍ የሚያደርግ በመሆኑ ጳውሎስ ለዘንድሮዎቹ ለእኛ እንዲህ አለ፤ « . . . እግዚአብሔርንም ለሚወዱት እንደ አሳቡም ለተጠሩት ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን . . . » በጥቁር ዐለት ላይ ያለችን የጥቁር ቅንቅን አካሄድ በድቅድቅ ጨለማ የተቆጣጠረ ጌታ፤ ለእኛ ማ ልዑልነቱ እንዴት አይደምቅ!

ልዑል ማን ነው?

ክፍል ሁለት

የርእሴን ተጠቃሽ ጥያቄ መመለስ የምችለው መግቢያዬን «በዕ ቁብተኞቹ» ተረት ከጀመርኩ ብቻ ነው። ተረቱ «ዝሆን፤ አንበሳ፤ አሸማኔ፤ ጅብ እና ምድር ዕቁብ በየወሩ ሊጠጡ ተስማሙ» ይላል። እኚህ አምስቱ ዕቁብተኞች እንዲሆኑ ያስገደዳቸው ሁሉም ሊያቋቁሙ ለፈለጉት ድርጅት ገንዘብ ስላጠራቸው ነው። የተመጁቸው ድርጅቶች ደግሞ፡-

ዝሆን፡- የፍጥነት ጨማሪና የክብደት ቀናሽ የመድኃኒት ማምረቻ፤

አንበሳ፡- ለአንበሳች የቁጣ መንሥኤን የማወቂያ የጥናት ተቋም፤
 አቦሽማኔ፡- ነብርን የመለያ አቋምና መጠን ማስፋፊያ፤
 ጅብ፡- የእግር ማስረዘሚያና የሽታ ማስወገጃያ ፋብሪካን፤
 ምድር፡- የውኃ መጠን እንዳይጨምር የመከላከያ ተቋም ማቋቋም ነበር፡፡

ለዚህ ደግሞ እያንዳንዳቸው በቂ ገንዘብ ስላልነበራቸው ዕቁቡን መሠረቱ፡፡ በምሥረታው የተስማሙበት የመጀመሪያው አንቀጽ፤ «ዕቁቡን ለማቋቋም አሳብ ያፈለቀው የመጀመሪያውን ክፍያ ማግኘት ይችላል፡፡» ስለሚል፤ ሕጉን ያረቀቀው አቦ ሸማኔ የመጀመሪያው በመሆን ገንዘቡን በቀዳሚነት ሰብስቦ ወደ ቤቱ አቀና፡፡ ከዚያም «ነብርን የመለያ አቋምና መጠን ማስፋፊያ» ለሚለው ድርጅት ገንዘቡን ሳያውል በምትኩ የአራዊት ንጉሥነቱን የሚያስረዱ መግለጫዎችን በተነ፤ አስከትሎም በዕቁብተኞች ላይ አሸፈ፤ «ከእናንተም ያገኘሁት ምንም ገንዘብ የለም» በማለትም ዕቁብተኞቹን ካደ፡፡

አቦሽማኔ ይህን መግለጫና ክህደት የፈጸመው ያዋጣኛል ባለለት በፍጥነቱ በመተማመኑ ነበር፡፡ እርሱ እንዳሳተው የዝሆን ባለሀብት እርገጥ፤ የአንበሳ ግሥላነት፤ የጅብ አንካሳነት ከእርሱ አምላጭነት ጋር እንደማይገናኝ ስለ ተረዳ፤ «እግሬ አውጭኝ» ለሽሩ መፍትሔ ሆነለትና ተሰወረ፡፡ ገንዘቡን በበላ በወሩም ድንገት በቆመበት ቦታ ላይ ምድር «የበላኸውን ክፈል» አለችው ለዚህ ምላሹ ግን ቀጣይ ሽሽትን በመምረጥ አምልጦ በሌላ አገር ተገኘ፤ በዚያ ያለችው ምድር ግን ደግሞ «ክፈል» አለችው፡፡ አቦሽማኔ አሁንም በመደንበር ተሯሩጦ ከዛፍ ላይ ወጣ፡፡ በዚያም ምድር «ወርደህ ክፈል» የሚለውን ጥያቄ አቀረበችለት፡፡ ወርዶም ቢሸሽ ለውጥ አልነበረም፤ ሞኙ አቦሽማኔ በግፉ የሰበሰበውን ሳይጠቀም ሽሽቶ ሳይዘልቅ እየሸሸት ባላት ምድር ላይ ሞተ ይባላል፡፡ እናም ያኔ ነው አሉ ምድርም፤ «በማን ላይ ተቀምጦህ ምድሪቱን ታማለህ» ያለችው፡፡

መቼም ይህን የረዘመ ተረት ያቀረብኩት «ልዑል ማን ነው?» ለሚለው ጥያቄ መገጣጠሚያ እንደሚሆነኝ አስቤ ስለሆነ፤ የቀረኝን ዋና ነገር በጥቂቱ ላመላክታችሁ፡- በለዎች ዘንድ የማይቋጭ

የመወያያ አጀንዳ ፈልግ ቢባል አንዱ «ይህችን ዓለም በልዕልና የሚቆጣጠራት ማን ነው?» «የሚለው ዐቢዩ ይሆናል፡፡ «በሁሉም አገሮች ጦርነት መፍትሔ መስሎ እያሸነፈ መጥቷል፤ ሲገታ የማይቻለው የኤድስ ወረርሺኝ ሕዝብን ጠራርጎ ዘልቋል፤ መፈንቅለ መንግሥት በዓለም ሁሉ ይድረስ የተባለ ያህል «የወቅቱ ፋሽን መስሏል»፤ የውኃ መጥለቅለቅና የምድር ነውጥ ያልሠለጠኑ የሠለጠኑ ሳይል ሁሉንም ፍርስርስ እያደረገ በአጭር ጊዜ ውስጥ ለባዶነት ያበቃል . . .» ታዲያ ይህን ሁሉ ያየ ወደ ራሱ ማጠቃለያ ለመድረስ ደግሞ ይጣደፋል፤ መደምደሚያውም መቼም እግዚአብሔር የሰማዩን ግዛት ሲቆጣጠር፤ ሰይጣን ደግሞ ይህችን ዓለም እንዲቆጣጠር የሥራ ድርሻ ቢኖር ነው ብለው ግላዊ ቲዎሪ (ንድፈ-አሳብ) ይነድፋሉ፡፡ ይህ ያሰቡት ግን መልስ አይደለም፤ የነጠረን ምላሽ የሚሰጠን የእግዚአብሔር ቃል እንደ «አቦሽማኔው» አምላጭ መሳይ ግን ተያዥ ሆኖ የሰው ልጅ እንዳይቀር መምከሪያውን አነሯል፡፡

ያም «እግዚአብሔርን ለሚወዱና እንደ ፈቃዱም ለተጠሩት ሰዎች እግዚአብሔር ሁሉን ነገር ለጥቅማቸው እንደሚያደርግላቸው እናውቃለን» (ሮሜ 8:20) የሚለው የሐዋርያው ጳውሎስ ጽኑ ምክር ነው፡፡ ይህን ደግሞ የመዘዝኩት የእግዚአብሔር ልዑልነት ለዓለም ሕጉብ ሁሉ እንዲገለጽ ግድ ባለመሆኑ፤ ብዙዎች ራሳቸውን ለዚህ ዓለም ገዢ ፈቃድ በሙልዓት ስለ ሰጡ፤ ብዙዎች በራሳቸው ውሱን ዕውቀት ተገድበው ስለ ቀሩ፤ በተጨማሪ ብዙዎች እግዚአብሔር ራሱን ስላልገለጠላቸው ደፍረው ሊሉ የቻሉት ያዩትን፤ የሰሙትን፤ ያነበቡትን ብቻ ነው፡፡ ያ ደግሞ እግዚአብሔርን በሚመለከት አያዋጣም፡፡ ይልቁኑ፤ የልዑልነቱ መግለጫዎች እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የተጠሩ የእርሱ ሕዝቦች ቀዳሚዎቹ ናቸው፡፡ እነርሱ ደግሞ እንደ ሰው የበረከት ጥያቄ ቢገጥማቸውም፤ ክስን በመመሥረት በእግዚአብሔር ላይ አይሳለቁም (ኤር. 12:1-2)፡፡ ይልቁኑ፤ የነገሮች ሁሉ መደምደሚያ ለእግዚአብሔር ክብር እና ለጥቅማቸው እንደ ሆነ በመረዳት የተገለጠው ለሰው ጥቅም የተሰወረውም ለእግዚአብሔር ክብር በመሆኑ እርሱን ይታመኑታል፡፡

ይህን ደግሞ ከተረዱት የሁለት ሰዎችን የሕይወት ጉዞ ልግለጽላችሁና የክፍል ሁለት መልእክቱን ልደምድም።

ቀዳሚ ተጠቃሹ ኃይለማርያም ሕሩይ ነው፤ ራዕይ ትልቅ «ለጠንካራ ቤተ ክርስቲያን ጠንካራ ቤተሰብ» በማለት በከተማና በገጠር ጽኑ የቤተሰብ ትምህርትን ከባለቤቱ ከየምሥራች ደሳለኝ ጋር በመሆን ይሰጣል፤ ባልና ሚስቱ የልባቸው መዝገብ ያለበት ስፍራ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ማገልገል ስለሆነ ሁሉም ፈቃዱን ለመፈጸም ይታጋሉ፤ እንዲህ እየተጉ ግን አንድ ቀን እንዲህ ሆነ በጤናው ላይ ጽኑ መታወክን ያላመጣበት «ሕመም መሰል» በሽታ በቀዶ ጥገና ከወዲሁ እንዲወገድ የሐኪሞች ውሳኔ መጣ። እናም በቀኑ ወደ ሆስፒታል አመራ። ባለቤቱንም «በሞት እንኳን እግዚአብሔር ለሚያደርገው አዋቂ መሆኑን አትዘንጋ» ብሏት ገባ። የቀዶ ጥገናው ሥራ እንደ ተጀመረ ግን የኃይለማርያም የሰማይ ጥሪ አብሮ ከተፍ አለ፤ ወደ ሞቱ ተቻክሎ፤ ወደ ዕረፍቱ ገሰገሰ፤ እናም ከጌታው ጋር ብዙም ሳይቆዩ ተገናኙ።

ይህ ሰው ጌታውን በአገለገለበት ዘመን ሁሉ ከባለቤቱ ጋር ሁሉ በፍቅር የሚተማሠረው «እግዚአብሔር በሰጠን ጊዜ እናገልግል» በማለት ነበር። ኃይለማርያም ይህን እያለ ለጊዜው ባለቤቱን፤ ልጆቹን ቃል ኪዳንና ቤዛን ተሰናበተ፤ ይህን እግዚአብሔር ባደረገ ግን ከዳር ያሉ ሰዎች ግን በእግዚአብሔር ልዑልነት ላይ የተሳከሩ ሆኑ። መንፈሳውያን ነን የሚሉት፤ «እግዚአብሔር በልጁ ላይ እንዴት ይጨክናል?» በማለት አጉተመተሙ፤ ራቅ ያሉት፤ «የአባቶቹን እምነት ስለ ሻረ ነው» ብለው መከሩ። የሕክምና ባለሙያዎች ደግሞ፤ «የእኛው ስሕተት ይሆንን?» በማለት መዘገቡ። ብቻ ሁሉም የየፊናውን እያነሣ የእግዚአብሔርን አዋቂነት፤ ቻይነትና ተገንነት ቸል ብሎ ላይለውጥ የቅርብ አዳሪ እየሆነ ባለበት ቆመ። የኃይለማርያም ኑሮ ግን በሮሜ 8:28-29 ላይ ጸንቶ ዘለቀ።

ተከታይ ተጠቃሹ ጀርመናዊቷ ቤቲ ናት። እርሷን የገጠማት «በድንገተኛ» ደራሽ የሳንባ ካንሰር መያዝ ነበር። ሐኪሞቿ ቤቲን የሳንባዋ ዕድገት እየጨመረ በመምጣቱ ይህንን ተከትሎ መተንፈስ እንደምትቸገር ነገሯት። ይህን የሰማችው ቤቲ በአልጋዋ ላይ ሆና

ወደ አንድ ውሳኔ ላይ ደረሰች፤ ያም ከባለቤቷ ጋር የሠርግ ቃል ኪዳናቸውን በተለዋወጡበት ቤተ ክርስቲያን የሚሰበሰቡ ስድስት መቶ ያህል ሰዎችን በጥሪ ካርድ ለመጋበዝ ወሰነች፤ አረገችውም። እናም «አስቸኳይ ጥሪ» ባለችበት ቀንና ሰዓት ታዳሚዎች አዳራሹን ሞሉት። ቤቲም ከመድረኩ ብቅ አለች። ጤና እንደሌላትና እንደ ደክመች ታስታውቃለች። ቢሆንም ግን ትንፋሽ እያጠራት ጥሪዋን ላከበሩላት ሰዎች እንዲህ አለች፤ «ሁላችሁም ስለ መጣችሁልኝ አመሰግናለሁ። የጠራኳችሁ በቅርብ ቀን ከዚህ ዓለም በሞት እለያችኋለሁ። ስሞት በቀብሬ ላይ ትመጡ ይሆናል፤ እንደ ሁኔታውም ላትመጡም ትችላላችሁ። ይህን ያኔ ማለት አልቻልኩም፤ እኔ ግን ዛሬ ሁላችሁንም እስናበታችኋለሁ። ወደ ሞት የሚያጣድፍ በሽታ ገጥሞኛል፤ ይህም የሆነው ፈጽሞ በማልገምትበት በዚህ ዓመት ነው። የዘንድሮ የእኔ ዕቅድ ልጆቼን ወደ ተሻለ ት/ቤት ማዛወር፤ የራሳችን የሆነውን ቤት መግዛት፤ ለባለቤቱ የቀደመ ስሕተቶቼን አስወግጄ በፍቅር መኖር፤ በዚህች አጥብቃ ቤተ ክርስቲያኔ ከአምናው ይልቅ በትጋት ጌታን ማገልገል ነበር። እነዚህ ነበሩ ዝግጅቶቼ። ይህ የሳንባ ካንሰር በሽታዬ ግን አሸነፈኝ፤ መሸነፈን ግን በማማረርና ተስፋ በመቁረጥ ልገልጽላችሁ አልፈልገም። በእኔ ላይ የሚፈጸመው ሁሉ ከእግዚአብሔር ልዑልነት የተነሣ ለበጎ እንደሚሆን አምኛለሁ፤ ከበጎነቱም አንዱ ለእናንተ ያደረሰኩት የዛሬ ጥሪዬ ነው። አፍቃሪዎቼ ሆይ! ከእናንተ ጋር ወደ ለዘለዓለም እኖራለሁ ወይም ለዘለዓለም እለያችኋለሁ። መቼም ቢሆን በቀጣዩ የዘላለም ሕይወት መገናኘት የምንችለው በአንድ መንገድ ብቻ ነው፤ ያም ስለ እናንተ ደሙን ያፈሰሰውን ኢየሱስን አንደ እኔ ካመናችሁት። ነገ እናንተም ብቅሞቼ በትንሣኤ እንገናኛለን።

«ወዳጆቼ ሆይ፤ ከሞት እንቅልፍ ስነቃ በክርስቶስ መንግሥት እንድንገናኝ ጥሪዬን እንዳከበራችሁልኝ የእርሱንም የጥሪ ቃል ተቀበሉ፤ የሰንብት መልእክቱን በመስማትም ምላሽ ሰጡ።» ብላ ንግግሯን አበቃች። ጥሪዋ ምላሽ አገኘ፤ ብዙዎቹ ለክርስቶስ መንግሥት በቂ፤ ከዘለዓለም ሞት አመለጡ። ቤቲ ዛሬ በአካል በዚህ ምድር የለችም። የሥራዋ ፍሬ ግን የእግዚአብሔርን

ልዑልነት በመረዳት ላይ ስለሆነ፣ ዛሬም አለ።

አሳቤን የምጠቀልለው እግዚአብሔር ሰማዩን ብቻ እንዲገዛ የተተ ወለት ሳይሆን፣ ምድርንና በውስጧ የሚከናወኑትን ሁሉ የሚያስተዳድር ልዑል አርሱ ብቻ መሆኑን በማብሰር ነው። ሁሉን ነገር እንደ ገዛ ፈቃዱ ያስኬዳል፤ ዓላማውን በወደደው መንገድ ዳር ያደርሳል። ይልቁኑም፣ የእርሱ በሆኑት ሕይወት ውስጥ እንደ ቃሉ ሊረዱትና ሊደገፉት ይወዳል፤ ይህንንም የተረዱ በሰላም ውለው ያድራሉ፤ ምድር አብሽማኔውን፣ «በማን ላይ ተቀምጦህ ምድርን ታማለህ?» እንዳላቸው፣ እነርሱ አይባሉም።

በእውነት ላይ የተመዘዘ ሰይፍ

በዓለም ደምቆ የታየ ኮከብ በአሥራ አራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ታየ። ያም ኮከብ የእንግሊዙ ጆን ዊክሊፍ ነበር። እርሱ ሰው በአክስፎርድ በሚገኘው በባሊዩል ኮሌጅ ፕሬዚዳንት ሲሆን፣ ፕሮፌሰርነትን ያገኘው በመጽሐፍ ቅዱስ የትንታኔ ጥናት ነው። ዊክሊፍ በመንፈስ ቅዱስ ምሪት የመጽሐፍ ቅዱስ እውነት እየበራሰት በሄደ ቁጥር «ቤተ ክርስቲያናት ነን» በሚሉት ስም የሚካሄደው ነውር አስመረረው። ሰዎች ወደ እነርሱ የመጣውን ኢየሱስን በማመን ምትክ ወደ እግዚአብሔር ደርሰናል ብለው የሚገነቡት የሐሰት ግንብ አሳሰበው፤ ጳጳሳት ገዢ፣ ምእመናን ተገዢ በመሆን የሚወገዙበትንና የሚገደዱበትን አካሄድ አስተዋለ።

ይህ አስተውሎ ዊክሊፍን ለአንድ ተግባር አበቃው። ያም ሕዝቡን ማመዛዘን ነጥቶ ካናወዙት ዋንኛ ምክንያቶች አንዱ መጽሐፍ ቅዱስ ለእንግሊዞች በማያውቁት በላቲን ቋንቋ የተተረጎመ መሆኑን መረዳት ነበር። ዊክሊፍ ይህን እንደ ተረዳ ወደ እንግሊዝኛ ተርጉሞ ለሕዝቡ ሊያደርስ ወስኖ ተነሣ፤ እግዚአብሔርም አከናወነለት። ለዘመናት በማያውቀው ቋንቋ እየተነበበለት በጨለማ ይኖር የነበረው የእንግሊዝ ሕዝብ የክርስቶስን ሥራና የብርሃኑን ውጤት በቋንቋው አየ። አይቶም ወደ እግዚአብሔር ተመለሰ። ይህ በእንግሊዝኛ የተተረጎመው መጽሐፍ ቅዱስም ቀስ

እያለ ወደ እንግሊዝ ቤተ መንግሥትም ገብቶ የሰውን ሕይወት ለወጠ። ይህም ደግሞ የታወቀው ጳጳሱ በቀብር ሥነ-ሥርዓት ላይ ተገኝቶ በተነገረ ጊዜ ነበር። በሰኔ 1394 የየርክ ሊቀ ጳጳስ አሩንዴል በዳግማዊ ሪቻርድ ባለቤት በንግሥት አና /Anne/ ቀብር ላይ ስለ ንግሥቱ እንዲህ አለ፤ «ንግሥት አና ወደ እንግሊዝኛ ተተርጉመው የነበሩትን አራት ወንጌላት ከማንበቧ የተነሣ በመንፈሳዊ ሕይወቷ በእጅጉ የተመሰገነች ነበረች። እኒህ መጻሕፍት እውነተኛና ሁሉም ሊያነባቸው የተገቡ ናቸው» በማለት ቀብሩን አስፈጸመ። በዚህም የቅዱሳን መጻሕፍትን ሕይወት አዳሽነትን መስከረ።

ከ14 ዓመታት በኋላ ግን ይኸው ሰው «ውግዝ ከመክርዮስ» የተሰኘውን የእርግማን ውግዝቱን ሕዝብን ሰብሶ «... ከዚህ በኋላ መጽሐፍ ቅዱስንም ሆነ የመጽሐፍ ቅዱስን ክፍሎች ወደ እንግሊዝኛም ሆነ ወደ ሌሎች ቋንቋዎች መተርጎም ለማንም አይፈቀድም፤ ለዚህ ሥልጣኑ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ነው፤ ከዚህም የተነሣ በዊክሊፍ ወደ እንግሊዝኛ የተተረጎመው እንደ እግዚአብሔር ቃል አይቆጠርም...» በማለት አጣጣለው፤ አወገዘውም።

የማጣጣሉና የማውገዙ ምክንያት አንድ ነው፤ ለእግዚአብሔር እውነት የታደሉት ብዙዎች ከጨለማው ግዛት ኮብልለው ለእግዚአብሔር በቅተው ነበርና ይህ ለጳጳሱ የራስ ምታት ሆነ።

እያደር ግን ውግዝቱ በብቻው በቂ ሆኖ አልተገኘምና ጆን ዊክሊፍ በሞተ በ44ኛው ዓመት በ1428 ጳጳሱ ማርቲን 5ኛ ትእዛዝ አወጣ፤ የዊክሊፍ አፅመ ከአረፈበት ወጥቶ እንዲቃጠል አዘዘ፤ እንደ ትእዛዙም ሆነ፤ አመዱም በታላቁ ወንዝ ላይ ተለቀቀ።

ጨለማውን የገለጠው ሰው ታሪክ እንዲህ ነበር። በዚህ ንባብ ዊክሊፍን በግርድፉ ላስተዋውቃችሁ ያነሣሣኝ ሌላኛው ሁነኛ ምክንያት ላቲን ለእንግሊዞች ብርሃን እንዳልሆናቸው፣ ግፅዝም ለበርካታ ኢትዮጵያውያን እንደዚያው መሆኑ እርግጥ ነው። ኢትዮጵያ ለክርስትና እምነት ገና ከጠዋቱ የተጋለጠች አገር ናት። መጋለጧ ግን መጽሐፍ ቅዱስን በሚመለከት አግባብነት ይጎድለዋል። ብዙዎች የማይረዱትን እንደ ላቲን እንዲያነቡት ተ

ደርጓል። ይህም ላለፉት በርካታ መቶ ዓመታት በሕዝቡ ዘንድ ተከናውኗል። መቼም ቋንቋው ሕያው ሆኖ መልእክትን በላኪውና በተቀባዩ ዘንድ መግባባትን ያስፈነ ቢሆን ምንም አልነበረም። ዋነኞቹ መልእክቱን በግዕዝ ቋንቋ ለሕዝቡ ይናገራሉ፤ ያዜማሉ፤ ይቀድሳሉ፤ ያነባሉም። ተቀባዩ ግን «እናንተን አምኜ» በሚል መንፈስ ብቻ ደርሶ ይመለሳል፤ በቤቱም ፊደላቱን እያየ ይቆጥራል፤ ክርስቲያን እንደ ሆነም በመቁጠር ይጽናናል። የመጽናናቱ ልክኛ ጊዜ ግን ባልሰማው፤ ባልተረዳው ቋንቋ ሳይሆን፤ ሊረዳው ወደሚቻለው ቋንቋው መለስ ብሎ የእግዚአብሔርን መልእክት ሲቀበል ነው።

በኢትዮጵያ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም አንጻር የወንጌል መልእክት ወደሚረዱበት ቋንቋ ተመልሶ «ሕዝቡ ከኃጢአት እሥራት ነፃ ይውጣ የሚለው» የዊክሊፍ መሰል ጉጉት በቀላሉ መፍትሔ እያገኘ የነፃነት ጉዞን አልተጓዘም። ብዙዎቹ ለመልእክቱ ተቀባይ የሌለው የግዕዝ ቋንቋ ወደ አማርኛ እና ወደ ሌሎች የኢትዮጵያ ቋንቋዎች በተመለሰ ጊዜ እልፍ አእሳፋት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ፈልሰውና እየፈለሱ፤ ከጨለማው ወደሚደነቀው ብርሃን ዘወር ባሉ ጊዜ ተቃውሞው ለእንግሊዞቹ ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እንደ ደረሳቸው፤ እዚህም ተመሳሳይ ሆኖ እውነተኛቸው መናፍቃን ሲሰኙና ተሰዳጅ ሲሆኑ ይታያል። አንዳንዴም እንደ ዊክሊፍ በበድናቸው ላይ መወራረድና ላለማስቀበር መጣር፤ ቢቀበርም ለአውሬ ለመስጠት የሚደረገው ከጥንቱ ጋር ምስሰል ኖሮታል።

በቅርቡ «የዘመቻ ፊልጶስ ምልምል ቅጥረኞች፤ ፀረ ማርያሞች አታወናብዱ» በሚል በመምህር ኪዳነ ማርያም ጌታሁን የጥላሁን መኮንንን «መጽሐፍተ ኑፋቄ» ለመቃወም የተጻፈው መጽሐፍ ስለ 66ቱ ቅዱሳት መጻሕፍትን እንዲህ ነቅፎ አስነበቧል።

«ከአውሮፓው 66 መጽሐፍ ቅዱስ የእኛ ልፋፌ ጽድቅ ትበልጣለች፤ ምክንያቱም በስመአብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሀዱ አምላክ በማለት ጀምራ በእግዚአብሔር ስም ትጨርሳለች / ፲፮ 18/ . . . የተሸቀጠ የተቀላወጠ ወንጌል ከባሕር ማዶ የመጣው 66ቱ መጽሐፍ ቅዱስ ነው እንጂ ተአምረ ማርያም አይደለም። / ፲፮

27/ መጤው የለተር ሃይማኖትና 66ቱ መጽሐፍ ቅዱስ ነው. . . / ፲፮ 17/ ከብዙ በጥቂቱ።

ጎበዝ! ይህ ገለጻ በ1428 ከዚያ በፊት ጳጳስ ማርቲን 5ኛ እውነትን ላለመቀበል ካደረገው ውሳኔው ጋር አይቀራረብምን? በዚህ አያያዝ ኪዳነማርያም ጌታሁን ከማን ጋር እየተጣሉ ነው? ከእግዚአብሔር ወይስ ከጥላሁን?

ማ.ማ.ማ.

ሦስትዮሽ የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ

ቶምሮስ ለአብያተ ክርስቲያናት የሚጠቅሙ መጻሕፍትን የሚያዘጋጁ የባንቲስት ቤተ ክርስቲያን መጋቢ ናቸው። እኚህ ሰው «የቤተ ክርስቲያን ሁነኛ ተልዕኮ» የሚለው ሥራቸው ልቤን አሳርፎታልና ለዚህ ጽሑፍ ዐቢይ ምንጭ አድርጌ እጠቀምበታለሁ።

ጸሐፊው ለቤተ ክርስቲያን ሁነኛ ተልዕኮ ግልጽ መርህ፤ «እንግዲህ ሂዳና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዘኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» (ማቴ. 28:19-20፤ መጽሐፍ ቅዱስ፤ የ1954 ዓ.ም እትም) የሚለው ትእዛዝ መሆኑን ያበሥራሉ፤ ከጥቅሱም ሊለያዩ የማይችሉ ሦስት መሠረታዊ ማዕ ዘናትን ያቆማሉ።

ይህ ሦስትዮሽ በብዙዎች ዘንድ «ታላቁ ተልዕኮ» በመለኘት ይጠራል። ጂ. ደብሊው. ፖርተር 1900 ዓ.ም እንደ ባተ በጻፉት መጽሐፍ ስለዚህ ንጥጥል አልባ ስለሆነው ባለ ሦስት ዘርፍ አገልግሎት ሲጽፉ፡- «ቤተ ክርስቲያናት ሊወጡት የሚገባ ኃላፊነት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በግልጽ ያስቀመጠውን መለኮታዊ ትእዛዝ ማክበር ነው። ዓለምን በወንጌል የምሥራች ቃል ማብሰር /ያለ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ አለመቻሉን/ ከወንጌል የተነሣ ዳግም ጌታ የወለዳቸው ደግሞ በመጥለቅ ጥምቀት መተባበራቸውን

ማስገለጽ፤ እኒህ የተጠመቁም ደግሞ የጌታን ቃል እያስተማሩ እንዲኖሩበት በማገዝ ማሳደግ የክርስቶስ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ነኝ ያሉ ሁሉ የሚወጡት ሁነኛ ምልክት ነው። ከዚህ ውጭ ከተሄደ፤ ያለ ተልዕኮ፤ ለከንቱ መደራጀትን ያመጣል። በማለት ጽፈዋል። እንደ ፖርተር የመዝጊያ አጻጻፍ፤ ያለ ተልዕኮ ያለች «ቤተ ክርስቲያን ምን የምትፈጽመዋት ሆነ?»

አንደኛዋ፡ ከወንጌል መልእክት በፊት የጎበረተሰብ ሰው ምን ዓይነት ሆኖታል። ትኩረትዋ የተራቡትን መመገብ፤ የታረዙትን ማልበስ ነው። አካባቢ ወይም ተፈጥሮአዊ እንቅፋትን አስቀድሞ ማስወገድን ታስቀድማለች፤ የወንጌልን የምሥራች ለሰው ለማሰማት «አስቀድሞ ሊመቸው ይገባል» ጩኸቷ ነው። የእግዚአብሔር ቃል ግን የተሞሉ ሆዶች በክርስቶስ ላይ መነሣታቸውን፤ ያተራረፉ ሰዎች ለእግዚአብሔር መንግሥት ጀርባቸውን መስጠታቸውን ይገልጻል። ብዙ ምግብና ልብስ የሰውን ኃጢአተኝነት ሊያስወግደው አለመቻሉን አዲስ ኪዳን ይናገራል። የሰው ሙትነት ሕያው የሚሆነው ወንጌል ሲሰበክ መንፈስ ቅዱስ እንቅፋት ሕያው ሲያደርገው ብቻ ነው፤ ያ ደግሞ ለዓለም ችግረኞች ቁሳዊ ጠቀሜታዎች ይዞ በመቅረብ፤ ለዚያም በመድከም አይመጣም።

ሁለተኛዋ፡ ሰዎች ሊደሰቱበት የሚገባቸውን አዝናኝ ዝግጅቶች በማቀናጀት የወንጌል መልእክት ከአሳሳቂ ቅመሞች ጋር ለውሶ ለማድረስ የምትጥረዋ ናት። ብዙዎች፤ በኃጢአት ተበክሎ በዝግጅት ለመዳን ተስፋ የሌለውን ሰው፤ በማዝናናት እንዲመቸው «ለካስ ክርስቲያን ነኝ» እንዲል ይደልሱታል፤ በአቅርቦቶቻቸው ዓለማዊ ሕይወትን የሚያዳብር ትረካንና ስሜትን አነሁልሎ አቅል የሚያሳጣ «ዘመናዊ መዘቃቃ»፤ ረብ-የለሽ ቀልዶችን፤ የእግዚአብሔር ማንነትና የሰው ምንነቱን የማይገልጽ ስብከት ቢጠጡ ወችን በማዘውተር የ«ታላቁን ተልዕኮ» አካሄድ ያመቻምቻሉ። የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ግን ሰው እንዲደሰት በማድረግ ወንጌልን ማድረስ አይደለም። ወንጌል እግዚአብሔር ከፍቅሩና ከሚባላ እሳትነቱ ጋር ይገለጻል፤ ወንጌል የሰውን የኃጢአት ደንካራነት ሳያቅማማ ይገልጻል፤ ይህ በብቻው ይሠራልና።

ሦስተኛዋ፡ ራሴ ክርስቶስ ነው ያላለች ቤተ ክርስቲያን፡- የተልዕኮዋን ውጤታማነት በሰዎች የኑሮ ስኬታማነት ላይ እና እንደ አሸን ወደ ሰበካዋ በሚመጡት መጠነ ሰፊ ሕዝብ ላይ ታደርጋለች። ይህ አካሄድ በአሁኑ ወቅት በዓለም ላይ እየሰፋ በመሄዱ፤ የምእመናኞቻቸው ቁጥር ጥቂት በሆኑ ዘንድ ጭንቀት አለ። ከዚህም የተነሣ የወንጌላቸው አጀንዳ «የቁጥር መጨመር ዘዴ» ሆኖ ይገኛል፤ እውነቱ ግን በ1ኛ ቆሮንቶስ 3:6-8 ያለው ነው፤ «... እኔ ተከልሁ አጽሎትም አጠጣ ነገር ግን እግዚአብሔር ያሳድግ ነበር፤ እንግዲያስ የሚያሳድግ እግዚአብሔር እንጂ የሚተክል ቢሆን ወይም የሚያጠጣ ቢሆን አንዳች አይደለም። የሚተክልና የሚያጠጣ አንድ ናቸው፤ ነገር ግን እያንዳንዱ እንደ ራሱ ድካም መጠን የራሱን ደመወዝ ይቀበላል» (የ1954 እትም)። እንግዲህ እያበሰረ የሚያረዳን የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ተፈጻሚነት የሚያገኘው በእግዚአብሔር የሥራ ባለቤትነት ላይ መመካት ሲሰፋ መሆኑን ነው። ከዚህ ከወጣ ግን፤ የቁጥር መብዛት በክርስቶስ ያልሆኑትን ክርስቲያን-መስል ሰዎችን በማጋበስ መታለል ነውና በብቻው ለዚህ መድከም ከንቱነትን ያሳጭዳል።

እንግዲህ ከላይ የተነሡት ሦስት አካሄዶች እንደ ጄ. ደብሊው. ፖርተር አተናተን እና እንደ እግዚአብሔር ቃል መሠረት ለቀደሙት ለመስል ሥራዎች ቅድሚያ በመስጠት «አገልግሎታቸውን» የሚያራምዱ «ቤተ ክርስቲያናት» ሥራዎቻቸው ከጌታ ጋር አለመጣጣሙን ለአፍታ ቆም ብለው ሊመዝኑት የሚገባ ይመስላል። ይህንንም አግዝፎ ለማሳየት ወደ ሦስቱ ዋነኛ የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮዎች መለስ እንበል፡-

ማብሰር፡- በማርቆስ 16:15 «ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ስበኩ» ይላል። ከገለጸው የምሥራቹ የሚነገርበት ስፍራ ሙሉው የዓለም ሕዝብ ነው፤ ለዚህ ሕዝብ ደግሞ የሚነገረው ብስራት፤ «ክርስቶስ ስለ ኃጢአታቸው ሞተ፤ ተቀበረም፤ መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሣ» (1ኛ ቆሮ. 15:3-4) የሚለው መልእክት ነው። ጳውሎስ በዚህ መልእክት መርካቱን ሲገልጽ፡- «በወንጌል አላፍርምና?» (ሮሜ 1:16) ይላል። ያለማፈሩ ምክንያት በኃጢአቱ ከእግዚአብሔር ለተለየ ሰው ዋናና ብቸኛ

መፍትሔን እግዚአብሔር ኢየሱስን በመላክ መፈጸም ነው። የወንጌል የምሥራቹ መልእክት ግልጽና አጭር ነው፤ ይህን ግን ወደ ጎን በመተው፤ ማብሰርን ሳይሆን ማርዳትን የሚይዝ፤ ደገንነትን በሰው የድካም ውጤት እንደሚገኝ የሚገልጽ መልእክት በስመ ወንጌል ሰዎችን ለጥፋት ያበቃል። በገላትያ 1:8-9 ጳውሎስ ስለ እነዚህ «የጥፋት ወንጌል» ባለቤቶች ሲናገር፤ እነርሱ «የክርስቶስን ወንጌል ሊያጣምሙ የሚወዱ (ናቸው) . . . ነገር ግን እኛ ብንሆን ወይም የሰማይ መልእክት፤ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ወንጌልን ቢሰበክላችሁ የተረገመ ይሁን» ይላል።

የቤተ ክርስቲያን የሁልጊዜ ተልዕኮ ወደ ኢየሱስ አዳኝነት የጸጋን ታላቅነት በማመን ብቻ መትረፍን ለሕዝቦች ሁሉ ሳያቋርጡ መገኘት ነው፤ ይህም የእያንዳንዱ እውነተኛ ክርስቲያን ኃላፊነት ነው።

ማጥመቅ፡- ማቴዎስ 28:19-20፤ «እንግዲህ ሂዱና አጋዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዝ ጎችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው» ይላል። ትእዛዙ ሁለተኛውን የቤተ ክርስቲያን ተከታይ ተልዕኮ ያሳውቃል፤ ማጥመቅን። ጥምቀት፤ የክፊል ተሐድሶ አራማጅ የሆኑ አንዳንድ የኘሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያናት እንደሚያደርጉት ከዘላለም ሕይወት ጋር አይገናኝም፤ በአፈጻጸም ውኃን በመርጨት አይከናወንም፤ ሕፃናትንም አይጨምርም።

አዲስ ኪዳን በግልጽ እንዳስቀመጠው፤ አንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ትክክለኛውን የውኃ ጥምቀት አግባብነት ባለው ሰው፤ በአብ፤ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ዳግም የተወለደውን አማኝ አጥልቆ በማጥመቅ ተልዕኮውን መፈጸም አለባት፤ ማጥመቅን። በተመለከተ ጂ. ደብሊው. ፖርተር በጽሑፋቸው ሲያሳስቡ፤ « . . . ክርስቶስ ስለ እኛ ምትክ ሆነልን፤ ግና የክርስቶስ የሆነው መለኮታዊ ትእዛዝ ምትክ-የለሽ ነው፤ ተለዋጭ/ተቀያሪ የማሻሻያ መልእክት የለውም። ይህን ብቸኛ አገልግሎት ቸል ያለች አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ብትኖር እርሷ ራሷን ለውርደት ያዘጋጀች ብቻ ናት፤ ክርስቶስ በእርሷ አይደለም፤ ምትክ ያልሰጠላትን ትእዛዙን

ጥላለችና. . .²

ማሳደግ፡- ኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌልን ማብሰርና ማጥመቅን በመግለጽ ያነሣው ሦስተኛው አቻ ጉዳይ በማቴዎስ 28:19-20 እንደ ተገለጸው በማስተማር ደቀ መዛሙርት ማድረግ ነው። ብዙ የቀደሙት ቤተ ክርስቲያናት አብስረው ያጠምቃሉ፤ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን የማስተማር ኃላፊነት ግን ችላ ይላሉ፤ ወይም ይተዉታል። ቸልታቸውና ስፍራ አለመስጠታቸው የእውነት አንድነትን በማጣት መለያየትንና ያለ እግዚአብሔር ቃል በመሆን እንደ መሳፍንት ዘመን «ሁሉም ደስ ያሰኘውን በማድረግ ውጤታማ አለመሆንን ያስፍናል፤ በነፃነት እንድንኖር ክርስቶስ ነፃ አወጣን» (ገላ. 5:1) የሚለው የድል መልእክትም በመክሰም ነፃ ሕይወት በእሥረኝነት እንዲተካ ያደርጋል፤ ሐዋርያው በ2ኛ ጢሞቴዎስ 4:3 ሲመክር፤ ሰዎች ንጹሐን ቃል ለመስማት አለመፈለጋቸውን፤ ለወሬ ብቻ መጎምጃታቸውን፤ የሚወዱትን ነገር የሚነግሩአቸውን ብቻ ማድነቃቸውን ያመለክታል። ይህ ዓይነት ችግር በአንድ ሁነኛ ምክንያት ብቻ ይከሰታል፤ ያም ሙሉ አሳብ /መልእክት/ ያለውን የጌታን ቃል ባለማስተማር ይመጣል።

እንግዲህ ማ.ማ.ማ. የማይነጣጠል፤ ሁሉ መተግበር ያለበት ሦስት በአንድነት ያሉ የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ነው።

ቶምሮስ ይህን ተልዕኮ ለመፈጸም እግዚአብሔርን መታዘዝ ቀዳሚው ነው ይላሉ። የትእዛዙ ባለቤት፤ «የምትወዱኝ ከሆነ ትእዛዜን ትጠብቃላችሁ» (ዮሐ. 14:15) ብሏልና፤ መታዘዝ በክርስቶስ ላልሆኑት በማስብ ወንጌልን ለማድረስ የሚያስፈልገውን መሥዋዕትነት ሁሉ ለመክፈል መዘጋጀትን ያቅፋልና።

እንግዲህ ለሁላችንም ያለኝ የማጠቃለያ መልእክት፤ «... እንግዲህ ወንድሞቼ ሆይ፤ እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ሕያውና የተቀደሰ መሥዋዕት አድርጋችሁ ሁለንተናችሁን እንድታቀርቡ በመሐራው በእግዚአብሔር ስም አለምናችኋለሁ፤ ይህም ማቅረብ የሚገባችሁ ቅንነት ያለው እውነተኛ የእግዚአብሔር አገልግሎት ነው» [ሮሜ 12:1 አዲስ ትርጉም (የታረመ)] ከሚለው የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክት ጋር መጣጣም ነው።

ለማብሰር፤ ለማጥመቅ፤ ለማስተማር፤ እንበርታ።

መረጃዎች

1. Porter J.W. *The Baptist Debt to the World*. L. Wilmington. OH Baptist Heritage Press, 1991, p.10
2. Ibid. pp. 22-23
3. Tomross. *Teachings on the Local Church*. (Providence Baptist Church; 1993).

ቅኝት «በወላዲት አምላክ በኢትዮጵያ» መጽሐፍ ላይ

የመጽሐፍ አዘጋጅ:- አለቃ አያሌው ታምሩ

የኅትመት ዘመን:- 1970 ዓ.ም.

የገጽ መጠን:- 78

መነሻ ቅኝት

« . . . ጊዜ ከመስታወት የሚበልጥ ነውና በጊዜ ተገኝቼ ይህን ሁሉ በማወቁና በመረዳቱ ወላዲት አምላክ በኢትዮጵያውያን ያላትን ክብር በእርስዋና በኢትዮጵያዊያን የቃል ኪዳን እንድንት በቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እርስዋ የተጻፈውን በመጠቅለል ሰብሰብ በማድረግ ተስፋቸውን እንዲያውቁ በባዕድ ትምህርት የተጠለፉና የወደቁ ቢኖሩ ንስሐ እንዲገቡ ለመውደቅ የሚፍገመገሙ ቢኖሩ በመጽናት ቀጥብለው እንዲቆሙ ኃይማኖታውያንም ለትምህርታቸው ለአሳባቸው በቂ ድጋፍ እንዲያገኙ «ወላዲት አምላክ በኢትዮጵያ» የተባለውን ይህን መጽሐፍ አዘጋጅቻለሁ፡፡

ማንንም ለመንቀፍ ፍላጎት የሰጥኩ፡፡ የእኔ ዓላማ ኢትዮጵያውያን ሁሉ አገራቸው ኢትዮጵያ ከማናቸውም የዓለም አህጉር የማታንስ ይልቁንም በሃይማኖት የምትበልጥ፣ እነርሱም ከማንኛውም የዓለም ሕዝብ የማያንሱ ይልቁንም የሥነ ጽሑፍ፣ የባህል፣

የትምህርት፣ የሕግ፣ የቋንቋ፣ የፊደል፣ የአኩልነትና የባለአገርነት ነባር ታሪክ ያላቸው በመሆናቸው የሚያስመካ እጅግ በጣም ከፍተኛ ነባር ታሪክ ያላቸው የማይጠፉ የሕይወት ቅርስ ባለቤትና ባለመብቶች መሆናቸውን ለማስረዳት ብቻ ነው . . . » አለቃ አያሌው ታምሩ፣ ገጽ 10-11፡፡

የዝግጅቱን መክፈቻ ያደረግኩት አለቃ በመጽሐፋቸው መቅድም ላይ ያስተላለፉትን መልእክት በከፊል በመውሰድ ነው፡፡ መልእክቱ «ወላዲት አምላክ በኢትዮጵያ» በማለት አዘጋጅተው የነበሩትን መጽሐፍ ዘልቁ እንዳየው ረድቶኛል፡፡ ከዳር ዕዳር እያጠናሁ በከለስኩት ቁጥር በውስጡ ጠንካራ ጎኖች አግኝቼ እንደ ተደሰትኩበት ሁሉ፣ ጥያቄ የሚፈጥሩም ግራ-ገብ የሆኑ ማጠቃለያዎችን አግኝቼበት ግርምታ ይዞኛል፡፡ አግራሞቴን በጠነከረ ሁኔታ ያደመቁብኝ ነጥቦች ደግሞ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ያልተገለጹ ወይም ፈጽመው የሌሉ መሠረተ እምነቶች «ማርያምን» በማስመልከት በታሪክ ስም ተቀምጠው ማግኘቴ ነው፡፡

እርግጥ ነው፣ ኢትዮጵያ ከማንኛውም ሕዝብ የማታንስ፣ ይልቁንም ስም የሚያስጠሩ በርካታ ቅርሶች እንዳላትና ለዓለም ሥልጣኔ በርካታ መሆኗን አለቃ እንዳሉት እኔም አስማማለሁ፡፡

ዳሩ ግን እምነትን ስናስብ እንዲህ አይደለም፤ ክርስትናን በእግባቡ እናጠነው ከተባለ በመቅድሙ እንደተገለጸው ሳይሆን፣ የክርስትና መሠረት የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስን በመረዳትና ለእርሱም በመታዘዝ የሚሆን ሕይወት ነው፡፡ መጽሐፍ ቅዱስ ኢትዮጵያውያን ብቻ ሳይሆኑ፣ በዓለም ያሉ ክርስቲያኖች ሁሉ የሚመሩበት መጽሐፍ ነው፡፡

እኔ የእግዚአብሔር ቃል የሚለውን እምነዋለሁ፤ ከእርሱ ያፈነገጠውን የሰው አመለካከት፣ ፍልስፍና፣ ሚዛን ባለመድፋት ወደ ዘላለም ሕይወት የማያደርስ ሕያው እግዚአብሔርን የማያሳይ ነውና ቸል እለዋለሁ፡፡ ለዎችንም ከዚህ ይጠነቀቁ ዘንድ እመክራለሁ፡፡ ሲያያዝ የመጣ የቅድመ-አያቶቼ እምነት ነውና እንዲሁ እነርሱን ብቻ እምኔ ልቀበል አልልም፡፡ ይልቅስ፣ «ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት እያንዳንዱ በግል በፍርድ ፊት ይቀርባል»

(ሮሜ 14:12):: ይህ ሰው በግርግር እንዳይኖር ሕያው ቃሉ ዳኛ ሆኖ በመካከል አለ፤ ከዚያም የተነሣ ነው በአለቃ አያሌው ታምሩ ዝግጅት ላይ መጽሐፉ የያዘው ጠንካራ ጎን እንደ ተጠበቀ ሆኖ፤ በትይዩ የእግዚአብሔርን ቃል የተጣረሱትን ነጥቦች በመቃኘት ግርድፍ ጥናቱን የማቀርበው።

«እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ከሰው ዘር ውጪ የሆነች ልዩ ኃይል አይደለችም፤ ከዳዊት ከአብርሃም ዘር የተወለደች ድንግል ናት ሴት እንደ መሆንዋ ታጭታለች» (ገጽ 22)::

ይህ አነጋገር ማርያምን ከሰው ዘር የተለየች አለመሆኗን ደግሞም እንደ ሴት ልጅ ወግ በድንግልናዋ ታጭታ እንደ ነበረ መግለጹ እውነት ነው። ይህችው ማርያም ጌታ ለክብሩ መርጧት ወንድ ሳታውቅ በመንፈስ ቅዱስ ኢየሱስን ፀንሳ መውለዷ ሌላው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት ነው። ይህን ተከትሎ «ስለዚህ ኢትዮጵያ» በማለት አለቃ አያሌው በመጽሐፉ ገጽ 25 ላይ «እመቤታችን ድንግል ማርያምን ያለ ዘርዐ ብእሲ አምላክን የወለደች የአምላክ እናት ናት ብላ ታምናለች» የሚል ድንጋጌን ያሳዩናል። እዚህ ላይ አምነትን በሚመለከት የኢትዮጵያን ሕዝብ ወክሎ «ኢትዮጵያ . . . ታምናለች» ማለቱ ልክም ባይሆን፤ ይበልጥ የሚያነጋግረን «ማርያም የወለደችው አምላክን ነው ወይስ ድካማችንን ሊያስወግድ ሰው ሆኖ የተወለደውን ኢየሱስ ነው?» ምላሽ ማርያም ሰው የሆነውን ኢየሱስን እንጂ አምላክን አልወለደችም። ለዚህም የማያሳሙትን ግልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ መረጃዎችን በጥቂቱ ልግለጽ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሁለት ባሕርያት ባለቤት ነው። አምላክ ነው፤ ሰውም ነው፤ በአምላክነቱ መጀመሪያና መጨረሻ የለውም (ሮሜ 9:5)፤ ሁሉን ያውቃል (ዮሐ. 18:4)፤ በሁሉም ስፍራ ይገኛል (ማቴ. 28:20)፤ ሁሉን ይችላል (ቈላ. 1:16)። ይህም ብቻ አይደለም፤ በክርስቶስ የሆንን እግዚአብሔርን በትክክል እንድናውቀው ስለ እግዚአብሔር የነገረን እርሱ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ በዕብራውያን 1:3፤ «እርሱ የእግዚአብሔር ክብር ነጻብራቅ ነው፤ እርሱ በባሕሪው ከእግዚአብሔር ጋር ፍጹም ትክክል ነው» ይላል፤ ይህም ማለት ኢየሱስ እግዚአብሔር ነው ማለት ነው።

እንዲሁም ዮሐንስ 1:18፤ «እግዚአብሔርን ያየው ከቶ ማንም የለም፤ ይሁን እንጂ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ያለው አንድያ ልጁ ብቻ ገለጠው» [አዲስ ትርጉም (የታረመ)] ይላል። ይህም አምላክነቱን ያረጋግጣል። ከዚህ ጋር በማያያዝ፤ ዮሐንስ 6:46፤ ቈላስይስ 1:17 ይመልከቱ።

ከዚህ ተነሥተን ማረጋገጥ የምንችለው ማርያም ፍጡር በመሆኗ በሁሉ ነገር ውሱን ነች። በአንድ ወቅት ከሰው ተወልዶ በአንድ ወቅት የአረፈች ናት፤ እናም እርሷ ዘላለማዊ የሆነውን፤ መጀመሪያና መጨረሻ የሌለውን፤ ሁሉን የሚያውቀውን፤ በሁሉ ስፍራ መገኘት የሚችለውን እግዚአብሔር ወልድን ወለደች በማለት እመ አምላክ ማለቱ አግባብ አይደለም።

ግና ኢየሱስ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት አስቀድሞ ያወቃቸውንና የጠራቸውን የሰው ልጆች (ሮሜ 8:29-30) በሞቱ ያድናቸው ዘንድ ሰው ሆኖ ይመጣ ዘንድ ተገባው፤ ይህንንም ፈጸመው። ይህ ማለት መለኮት ሆኖ ዘላለማዊ የሆነው ክርስቶስ በተፀነሰ ጊዜ ተጨማሪ ባሕርይ ኖረው ማለት ነው። እርሱም ሰው መሆን ነው። ማርያም ለዚህ ሰው ለሆነው ለኢየሱስ እናቱ ናት፤ አምላክ ለሆነው መለኮት ግን እናት መሆን አትችልም። እመ አምላክነት ፍጡር ለሆነችው ለማርያም ከዚህ የተነሣ አይገባም። የእግዚአብሔር ቃል በፊልጵስዩስ 2:6-11፤ ኢየሱስ እግዚአብሔር ሆኖ ሳለ በምድር ላይ ግን «ከእግዚአብሔር ጋር እኩል የሚያደርገውን የመለኮት ባሕርይ እንደ ያዘ አልቈጠረውም፤ ይልቁንም ያለውን ክብር ሁሉ ትቶ እንደ ባሪያ ሆኖ ታየ» ይለናል።

እርግጥ ነው፤ የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል በዓለም ላይ እየሰፋ በተናኘ ቁጥር፤ በብዙዎች ዘንድ ግርታን የፈጠረው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የሁለት ባሕርይ ባለቤትነቱ ጉዳይ ነው?

ይህ ግርታ ሰዎች በገዛ አስተሳሰባቸው ላይ በመደገፍ ሊቀይጡት፤ አንዱን ከሌላው ሊለያዩት፤ አንድ ባሕርይ ብቻ ሊያደርጉት ሙከራ እንዳላቸው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ያስታውሳል። የዚህ ሁሉ ጽኑ መፍትሔ ግን የእግዚአብሔር ቃል የገለጸውን ብቻ ማመን ነው።

ቅኝቴን ልቀጥል፤ በመጽሐፉ ገጽ 23 ተራ ቁጥር 3 ኢትዮጵያ

ነቢዩ ሕዝቅኤል በትንቢቱ በምዕራፍ 44:1-4፤ «ወደ ምሥራቅ በኩል የተዘጋ በር አሳየኝ ይህ በር አይከፈትም? ብዬ ጠየቅሁት፤ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር አልፎበታልና አይከፈትም የተዘጋ ሆኖ ይኖራል አለኝ» ይላል። በዚህ መሠረት አምላክን የወለደች እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ጌታን ከመፀነስዋ በፊት፤ በፀነሰች ጊዜ፤ ከፀነሰችም በኋላ፤ ከመውለድዋ በፊት፤ በወለደች ጊዜ፤ ከወለደችም በኋላ ለዘላለም ድንግል ናት ብላ ታምናለች።»

ይህ ገለጻ በርካታ ጥያቄዎችን ያነሣል። ከጥያቄዎቹ ጥቂቶቹ የምሥራቁ በር የት ይገኛል? በሩ ለምን ተዘጋ? ለምንስ የተዘጋውን በር አሳየው? እግዚአብሔር በምን ምክንያት የእስራኤል አምላክ ተባለ? እነዚህ በተጠቀሰው ቁጥር ላይ የተመሠረቱ ጥያቄዎች ናቸው። ይህ የመጽሐፉ አዘጋጅ ሲፈቱት የዘጋው በር ፍቺ የማርያምን ዘላለማዊ ድንግልና በመግለጽና በማሳወቅ ደምድመዋል። ልክኛው ጻፉ እግዚአብሔር አሳቡን የገለጸበት ቃሉ ነው። ትንቢተ ሕዝቅኤል 48 ምዕራፎችን የያዘ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፉ አጠቃላይ መልእክት የእግዚአብሔር ፍርድ በሕዝቡ ላይ ሊመጣ መቃረቡንና የኢየሩሳሌም መያዝና መፍረስ የደረሰ መሆኑን እያስጠነቀቀ፤ ቤተ መቅደሱና የእስራኤል መንግሥት ወደ ቀድሞው ሁኔታ እንደሚመለስ ሕዝቅኤል ያየው ራእይ ነበር። የዚህ ራእይ የማጠቃለያ ምዕራፍ ከ40-48 ያለው ሲሆን፤ በዚያ የቤተ መቅደስ እደሳ፤ የመሠዊያ ዝግጅት፤ የቤተ መቅደሱ አደባባይና ዋና ዋና የዙሪያው በሮች እንዴት እንዴት እንደሚታደሱ የተገለጸበት ምዕራፎች ናቸው። ከእነዚህ የአደባባይ በሮቹ አንደኛው የምሥራቁ በር ነው።

ስለዚህ በር የሚናገረው ክፍል በአለቃ አያሌው ሕዝቅኤል 44:1-4 የተባለበት ብቻ ሳይሆን፤ በሕዝቅኤል 8:16 የሀሐይ አምላኪዎች ተንበርክከው የሚሰግዱበት ስፍራ መሆኑ፤ በሕዝቅኤል 10:19 ኪሩቤል ክንፎቻቸውን ዘርግተው ሲበሩ በዚያ በር ቀም ማለታቸውን፤ ከሕዝቅኤል 11:23 ደማቅ ብርሃን በከተማይቱ በስተ ምሥራቅ ወዳለው ስፍራ መሄዱ፤ በሕዝቅኤል 43:1-2 በዚያ ደግሞ ብርሃን ከምሥራቅ ሲፈልቅ ማየቱ፤ ሕዝቅኤል 44:1-4 ይኸው የምሥራቅ በር ተዘግቶ እንደሚቀር መግለጹ የታሪኩ ሂደት

በቀንጽልነት የማይታይ መሆኑን ያስገነዝባል።

ከዚህ በማዕከላዊነት የምንይዘው መረጃ እግዚአብሔር ቤተ መቅደሱንና ሕዝቡን የሚያድስበትን የወደፊት ሁኔታ የሚገልጽ መልእክት መሆኑ ነው። የተዘጋውም በር ቀድሞ ጣዖት አምላኪዎች በስፍራው የገነኑበት ተወግደው እግዚአብሔር ላይለያቸው ከእነርሱ ጋር ሳይወጣ ሊኖር እንዳለው የሚገልጽ እንጂ፤ ማርያምን በዚህ ስፍራ አምጥተን ሊመሳሰሉና ሊቀራረቡ የማይችሉ ገለጻዎችን በመውሰድ ማግጣጠም የመልእክቱን ዐውደ ንባባዊ ፍቺ መጣስ ነው። እንዲህ ይሁን ተብሎ ከቀጠለማ በዚያው ምዕራፍ ቁጥር 3 የሕዝቡ መሪ የተቀደሰውን የመሥዋዕት ኅብስት ለመብላት በዚያ መቀመጥ ይችላል፤ መግባትና መውጣት ይፈቀድለት የተባለለትን ምን ሊሉት ይሆን?

ከላይ እንዳነሣሁት፤ በቅኝቴ የቃሉን ጻኝነት የተማጸንኩበት ነጥብ በከፊል ከመጽሐፉ አዘጋጅ አባባል ጋር እየተስማማሁ ወደ ፍጻሜው ላይ ያነሡትን የዘላለማዊ ድንግልናን አትኩሮት መጽሐፍ ቅዱስ እንደ እርሳቸው ከዳር ዳር ዘግቶ አያስቀምጥም። እርግጥ ነው፤ እኔም ቅድስት ማርያም ጌታን ከመፀነስዋ በፊት፤ በፀነሰች ጊዜ፤ ከፀነሰችም በኋላ፤ ከመውለዷ በፊት፤ በወለደች ጊዜ ድንግል ናት ብዬ አምናለሁ። ከዚያ በኋላ ባለው ቀጣይ ሕይወቷ ግን የሚከተሉትን የመጽሐፍ ቅዱስ ግንዛቤዎች እንዳንስት ያስፈልጋል።

ትኩረት አንድ፡- «የዳዊት ዘር» የሴፍ ሆይ! እጮኛህ ማርያም የፀነሰችው በመንፈስ ቅዱስ ስለ ሆነ፤ እርስዋን ወደ ቤተህ ለመውሰድ አትፍራ» [ማቴ. 1:20፤ አዲስ ትርጉም (የታረመ)]። ይህ ጥቅስ በአማርኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ላይ ብቻ ሚስትህ ማርያም መባል የሚገባውን ቃል እጮኛህ በማለት ተተክቷል (ለዚህ ለውጥ የኢትዮጵያ የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ምላሽ ይኖረው ይሆናል)። የእኔ ትኩረት በእናት በአባቷ ቤት ሳለች ታጭታ የነበረችው ማርያም ከቤተሰቧ መለየት የምትችለው ወደ አጫት ሰው ገብታ ስትኖር ነውና ይህ መልእክት በመልእኩ ወደ እርሱ መጣ።

ትኩረት ሁለት፡- «እጮኛውን ማርያምን ወደ ቤቱ ወሰዳት።

ይሁን እንጂ፤ ልጅዋን እስከ ወለደች ድረስ አላወቃትም» (ማቴ. 1:24-25)። በዚህ ላይ እሙኛው በማለት የተተካው ሚስቱን በማለት የተጻፈው ነው። በዚህ ጥቅስ ላይ ላተኩርበት የፈለግኩበት ቃል «አላወቃትም» የሚለው ማሠሪያ ቃል ነው።

ይህ ቃል የግብረ ሥጋ ግንኙነት ተብሎ የሚተካ ነው። እንዲህ ከሆነም ዮሴፍ... ልጅዋን እስክትወልድ ድረስ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ካልፈጸመ፤ ጌላስ?

ትኩረት ሦስት፡- ዮሴፍና ማርያም በቤተ መቅደስ ባዩት ጊዜ ተደነቁ፤ በዚያን ጊዜ እናቱ፤ «ልጄ ምነው እንዲህ አደረግኸን? አባትህና እኔ ተጨንቀን ስንፈልግህ ነበር» እኮ አለችው (ሉቃስ 2:48)። ይህ የሆነው ኢየሱስ አሥራ ሁለት ዓመት በሆነው ጊዜ ነበር። ከዚህ የምንረዳው ማርያምና ዮሴፍ በአንድ ላይ ይኖሩ እንደ ነበር ነው። ከኖሩስ...?

ትኩረት አራት፡- «ኢየሱስ ለሕዝቡ ገና ሲናገር ሳለ እናቱና ወንድሞቹ ሊያነጋግሩት ፈልገው በውጪ ቆመው ነበር» (ማቴ. 12:46)። ይህ ቃል የተጻፈው ኢየሱስ በ30 ዓመት እድሜው አገልግሎት በጀመረበት ጊዜ ነበር። ይህ ማለት ማርያምና ዮሴፍ ለበርካታ ዓመታት አብረው በኖሩበት ጊዜ ውስጥ፡- ኢየሱስን የፈለጉት እናቱ ደግሞም ወንድሞቹ ነበሩ፤ ወንድሞቹ ለኢየሱስ ወንድም የሚሆኑት በአንድ መንገድ ነው፤ እርሱም በእናቱ የተገኙ ከሆነ ነው። በዮሴፍ በኩል ብቻ የመጡ ከሆነ፤ ከእርሱ ጋር የሥጋ ወንድምነትን ሊያገኙ አይችሉም። ምክንያቱም ኢየሱስ ያለ ወንድ ፈቃድ ወይም ያለ ዮሴፍ የተገኘ ስለሆነ። ይህ የሚጠቁመን ወንድሞቹ ከማርያም የተገኙ መሆናቸውን ነው።

ትኩረት አምስት፡- «እነዚህ ሁሉ ዘወትር ለጸሎት በአንድነት ይሰበሰቡ ነበር ከእነርሱም ጋር አንዳንድ ሴቶችና የኢየሱስ እናት ማርያም እንዲሁም የኢየሱስ ወንድሞች ነበሩ» (ሐዋ. 1:14)። ይህ አገላለጽ። በእርግጥ ኢየሱስ ወንድሞች እንደ ነበሩት፤ እንዲሁም ማርያም እንደ እነርሱ በጌታ ታምና እንደ ነበረች ይጠቁማል።

እነዚህን ሁሉ ያነሣሁት በመጽሐፉ ላይ ዘላለማዊ ድንግልና የሚለው አባባል ሊታሰብበት የሚገባ በመሆኑ ነው። ዓላማዬ

አንዲት ናት፤ ዳኛችን «የጌታ ቃል ብቻ ነውና በእግዚአብሔር ሕያው ቃል ላይ ራሳችንን እንስጥ፤ ለእርሱም እንገዛ።»

ቀጣይ ቅኝት

«ከእሴይ ለዳዊት ዘር የሆኑ እያቂዎችና ሐና መካኖች እንደ ነበሩ ታሪክ ይናገራል ግን በምን በጸሎት በሕጉ ጸንተው ከኖሩ በኋላ በእግዚአብሔር ቸርነት እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ነሐሴ 7 ቀን በብሥራተ መልአክ ተፀንሳ ግንቦት 1 ቀን ተወልዳለች» (ገጽ 42)።

«እመቤታችን ከእናት አባትዋ ቤት 3 ዓመት ኑራለች፤ በቤተ መቅደስ 12 ዓመት ቆይታለች፤ ይህም 15 ዓመት ይሆናል። በዚህ ዕድሜዋ ሊቀ መልአክ ቅዱስ ገብርኤል ከእግዚአብሔር ተልኮ እንደምትፀንስ ወንድ ልጅም እንደምትወልድ አበሠራት» (ገጽ 45)።

«ሄሮድስ ሊገድለው ሲያድነው በነበረበት ጊዜ ካህኑ ስምዖን አይሁድ እንደሚገድሉት ትንቢት በተናገረበት ጊዜ ለበዓል ወጥቶ ሳይመለስ በመቅረቱ፡- በደረሰባት ድንጋጤ፤ አይሁድ ሁልጊዜ ለጠላትነት ሲዘጋጁበት በመመልከትዋ፤ ጌላም ሕማሙን ስቅላቱን በማየትዋ የደረሰባት መከራና ሀዘን እጅግ በጣም ከባድና አሳዛኝ ነው። ከዚህም በቀር ጌታ ካረገ በኋላ 5 ዓመት ሙሉ ይኸው የዕለተ ስቅለቱ ሐዘን ከልብዋ ሳይወጣለት ስታዝን ስትተክዝ ኖራለች» ከዚህ በላይ በገለጥነው ሁኔታ 63 ዓመት ያህል ከኖረች በኋላ በ64ኛ ዓመትዋ ጥር 21 ቀን ዐረፈች» (ገጽ 54)።

«ሐዋርያት ተሰብስበው በተገኙበት ልጅዋ ጌታችን፤ አምላካችን፤ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከዕረፍትዋ ወዳለችበት መጥቶ ነፍስዋን ከሥጋዋ ላይቶ ወደ ሰማይ ሲያሳርጋት ሥጋዋን ደግሞ ሐዋርያት በጌቴሴማኒ መቃብር አሳርፈውታል» (ገጽ 55)።

«ፍልሰታ የሚለው ቃል የእመቤታችን ሥጋ ከጌቴሴማኒ ወደ ገነት መፍለሱን ጌላም በገነት በዕፅ ሕይወት ሥር ከነበረበት መነሣቱን ለማመልከት የሚነገር ቃል ነው።» ነሐሴ 16 ቀን ጌታ መላውን ሐዋርያትን ወደ ገነት አውጥቶ በገነት በዕፅ ሕይወት ሥር ከነበረው መቃብር እመቤታችንን ነፍስዋን ከሥጋዋ አዋህዶ ትንሣኤዋንና ዕርገትዋን አሳይቶ ለዓለም ይህንኑ እንዲያስተምር አዘዛቸው» ይላል ገጽ 67-68።

ከላይ እየመጠንኩ ያስቀመጥኩት፡- የማርያምን የሕይወት ታሪክ ነው፤ እንደ መጽሐፉ አባባል «ከመፀነሷ እስከ ትንሣኤዋና ዕርገትዋ ድረስ ያለው ክንውን ምን እንደሚመስል በመፈለግ ይህንን ለቀጣዩ ጽሑፌ መግቢያ አድርጌዋለሁ፡፡

መቼም ታሪክ ጽኑ ታሪክ ሆኖ ለሕዝብ ሊናኝ የሚችለው በብዙ ምስክሮችና መረጃዎች ተረጋግጦ መቅረብ ሲችል ነው፡፡ አልያ ውዝግብ ውስጥ እና ጥርጥር ውስጥ ይከተናል፡፡ የዚህ መጽሐፍ አዘጋጅ ለዘከራቸው ነጥቦች መረጃዬ ብለው ያነሡት ምናልባት ትውፊታዊ አባባልን ካልሆነ በቀር ከመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰ ምንም መረጃ የለም፡፡ ይልቁን፤ በዝርዝር የተጠቀሱትን የማርያምን የሕይወት ታሪክ የእግዚአብሔር ቃል የሆነው መጽሐፍ ቅዱስ አንሥቷቸዋል ወይ? ብለን ብንጠይቅ፤ ስለ አንዱም ያለው ምንም ነገር የለም፤ እርሱ ካልተናገረ ደግሞ እኛ እንናገርለት ዘንድ አንችልም፤ ፍጹም ባለሥልጣን ለሆነው ቃል በመገዛት ቅድሚያ ለእርሱ መስጠት ተገቢ ነው፡፡

አለቃ አያሌው በመረጃነት ባዘጋጁት መጽሐፍ ላይ፡- በማርያም የሕይወት ታሪክ ላይ ከትንቢት ውስጥ የተወሰኑትን በመመልከት፤ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ያልተጣጣሙትን ጉዳዮች በማንሣት ወደ ሌሎች ተከታይ ዐቢይ ነጥቦች አብረን እንዘልቃለን፡፡

ጉዳይ አንድ

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዮሐንስ ወንጌል 14:3፤ «ሄጀ ስፍራ ካዘጋጀሁላችሁ በኋላ እኔ ባለሁበት እንድትኖሩ እንደገና መጥቼ እወስዳችኋለሁ» [አዲስ ትርጉም (የታረመ)] በማለት ከአረገ በኋላ እርሱ ባለበት ቅዱሳንን ወደ ራሱ ለመውሰድ እንደሚመጣ ተናግሯል፡፡ ይህንንም ተግባራዊ የሚያደርግበትን የአመጣጥ ዓይነት በ1ኛ ተሰሎንቄ 4:15፤ «ጌታ እስከሚመጣበት ጊዜ ድረስ ሕያዋን ሆነን የምንቄይ የሞቱትን አንቀድምም» በማለት ገልጾታል፡፡ እግዚአብሔር ቃሉን የሚፈጽም አምላክ ነውና፤ ይህን አካሄድ ስለ ማርያም ብሎ አያፋልስም፡፡ በአለቃ በተዘጋጀው መጽሐፍ ግን ነፍስዋን ለመውሰድ ወደ ምድር እንደ መጣ ይናገራል፡፡ ጌታ ግን በመጨረሻው ዘመን በክርስቶስ የሆኑትን ለመውሰድ ዳግም ይመጣል እንጂ፤ የእናቱን ነፍስ ለመውሰድ ወደ

ምድር አይመጣም፡፡ እናም ከዚህ የተነሣ ይህ አባባል ለውዝግብ ተጋልጧል፡፡

ጉዳይ ሁለት

በ1ኛ ቆሮንቶስ 15:52-54፤ «የሞቱትም ሰዎች የማይጠፋ ሕያዋን ሆነው ይነሣሉ፤ እኛም እንለወጣለን፤ ይህ የሚጠፋው የማይጠፋውን ይህም የሚሞተው የማይሞተውን መልበስ አለበት፡፡ ይህ የሚጠፋው የማይጠፋውን ይህም የሚሞተው የማይሞተውን በሚለብስበት ጊዜ፤ «ሞት በድል ተዋጠ!» ተብሎ የተጻፈው ይፈጸማል» [አዲስ ትርጉም (የታረመ)]፡፡ ይህ ክፍል አንድን ቁም ነገር ያስጨብጣል፡፡ ዛሬ በምድር ላይ ያለን ሰዎች የሚጠፋ አካል ለብሰናል፤ በሞትም ወደ አፈር እንመለሳለን፤ የማይበሰብስ አካል የምንለብስው ወደ ፊት በትንሣኤ ጊዜ ነው፡፡ ግና ይህን እውነት የሚቃረን ነጥብ የማርያም ታሪክ ላይ ተነሥቷል፡፡ እርሱም፤ «ጌታ መላውን ሐዋርያትን ወደ ገነት አወጣ፤ ከዚያም መለሳቸው» ይላል፡፡ ይህ ሊሆን አይችልም፤ ቢሆንም ፕሮ ወደ ገነት በወጡ ጊዜ የማይጠፋ አካል ለብሰው ዘላለማዊ አካል ይዘው ነውና የመጡት አይሞቱም ነበር፤ ግን ሁሉም ሞተው አፈር ሆነዋል፡፡ ከዚህ የተነሣ ይህ አተራረክ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ተጣርሷል፡፡

ጉዳይ ሦስት

ማቴዎስ 28:19፤ «እንግዲህ ወደ ዓለም ሕዝብ ሁሉ ሂዱ፤ በሕብ፤ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው የእኔ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፡፡ ያዘዝኳችሁንም ሁሉ እንዲፈጽሙ አስተምሩአቸው...» [አዲስ ትርጉም (የታረመ)]፡፡ ጌታ ሐዋርያቱን ወደ ዓለም ሁሉ የላካቸው የእርሱን ትምህርት እንዲያስተምሩና የወንጌልንም ምሥራች እንዲያውጁ ነው፡፡ ይህንንም አዘዛቸው፡፡ ዛሬ የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ይኸው ብቻ ሆኖ ሊዘልቅ ይገባዋል፡፡ በአለቃ መጽሐፍ ግን ከዚህ ሕያው መልእክት ጋር የሚቃረን ሌላ መልእክት ለሐዋርያቱ ሲሰጥ እናንኛለን፡፡ ያም፤ «ጌታ ስለ እናቱ ትንሣኤዋንና ዕርገትዋን አሳይቶ ለዓለም ይህንን እንዲያስተምሩ አዘዛቸው» ይላል፡፡ ይህ አባባል ከእግዚአብሔር ቃል ጋር አይግባባም፡፡

ጉዳይ አራት

ጉዳይ አራት አባቡን በጉዳይ ሦስት ላይ ያደርጋል። ኡፌሶን 2:20፤ «በሐዋርያትና በነቢያትም መሠረት ላይ ታንጽኝኋል፤ የማእዘኑም ራስ ድንጋይ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» ሲል፤ በሐዋርያት ሥራ 2:42 ደግሞ፤ «እነርሱም የሐዋርያትን ትምህርት በመስማት፤ በጎብረት አብሮ በመኖር፤ ማዕድን አብሮ በመብላት በጸሎት ይተጉ ነበር» ይላል [አዲስ ትርጉም (የታረመ)]። እኒህ ሁለት ጥቅሶች የአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን የምታስተምረውን ትምህርትና የምትኖርበትን እውነት በመሠረትነት የጣሉላት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና ሐዋርያት ናቸው።

እነዚህን ሐዋርያት ነው በአለቃ አያሌው የማርያም የሕይወት ትረካ ውስጥ ሐዋርያትን ወደ ገነት መውሰድ ብቻ ሳይሆን፤ ሲመልሳቸው ለማርያም ያደረገላትን ሁሉ በዓለም እንዲያስተምሩ አዘዛቸው የተባለው። እነርሱ ግን ይህን ታዘዙ ወይ? ምላሹ አልታዘዙም ነው። ላለመታዘዛቸው መረጃው መጽሐፍ ቅዱስ ነው። መቼም የአዲስ ኪዳንን መጻሕፍት በአብዛኛው የጻፉት ሐዋርያት ናቸው። ወደ ገነት ተወሰዱ ከተባሉት ሐዋርያት ውስጥ ማቴዎስ፤ የማቴዎስ ወንጌልን፤ ዮሐንስ፤ የዮሐንስ ወንጌልን፤ 3 መልአክቶችንና ራእይን፤ ጴጥሮስ 1ኛ እና 2ኛ ጴጥሮስን በመንፈስ ቅዱስ ምሪት ጽፈዋል። እነርሱ ግን አንድም ቦታ፤ አንድም ጊዜ ጌታ የማርያምን ነፍስና ሥጋ በተመለከተ ወደ ገነት ወስዶን ነበር፤ የሠራውንም ተአምር ለዓለም እንድናስተምር አዘዘን አላሉም። ካላሉ፤ እኛስ ምን እንላለን? ዝም እንጂ።

አሁን ደግሞ በቅኝት መግቢያዬ ላይ ባልኩት ሁለት ዐቢይ ነጥብ ላይ መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል በማስተያየት ልመዝን፡-

ቀዳሚ ዐቢይ ነጥብ፡-

«በኃልዮ፤ በነቢብ፤ በገቢር/በማሰብ፤ በመናገር፤ በሥራ/በደል ያልተገኘባት በነፍስ በሥጋ በሕሊና ድንግል ገጽሕት መሆንዋን እናምናለን» (ገጽ 76)።

ከዚህ አባባል ጥያቄ የሚፈጥርብኝን ላመላክት። በሮሜ 5:12፤ «በአንድ ሰው (በአዳም) ምክንያት ኃጢአት ወደ ዓለም ገባ፤

በኃጢአት ምክንያትም ሞት መጣ፤ እንዲሁም ሰው ሁሉ ኃጢአትን ስለ ሠራ ሞት በሰው ሁሉ ላይ መጣ» ሲል፤ በሮሜ 3:23፤ «ሰዎች ሁሉ ኃጢአት ሠርተዋል፤ እግዚአብሔር የሰጣቸውንም ክብር አጥተዋል» ይላል። እነዚህ ጥቅሶች አስረግጠው የሚነግሩን ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ መሆኑን ነው። ማርያምን ስናስብ ከዚህ ውጭ የሚሆንበት ምንም ምክንያት የለም። እርሷ የኃጢአት ዘር ካለባቸው ከእናትና አባቷ የተገኘች ነች፤ ከዚህም የተነሣ በሉቃስ 1:46-47 በገዛ አንደበቷ፤ «ነፍሴ ጌታን ታመስግናለች መንፈሴም በአምላኬ በመድኃኒቴ ትደሰታለች» በማለት መድኃኒቴ ብላ ጌታዋን ትጠራለች። ይህም ኃጢአተኛነቷን ያረጋግጣል። ይህ ሆኖ ሳለ ግን፤ «በማሰብ፤ በመናገር፤ በሥራ በደል ያለተገኘባት» የሚለው ትምህርት እንዴት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ይጣጣም?

እርግጥ፤ የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የማርያም መፀነስ ተአምራዊ ነው። ይህም የሆነው እናት አባቷ መሆን ከመሆናቸው የተነሣ እግዚአብሔር በተአምር ያለ ኃጢአት እንድትወለድ አደረጋት የሚለውን ማርያማዊ አስተምህሮ ማስተማርን አስቀድመው ጀመሩ። የሮማ ካቶሊክም ባልተለየ መልኩ 1140 ዓ.ም ከአዳም ኃጢአት ነፃ ሆኖ መፀነሷንና መወለዷን አስተጋቦ። ይህን በጊዜ ውስጥ አንሥተው ያስተምሩት እንጂ፤ በቃል ላይ የሚታመኑት የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን አባቶች እንደ የቄሣሪ ያው ዩሲቢየስ /260-339/፤ አምብሮስ /339-397/፤ ቅዱስ አውግስቲን /354-430/ ያሉት ማርያም እንደ ማንኛውም የአዳም ዘር ኃጢአተኛ እንደ ሆነች አስተምረዋል።

ተከታይ ዐቢይ ነጥብ፡-

«በእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስ ያገኘች ለማማለድ ሥልጣን የተሰጣት መሆንዋን» እናምናለን (ገጽ 76)። በዚህ ርእሰ ጉዳይ ላይ «በእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስ ያገኘች» በሚለው እኔም እስማማለሁ። ያልታረቀልኝ ነጥብ እርሱን ተከትሎት የመጣው «ለማማለድ ሥልጣን ተሰጣት» የሚለው ነው። ይህ አነጋገር በምሥራቅና በምዕራብ ቤተ ክርስቲያናት ዘንድ ገናና የሆነ አስተምህሮ ነው፤ ብዙዎች አምነው ይቀበሉታል። ቁም ነገሩ በብዙዎች ዘንድ ተቀባይነት የመኖሩ ጉዳይ ሳይሆን፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ

ስለ ማርያም የማማለድ ሥልጣን ምን የተላለፈልን መልእክት አለ?
የሚለው ነው።

ከጽኑ ቃሉ ልነሣ 1ኛ ጢሞቴዎስ 2:5፤ «እግዚአብሔር አንድ
ነው፤ በመካከል ሆኖ እግዚአብሔርንና ሰውን የሚያስታቀውም
አንድ ነው፤ እርሱም ሰው የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።»
ይላል።

ሮሜ 8:34፤ «... እርሱ ስለ እኛ የሞተ፤ ከሞት ተነሥቶ
በእግዚአብሔር አብ ቀኝ የተቀመጠ ስለ እኛም የሚማለድ ነው»
ሲል፤ ዕብራውያን 7:24-25 «ኢየሱስ ግን ለዘላለም የሚኖር
በመሆኑ ክህነቱ የማይለወጥ ነው። ስለዚህ እነርሱን ለመማለድ
ለዘላለም እነርሱን ለመማለድ ለዘላለም ሕያው ሆኖ ስለሚኖር
በእርሱ አማካይነት ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ሁሉ በፍጹም
ሊያድናቸው ይችላል።»

እነኚህ ተከታታይ ጥቅሶች በእርግጥ የሚናገሩት ስለ ኢየሱስ
ክርስቶስ አማላጅነት ነው። ምናልባት ስለ ማርያም ማማለድ
አፋችንን ሞልተን የምንናገርለት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ቢኖር
የዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 2 ሊሆን ይችላል፤ ያም በቃና የሠርግ
ሥርዓት ላይ ወይን ጠጅ አለቀ፤ ማርያምም ጌታን ጠየቀችላቸው፤
ይህ የልመና ጥያቄ ማማለዱን ያሳያል፤ ይህ ግን እንደ አለቃ አያሌ
ው መጽሐፍ እስከ 64ኛ ዓመትዋ ጥር 21 ቀን ድረስ የቀጠለ ሊሆን
ይችላል፤ ይህ ዕለት እንደ እርሳቸው ጥናት የሞተችበት ጊዜ
ስለሆነ። ልክ እንዲሁ፤ ማንም በክርስቶስ ሆኖ በሕይወት ካለ ለሌ
ላው ይጸልይለት /ያማልድለት/ ዘንድ ይችላል። ከዚህ ውጪ ግን
መጽሐፍ ቅዱሳችን ዘላቂ የማማለድ ሥልጣንን እግዚአብሔር
ለማርያም እንደ ሰጣት የሚገልጽ አንድም ጥቅስ አናገኝም።

ማጠቃለያ

በመግቢያዬ ላይ «ወላዲት አምላክ በኢትዮጵያ» የሚለው
መጽሐፍ በርካታ ጠንካራ ጎኖች እንዳሉት ገልጫለሁ። አስከትዬ
ግን የክርስቲያናዊ አስተምህሮዎች ሁሉ መለኪያ የሆነው
የመጽሐፍ ቅዱስ መልእክት ስለሆነ፤ ከዚህ ሕያው መልእክት
ያፈነገጠ ምንም ዓይነት ትምህርት ሊያወያይና ሊያመካከር
ይገባዋል። የዚህም ውጤቱ ሐዋርያው ጳውሎስ በ2ኛ ጢሞቴዎስ

3:16-17 እንደተናገረው መሆን ነው፤ «ቅዱስ መጽሐፍ በመሉሉ
በእግዚአብሔር መንፈስ መሪነት የተጻፈ ነው፤ እርሱ እውነትን
ለማስተማር፤ የተሳሳቱትን ለመገሰጽ፤ ስህተትን ለማረምና
ለትክክለኛ ኑሮ የሚበጀውን መመሪያ ለመስጠት ይጠቅማል።
የሚጠቅመውም የእግዚአብሔር ሰው ፍጹም እንዲሆንና ማንኛ
ውንም መልካም ሥራ ለመሥራት ብቁ ሆኖ እንዲገኝ ነው» [አዲስ
ትርጉም (የታረመ) 1997]። እንግዲህ የማጠቃለያ መልእክቱ
ይኸው ነው።

ቅድስት ማርያምና «ልዩ መገለጦች»

«በመርከቡ ላይ የተጫነው ትልቅ ሳጥን መነሻውን ያደረገው
ካሊፎርኒያ ሲሆን፤ መድረሻው ቫቲካን ነበር፤ በዚያ ደርሶ
የሚቀርበው ለብፁዕ ወቅዱስ ዮሐንስ ጳውሎስ ዳግማዊ ይሆናል።
ይህ በፊታቸው ሊቀርብ ያለው ሳጥን በየክፍለ ዓለሙ ያሉ የበርካታ
አገራትን ዝርዝር ይሟላል፤ በየአገራቱ ዝርዝር ውስጥ የበርካታ
ግለሰቦች ፊርማ አለ፤ መጠኑም 40.383 ነው። ፈርመው የተ
ሰማሙበት ዐቢይ ጉዳይ፤ ጳጳሱ ሊሻር ሊለወጥ የማይችለውን
ድንጋጌ የማውጣት ሥልጣኑን ይጠቀሙበት፤ በዚህም ደግሞ
የአዲሱን ቀኖና፤ ይኸውም የቅድስት ድንግል ማርያም የማዳን
ድርሻዋ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር እኩል ሆኖ ለሰዎች ሁሉ
የምትቆም ጠበቃ መሆኗ ይደንገጋል፤ የሚል ነበር።»

«ይህ ጥያቄ ለማርያም ብዙዎች የሰጧት ከነበረው የቀደመ
ስፍራ በእጅጉ የመጠቀ ነው፤ ይህ ምጡቅ ፍላጎት ይሟላ ዘንድ
ባለፉት ተከታታይ አራት ዓመታት ወደ ሊቀ ጳጳሱ ከ157 አገሮች
4.340.429 ፊርማ የታከለባቸው ጥያቄዎች ጎርፈዋል። ስለቱ በማዕ
ከላዊ አገዝ 100.000 ደብዳቤዎች በየወሩ ቀርበዋል ማለት ነው፤
የካልካታዋ እማሆይ ቴሬዛ፤ 500 ያህል ጳጳሳት፤ 42 ካርዲናሎችና
ሌሎች፤ ዋንኛቸው ዳግማዊ ዮሐንስ ጳውሎስ ይህን ከመጽሐፍ
ቅዱስ ሥልጣናዊ ቃል በላይ ሊከበርና ሊጸና ይችላል የሚባለውን
ቀኖና በጊዜ እንዲያጸድቁ ተማጽነዋል።»

እንዲህ የሚለውን ጽሑፍ ያነበብኩት ከኒውስ ዊክ መጽሐፍት ላይ ነበር። መልእክቱ አስገረመኝ፤ እናም ጻፍኩበት።

ኬኒት ሊውድዋርድ በጽሑፉ እንደ ገለጸው፤ ይህ ተማጽኖ ግቡን ከመታ ግራ ገብ የሆኑ ሦስት ለየት ያሉና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ አስተምህሮች ይወጣሉ።

አንደኛው፡- ማርያምን በልጅዋ በተሠራው የደህንነት ሥራ ላይ ቀጥተኛ ተሳታፊ ያደርጋታል።

ሁለተኛው፡- በክርስቶስ ሥቃይና መከራ ሊገኝ ያለው ጸጋ ዋስትና የሚኖረው በማርያም በኩል በሚደረገው የምልጃ ሥራ ይሆናል።

ሦስተኛው፡- የጸሎት ልመናዎች ተፈጻሚነት ያገኙ ዘንድ በማርያም በኩል በማለፍ ኢየሱስ ትኩረት ያደርግባቸዋል። እነዚህ ሦስቱ ማርያምን ከፍ ላለ ደረጃ ያበቃታል። ይህ ግን በ1ኛ ጢሞቴዎስ 2:5፤ «በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው» (የ1954 እትም) የሚለውን ሕያው ቃል ፈጽሞ ይጻረራል። ከዚህም የተነሣ በእግዚአብሔር ቃል ብቸኛ ባለሥልጣንነት የሚታመኑት ክርስቲያኖች በዚህ ቀኖና እያሰቡበትና እያሳሰባቸውም የሚገኝ ሆኖአል።

ለመሆኑ በማርያም የሚደገፉትን ወደዚህ ድንጋጌ ወይም የውሳኔ ቃል ላይ እያስገሰገሰ ያደረሳቸው ምን ይሆን? ለዚህ ጥቂት ምላሽ እንዘክር፤

ዶክተር ሮበርት ሺፈር፡- ለሕዝብ ባቀረቡት ጥያቄ መሠረት የተሰጠውን ምላሽ በማሰላት ያሉት፤ «... ብዙው የዓለም ሕዝብ ልቡን ከየትኛውም ዘመን ይልቅ በእነዚህ ቅርብ ዓመታት ለማርያም ሰጥቷል» የሚል ሲሆን፤ ሌሎች ካቶሊካውያን ሆነው በማርያማዊ እንቅስቃሴ ውስጥ የነበሩት ደግሞ፤ «መንፈስ ቅዱስ ማርያምን ወደዳት፤ ቀርቦም አጫት» የሚል መልእክታቸውን አስፋፋ። **እንዲሁም** ሌሎች፤ «ሑዋን በኤድን ገነት ለእግዚአብሔር አሳብ እምቢታን ገለጻች። ማርያም ግን እግዚአብሔር ያላትን በእሽታ በመገለጽ በመታዘዝ የመዳናችን ብቸኛ ምክንያት ናት» ሲሉ፤ **ሌሎች ደግሞ፤** ወንጌላት ስለ ማርያም የተረኩት ትረካ ጥቂት ነው፤

ለምሳሌ፤ ከወንጌላት በቅድሚያ ተጻፈ የሚባለው ማርቆስ «ማርያም ልጅዋን እንደ ተረዳችው» ብቻ ገልጾ ሲያቆም፤ ማቴዎስ በድንግልና እንደ ወለደችው ዘክር ይተዋል፤ ትንሽ ሰፋ ያለ ዘገባ የሚገኝበት ሉቃስ ነው፤ በእርሱ ጽሑፍ ማርያም ታዛዥ፤ ትሐት፤ ጸጋን የተሞላች መሆኗን፤ ትውልድ ሁሉ እንግዲያመሰግናት ገለጸ፤ የሐንስ ደግሞ በቃና ዘገላ ሊያሰሱ ተአምራት ያደርግ ዘንድ ምክንያት መሆኗን እንዲሁም በትረካው መጨረሻ በስቅላቱ ጊዜ በአጠገቡ የነበረች መሆኗን በመግለጽ ጨርሰዋል። እነዚህ ውሳኔዎች ናቸው፤ ከእነዚህ ሌላ ግን በየጊዜው ማርያምን አስመልክቶ የሚወሰኑት ውሳኔዎች፤ የሚገለጹት ራእዮች፤ የሚታዩት ሕልሞች፤ በተለያዩ አገሮች ከተለያዩ ሰዎች ጋር በአካል በመምጣት የምታስተላልፋቸው መልእክቶች እየጨመሩ መምጣት ዛሬ ላለው ማርያማዊ እንቅስቃሴ ዋነኛ መነሻ መሆናቸውን በመረጃ እየደገፉ ያቀርባሉ። አሳባቸውን መረዳት እንድንችልና ከእግዚአብሔር ሕያው ቃል ጋር ማነጻጸር እንዲቻል ከ431-1959 ዓ.ም ያሉትን ማርያም መሰል መገለጦችን በመጥቀስ በአጠገቡ ሊሆን እንደማይቻል የሚገልጸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ አስፍራለሁ። አንባቢዬ ክፍሉን በማንበብ ያረጋግጡ፤

መረጃ ከተሰኙት ክፍሎች እነሆ፡-

- **431 ዓ.ም በኤፌሶን፡-** በአሁኗ ቱርክ በተካሄደው 7-ባዔ ማርያም የእግዚአብሔር እናት (እመ-አምላክ) ተብላ መጠራቷን በመስማማት ተፈጻመ (ሉቃስ 1:46-48)።

- **በ1531 በሜክሲኮ፡-** ማርያም አራት ጊዜ ልጅህን ዲጎ በመገለጽ ዲጎ ወደ ኡጲስ ቆጶስ ዘሁማርጋ በመሄድ ከሜክሲኮ ወጣ ብሎ ቤተ ክርስቲያን እንዲያሠራላት እንዲነግረው አዘዘችው ታዘዘም (1ኛ ቆሮ. 3:11)።

- **በ1830 ፓሪስ፤ ፈረንሳይ፡-** ካቲሪን በካቲድራሉ ሳለች ሁለት ጊዜ ማርያም በመገለጥ ወደ እርሷ ጸሎት ሊደረስበት የሚችል ሜዳሊያ እንዲሠራላት አዘዘች፤ እንዳለችውም ሆኖ (ተአምረኛው ሜዳሊያ) የተሰኘ መጻሊያ በ1832 ተሠርቶ ተሰራጩ (ዮሐ. 14:13-14)።

- **በ1854 ጳጳስ ፒዮስ ዘጠነኛ፡-** «ማርያም ከእግዚአብሔር ልዩ

ጸጋ የተነሣና ለክርስቶስ እናት ለመሆን በመዘጋጀቷ ከአዳም ከተወረሰ የኃጢአት ዘር ነፃ ናት» የሚል ቀኖናን አወጡ (ሉቃስ 1:47፤ ሮሜ 3:11)።

- በ1858 በፈረንሳይ ማሲቢሊ:- ማርያም ከየካቲት እስከ ሐምሌ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ ለአሥራ ስምንት ጊዜ ተገልጿ ያለ ኃጢአት መሆኑን አሳወቀች. . . (ሉቃስ 1:46-55፤ ሮሜ 3:11-23)።

- በ1871 ፖትማን፤ ፈረንሳይ:- ማርያም ለአራት ልጆች ተገልጿ ፈረንሳይን እየተዋጉ ያሉት ወራሪዎች ከመቅረባቸው የተነሣ ይጸልዩ ዘንድ አዘዘችው፤ በጸሎትም ጊዜ ጠላቶቻቸው ፈጥነው ተመለሱ። ከዚህ በኋላ «የእመቤታችን ቤተ ክርስቲያን» የተባለ ሕንፃ በዚያ ታነጸ. . . (1ኛ ቆሮ. 3:11)።

- በ1879 በኖክ፤ አየርላንድ:- የማርያም፤ የዮሴፍ፤ የሐዋርያው የሐንስ፤ የበግ እና የመስቀል ምስል በመንደሪቱ ካላቸው የጸሎት ቤት በስፋት እይታ በታላቅ ብርሃን ታዩ። ይህንንም አሥራ አምስት ያህል ሰዎች በአድናቆት ተመለከቱት. . . (2ኛ ቆሮ. 11:4)።

- በ1917 ፖርቹጋል:- ዕድሜያቸው ከ7 እስከ 14 ለሚደርሱ ሦስት ልጆች ለስድስት ጊዜያት ተገልጿ፤ «ፍጹም ንጹሕ ኃጢአት የለሽ ልብ ያላት መሆኗን አዩ/ተረዱም።» ይህንኑ በ1942 በጳጳሱ ፒየስ 12ኛ ዓለም አቀፍ ደረጃ የማርያምን ልብ ንጹሕነት ገለጹ. . . (ኤር. 17:9-10)።

- በ1932-33 ቤልጅየም:- በአንድ የአትክልት ስፍራ 33 ያህል ጊዜ ተገለጸች፤ የታየቻቸውም አምስት ልጆች ዕድሜያቸው ከ9 እስከ 15 ሲሆን፤ የታየቸውም ፍጹም በሆነ ልቦና ነበር (Virgin of the golden heart) (ኤር. 17:9-10)።

- 1933 ቤልጅየም:- የ12 ዓመቷ ልጅ ለማሪቱ ቤኮ ስምንት ጊዜ በቤተሰቦቿ የአትክልት ስፍራ ላለች ታየቻት፤ ታይታም (Virgin of the poor) የእምባ ጠባቂነቷንና ለድሆች፤ ለታመሙና በመከራ ላሉ አማላጅነቷን አረጋገጠችላት (ሮሜ 8:34፤ ዕብ. 4:14-15)።

- 1950 ሊቀ ጳጳስ ፒየስ 12ኛ ሊሻር በማይችል ሥልጣናዊ ቃላቸው ማርያም በነፍሱና በሥጋ ወደ ሰማይ ማረንን አሳወቁ. . . (ዮሐ. 3:13)።

- 1945-59 በአምስተርዳም፤ ኔዘርላንድ:- ማርያም የሕዝቦች ሁሉ እመቤትነቷን በተደጋጋሚ ለኢዳ ፖርድመን ገለጠች፤ ለዓለምም ሕዝብ ሰላም ለማምጣት ቃል ገባች፤ ለኢዳም በታሪኳ ውስጥ ለጳጳስ የመጨረሻ የሆነውን ድንጋጌ ማለትም የምትችሉት፤ መካከለኛ እና ጠበቃ መሆንዋን እንዲያሳውቅ መልእክት ሰጠችው (ዮሐ. 14:27፤ 1ኛ ጢሞ. 2:5)። እነዚህ ክፍል መረጃዎች የተወሰዱት (Catholic Almanac) ከተሰኘው ምንጭ ነው።

እንግዲህ በ431 በኤፌሶን ጉባዔ በእመ-አምላክነት የተገለጸችው ማርያም፤ በ1959 ለኢዳ ፕርድማን ባሳወቀችው የድንጋጌ ጥያቄ ክፍል ቅኝቱ ተጠናቋል። አሁን የበለጠ፤ የተሻለ ንጽጽራዊ እይታ እንዲኖረን ማርያም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዴት እንደ ተገለጸች እናጠን።

ቅድመ - ልደት

መልእክተኛው ገብርኤል የንግግሩ መጀመሪያ ያደረገው ማርያም በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ ያገኘች መሆኗን በማሳወቅ ሲሆን፤ አስከትሎ የተናገረው ግን የመልእክቱን ዋነኛ ጭብጥ ነበር። «ከእርሷ የሚወለደው ወንድ ልጅ ታላቅ የሆነ፤ የእግዚአብሔር ልጅ የሚባል፤ የዳዊት ዙፋን የተሰጠው፤ በእስራኤል ላይ ለዘላለም የሚነግሥ፤ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የሌለው መሆኑን አበሰረ።» (ሉቃስ 1:30-33)። ለዚህ የማርያም ምላሽ፤ «እነሆ! እኔ የጌታ አገልጋይ ነኝ፤ አንተ እንዳልክ ይሁንልኝ» የሚል የታዛዥነት ሞልስ ነበር። እናም እንደ መታዘዟ ሆነ (ሉቃስ 1:38)።

ከእግዚአብሔር ለተላከው መልእክት ከመታዘዟ የተነሣ እግዚአብሔር እንዳለው ፀነሰች። ይህ ሁኔታ በእናት በአባቷ ቤት ላለች ልጃገረድ አርግዞ መገኘት አስነዋሪና በሕጉ መሠረት አስወጋሪ ስለ ነበር፤ የእግዚአብሔር መልእክ ለእሙኛዋ ዮሴፍ የፀነሰችው በመንፈስ ቅዱስ እንደ ሆነ ገልጾለት ወደ ቤቱ እንዲወስዳት ነገረው (ማቴ. 1:20)። እርሱም መልእኩ ባዘዘው መሠረት ከእርሱ ጋር ትኖር ዘንድ ወደ ቤቱ ወሰዳት (ማቴ. 1:24)። ወስዷትም አብረው

እየኖሩ ኢየሱስን እስክትወልድ ድረስ አላወቃትም ወይም የግብ ረ ሥጋ ግንኙነት አልፈጸመም ነበር (ማቴ. 1:25)። ማርያም የእግዚአብሔር አሳብ በእርሷ ከመፈጸሙ የተነሣ ጌታዋን አመሰግነች። «እርሱ ዝቅተኛዋን አገልጋይ እንደ ጎበኘ፤ ከያኔም ጀምሮ ትውልድ ሁሉ የተመሰገነች እንደሚሏት ተናገረች። የዚህም ታላቅ ምስጢር እግዚአብሔር ለአባቶቻችን የሰጠው የተሰፋ ቃል በእርሷ ከመፈጸሙ የተነሣ እንደ ሆነም አላወቀች (ሉቃስ 1:46-55)።

ድኅረ - ልደት

ማርያምና ዮሴፍ ለእረኞቹ መልአኩ የነገራቸውን ሁሉ ከአንደበታቸው በሰሙ ጊዜ ተደነቁ። ለአድናቂነቱም ትኩረት ሰጥታ የሆነውን ሁሉ በልብዋ በመያዝ ታሰላሰለው የነበረችው ማርያም ነበረች (ሉቃስ 2:17-19)። በሌላ ጊዜ ደግሞ ሕፃኑ አደግ ብሎ ሳለ ሊሰግዱለት የምሥራቅ ጠቢባን መጡ፣ ባገኙአቸው ጊዜ ገለበ ረከትን ለሕፃኑ አቅርበው ለእርሱም ተገብርክከው ሰገዱለት (ማቴ. 2:11)። ይህ ከሆነ በኋላም ማርያምን፣ ሕፃኑንና ዮሴፍን የሚያሸሽ ጉዳይ መጣ። ሄሮድስ ኢየሱስን ይገድለው ዘንድ ፈለገ፤ በዚህ የእግዚአብሔር መልአክ ዮሴፍን ይሸሽ ዘንድ ነገረው። እርሱም ታዝዞ ወደ ግብፅ ሸሽ። ኋላም እንዲሁ በእግዚአብሔር መልአክ ሕፃኑን ለመግደል የሚፈልጉት መሞታቸውን ነግሮት ይመለሱ ዘንድ አሳወቀው (ማቴ. 2:13፣ 20-21)። የመሸሽም ሆነ የመመለሱ ዋነኛ ትኩረት ከዮሴፍና ከማርያም ጋር በተያያዘ ሳይሆን፣ ስለ ሕፃኑ እንደ ሆነ ተገልጿል።

የልጅነት ጊዜ

ኢየሱስ አሥራ ሁለት ዓመት በሆነው ጊዜ በኢየሩሳሌም በዓልን ያከብሩ ዘንድ ዮሴፍና ማርያም ይዘውት ወደዚያው ወጡ። ከክብረ በዓሉ በኋላ ሲመለሱ አብሮአቸው እንዳለ በመቁጠር ብዙ ከተጓዙ በኋላ አለመኖሩን አውቀው ተመለሱ፤ ያገኙት በቤተ መቅደስ ነበር። በዚህ ጊዜ እናቱ ማርያም፣ «ልጄ ምነው እንዲህ አደረግኸን? አባትህና እኔ ተጨንቀን ስንፈልግህ ነበር» አሰቸው። የኢየሱስ ምላሽ ግን፣ «ልትፈልጉኝ አይገባም፤ እኔ በአባቴ ቤት መሆን እንደሚገባኝ አታውቁም ኖሮአልን» የሚል ነበር (ሉቃስ 2:42-49)።

አዲስ ትርጉም (የታረመ) 1997።

ዘመነ አገልግሎት

ኢየሱስና ማርያም በተጠሩበት ሠርግ ተገኝተው ሳሉ የወይን ጠጅ ማለቱን እናቱ ከመስማቷ የተነሣ ወደ ኢየሱስ በመምጣት መቸገራቸውን ነገረችው፤ ለአገልጋዮቹም መለስ ብላ፣ «እርሱ የሚላችሁን አድርጉ» አሰቻቸው። ጌታም በዚያ ተአምር ፈጸመ (ዮሐ. 2:3-5)።

ማርያም እኔን ስሙኝ ሳይሆን ያለችው፣ እርሱ ብቻ ሊሰማ እንደሚገባው አሳሰበች። ኢየሱስ አገልግሎቱን ጀምሮ በ30 ዓመት ዕድሜው በይፋ እያስተማረ ሳለ፣ «እናቱና ወንድሞቹ ሊያነጋግሩት ፈልገው ከውጭ ቆመው ነበር» (ማቴ. 12:46-47)። እንደሚፈልጉት በነገሩት ጊዜ ወደ እነርሱ ሳይፈጥን ትልቁና ዋነኛው ጉዳይ በማስተማሩም የሚቀጥልበት ዐቢይ ትኩረት ከወለደች እናቱም ሆነ ወንድሞቹ በላይ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው የሚፈጽሙት ሁሉ ለእኔ እናቱም ወንድሜም ናቸው በማለት ገለጸ (ማቴ. 12:46-47፤ ማር. 3:31-35፤ ሉቃስ 8:21)።

ኢየሱስ በሌላ ስፍራ በማስተማር ላይ እያለ አንዲት ሴት ትምህርቱን አቋርጣ፣ «አንተን ወልዳ ያጠባች እናት የተባረከች ናት» በማለት ድምጽዋን ከፍ አድርጋ ጮኸች፤ እርሱ ግን ወዲያውኑ መልአክቱን ከእናቱ ወልዳ ማጥባት ላይ አንሥቶ፣ «የተባረከሽ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው በሥራ ላይ የሚያውሉት ናቸው» አለ። በዚያም ትምህርቱ የበረከት ዋነኛ ሕያው ቃሉን ብቻ መታዘዝ እንጂ፣ ከዚህ ያፈነገጡ ሁሉ ልክ አለመሆናቸውን ገለጸ (ሉቃስ 11:27-28)።

ቅድመ - ሞት

ኢየሱስ በሚሰቀልበት ጊዜ በአጠገቡ እናቱና የእናቱ እሳት፣ የተለዩ ሚስት ማርያምና መግደላዊት ማርያም ቆመው በገዘን ሳሉ እናቱን፣ «እናቱ ሆይ! እነሆ፤ ልጄሽ!» በማለት የሚወደውን ደቀ መዝሙር አሳያት። ለእርሱም ደግሞ፣ «እነኚት እናትህ!» አለው፤ ደቀ መዝሙሩም ወደ ቤቱ ወሰዳት» (ዮሐ. 19:25-27)። ይህ የጌታ አደራ በጽኑ የሚያስታውሰን ቁም ነገር አለ፤ እርሱም ስምኡን በቤተ መቅደስ ሕፃኑን አቅፎ እኔን አገልጋይህን በሰላም

አሰናብተኝ ምክንያቱም ማዳንህን በዓይኔ አይቻለሁ (ሉቃስ 2:29-30) በማለት በዘመናት ሁሉ ተስፋ የተደረገበት አዳኝ መሆኑን ከገለጸ በኋላ፤ እናቱን ግን እንዲህ ብሏት ነበር፤ «አነሆ! ይህ ሕፃን በእስራኤል ውስጥ ለብዙዎቹ የመጥፋት፤ ለብዙዎቹ የመዳን ምክንያት ይሆናል፤ እርሱም ብዙዎች የማይቀበሉት ምልክት ይሆናል። በዚህ በብዙዎች ልብ ያለው ሰው ሀሳብ ይገለጣል፤ የእንቺንም ልብ የጋዘን ሰይፍ ሰንጥቆት ያልፋል» (ሉቃስ 2:34-35) በማለት የተናገረው የማርያም ዋንኛው የጎዘን ሰይፍ በግፍ በሚሰቀልበት ጊዜ በዚያ መገኘቷ ነበር፤ ከዚህም የተነሣ ከጥልቅ ጎዘኗ ያጽናናት ዘንድ ለሚወደው ደቀ መዝሙር ማርያምን አደራ አለ።

ድኅረ - ትንሣኤ

ሉቃስ የሐዋርያት ሥራ ጸሐፊ ለቴዎፍሎስ በሉቃስ 1:1-4 ሲጽፍለት፤ «በእኛ መካከል የተፈጸሙትን ነገሮች የሚገልጥ ታሪክ ከዚህ ቀደም ብዙዎች ጽፈዋል። ይህን መልእክት ለእኛ ያስተላልፋልን ከመጀመሪያው አንሥቶ የዐይን ምስክሮችና የቃሉ አገልጋዮች የነበሩት ናቸው። እንዲሁም እኔ ከመጀመሪያው አንሥቼ ሁሉን ነገር በጥንቃቄ ከመረመርኩ በኋላ ታሪኩን በቅደም ተከተል እጽፍልሁ ዘንድ መልካም ሆኖ አገኘሁት። ይህንንም ማድረግ የተማርከውን ትምህርት እውነተኛነት በደምብ እንድትረዳ ብዬ ነው» በማለት ትክክለኛውንና እርግጡን የጻፈ ሰው ነው። ሉቃስ ኢየሱስ እስኪመለስ . . . እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ በማለት አረገ ካለ በኋላ (ሐዋ. 1:8-9)፤ አስከትሎ የአሥራ አንዱን ደቀ መዛሙርት ስም ይዘረዝርና እነዚህ ሁሉ ዘወትር ለጸሎት በአንድነት ይሰበሰቡ ነበር፤ ከእነርሱም ጋር አንዳንድ ሴቶችና የኢየሱስ እናት ማርያም እንዲሁም የኢየሱስ ወንድሞች ነበሩ (ዮሐ. 1:14) በማለት በዚያ በኢየሱስ አዳኝነትና ጌትነት አምነው የዳኑት በአንድ ላይ እንደ ነበሩ ያረጋግጥልናል።

ዘላለማዊ መልእክት

የእግዚአብሔር ቃል ሙሉ፤ በቂ መልእክት ያለው፤ እርስ በርሱ የማይጋጭ ከመሆኑ የተነሣ፤ ስለ ማርያም በቃሉ ከተገለጸው ውጭ የወጣ እንግዳ አሳቡን ማስተናገድ አይቻልም (ገላ. 1:7-9)። ከዚህም የተነሣ፤ ለክርስቲያኖች ያለን «ዘላለማዊ መልእክት» ጴጥሮስና

ዮሐንስ በአይሁድ ሽንጎ ፊት የተናገሩት ነው። እርሱም፤ «እናንተ ግንባኞች ንቃችሁ የጣላችሁትም ድንጋይ እርሱ ነው፤ ነገር ግን እርሱ የማእዘን ራስ ሆነ። ስለዚህ መዳን ከእርሱ በቀር በሌላ በማንም የለም፤ እኛ ልንድንበት የሚገባን እግዚአብሔር ለሰዎች የሰጠው ስም ከእርሱ በቀር በመላው ዓለም ማንም የለም» (ዮሐዋ. ሥራ 4:11-12)። አሜን።

ክሎኒንግ - «ሰው በሰው ሊፈጠር?»

« . . . ኘሮፌሶር ዋልፈርድና ኘሮፌሶር ፔምብሪ የተባሉት የዘርፉ ጠበብተ በክሎኒንግ... በተለያዩ ችግሮች መውለድ የማይችሉ እና እራሳቸውን መተካት የሚፈልጉ ሰዎች በዘዴው ተጠቃሚ ሊሆኑ ይችላሉ፤ ከዘር ወደ ዘር የሚተላለፍ በሽታ የሚያጠቃቸው እና ልጆቻቸው የሚሞቱባቸው ቤተሰቦች ይህ ሳይንስ እያደገ ሲሄድ መፍትሔ ሊገኝላቸው ይችላል፤ በተጨማሪም በተፈጥሮም ይሁን በሰው ሠራሽ አደጋ ወይም በበሽታ ምክንያት አካላቸው ለጎደሉ ሰዎች ተተኪ አካል በማስገኘት ያለውን የተለዋጭ አካል ችግሮች ያቃልላል፤ በሌላ አገላለጽም፤ በክሎኒንግ ለመፈጠር የበቁ ሰዎች የከላሊት፤ የልብ፤ የዓይን፤ የጣፊያ ችግር ላለባቸው ሰዎች እነዚህ አካላት ሊሰጡ የሚችሉበት አጋጣሚ ሊፈጠር ይችላል . . . »

በክፊል ትንቢታዊ ገለጻ የተጀመረው የአዲስ ዘመን ጋዜጣ «የሳይንስና ቴክኖሎጂ» ዓምድ ጥቅምት 26 ቀን 1990 ዓ.ም ካስነበበው ከ«ክሎኒንግ አበረታች ወይም አስፈሪ ፈጠራ» ዘገባ ነው።

ክሎኒንግ ብለው ጠርተውታል፤ የቃሉ ፍቺ የተወረሰው ከግሪክ ቋንቋ ነው። «ከዛፍ ቅርንጫፉን ብቻ በመውሰድ ሙሉ ለሙሉ/ የታቀደውን ዛፍ የሚመስል ተክልን የማስገኘት ውጤትን ያመለክታል። ክሎኒንግ ዘርን የማርባት ሥራ ነው፤ እርቢው ግን የወንዴ ሕዋስን ከሴት እንቁላል ጋር በማገናኘት የሚፈጠር ሳይሆን፤ ከአንደኛው ብቻ የዳበረ ሴል በመውሰድ የተወሰደለትን ሰው ወይም እንስሳ ማስገኘት ነው።»

ክሎኒንግ በአካላዊ ገጽታም (Physically) ሆነ በባሕርይ ውርስት (Genetically) እንደ ዓይነት የሆነን ተመሳሳይ ፍጡር ያስገኛል። በሁሉ ዘንድ እንደሚሆነው፤ በሩካቤ ግንኙነት የሚፈጠር እንስሳም ሆነ ሰው ከእናቱ እንዲሁም ከአባቱ የሚወርሰው አለው። የክሎኒንግ ግን እንዲህ አይደለም፤ ከአንዱ ዛፍ የተወሰደው ቅርንጫፍ የተወሰደለትን ዛፍ መስሎ እንደ ለመለመ፤ ከአንዱ እንስሳ ወይም ሰው የተወሰደ የዳበረ ሴል የተወሰደለትን ፍጡር ሳይቀይርና ሳይለውጥ የሚያስገኝ ውጤት ነው።

ክሎኒንግ ዋንኛ የሚሆነውን ኒውክሊስ በመውሰድ ሽግግር ያደርጋል፤ ኒውክሊስ ደግሞ ሁሉን ያዥ የማንነት ግምጃ ቤት ነው። በውስጡ በራሂ (Genes)፤ ሐብለ በራሂ (Chromosomes) ይይዛል፤ እናም እርሱ ከዳበረው ሴል ተወስዶ እንዲለማ ይደረጋል፤ የተፈለገውም ይመጣል።

* * *

ሳይንቲስቶች ይህን አሠራር የፈለጉበትና ለእርሱም ዕድሜያቸውን ሙሉ በእልፍ መከራዎች ከሞሉበት ከዋንኛ ምክንያቶቻቸው አንዳንዶቹ፡-

እንዲት ላም በክሎኒንግ ዘዴ ብትገኝ፤ እንደ ቀደሙት ላሞች ጥቂት ወተት ለግሳ አትነጥፍም፤ የወተትን ጎርፍ ታጎርፋለች፤ በትንሹ በዓመት 180,000 ሊትር ወተት ትሰጣለች፤ ሲረቡም ከበሽታ ነፃ ይሆናሉ፤ ወተታቸውም የእናት ጡትን ሙሉ በሙሉ ስለሚተካ፤ አንድ ሕፃን ከተወለደበት ሰዓት ጀምሮ ሊጠባው ይችላል። በግም ከሆነ ፀጉሩ በጥራትና በብዛት ይወጣል፤ ተሽልቶም ይበራከታል፤ ጫጩትና የዶሮ እንቁላል በመጠንም በጥራትም ዳብሮ ይፈለፈላል፤ ሰውን የሚመለከተው ደግሞ በመግቢያው ላይ ተነሥቷል። ይህ ቲዎሪ (የአሳብ ንድፍ) ከሁለት መቶ ሰባ ሰባት ጊዜ በላይ መከራ ተደርጎ ጤናማ በግ በማስገኘት ተጠናቀቀ፤ ይህም ያለ ወንድና የሴት ዘር ግንኙነት የተገኘቸው የዶሊ ዜና ለዓለም ሲዘገብ ሰሚው ተገረመ፤ ተስፋ አደረገ፤ ደነገጠም።

መገረሙ፡- እንዴት ያለ ወንድና የሴት ዘር ግንኙነት ሕይወት ያለው ፍጡር ተገኝ በሚል ሲሆን፤

ተስፋው፡- የተሻለ ወጤት ማግኘትና ከሞት እጅ በማምለጥ ለዘላቂታው መኖር ሊቻል መሆኑ፤

ድንጋጤው፡- ዶሊን ማስገኘት የተቻለበት መንገድ ሰውንም የሚያስገኝ ከመሆኑ የተነሣ በዚህ መንገድ የተገኘው ሰው ስብእናን ያሟላ እውነተኛ ሰው ነው ወይ? የሚል ነው። እናም በዚህ ሥር የሚያወያየው አሳሳቢ ጉዳይ የክሎኒንግ የሳይንስ ውጤት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ሲተያይ አፈንጋጭም መሆኑ ነው። ከፍንገጣው፡-

አንደኛው፡- እግዚአብሔር ሰውን በራሱ አምሳል ፈጠረ፤ ክሎኒንግ ደግሞ ሰውን በራሱ አምሳል አስገኘ።

ሁለተኛው፡- እግዚአብሔር ሰውን በራሱ ሉዓላዊ ፈቃድ ወደዚህ ዓለም ያመጣዋል፤ ይወስደዋልም፤ ክሎኒንግ ሰው የራሱን ጅማራንና ፍጻሜን ያበጅለታል።

ሦስተኛው፡- ኃጢአት በሩካቤ ግንኙነት በተፈጠሩ በሰው ልጆች ሁሉ ላይ የወደቀ ነው፤ በክሎኒንግ ይህ ውጤት ከአንድ ሰው የዳበረ ሴል በመውሰድ አስመስሎ ማስገኘት ስለሆነ፤ ስለ ኃጢአት ያለው ምልክታ የጠፋ ነው።

አራተኛው፡- እግዚአብሔር በኃጢአት ለጠፋው የሰው ልጅ መድኃኒት የሆነውን ክርስቶስን አዘጋጀ፤ እርሱም ለኃጢአተኞች ሞተ፤ እንዲህ በሞቱ የተገኘው የእርቅ የሥራ ውጤት በክሎኒንግ ዘዴ ሊፈጠሩ ላሉት የአንድ ወገን «ሰው ተብዬዎች» ውጤታማነቱን ያዛባል።

* * *

ይህ የክሎኒንግ ዜና ወደ ሰው ጆሮ በገባ ጊዜ የአስመስሎ የማስገኘት መከራዎች በሚካሄድባቸው አገራት የሚኖሩ የአሜሪካ፤ የእንግሊዝ፤ የጀርመንና የመስል አገሮች ሕዝቦች ተቃወሙ፤ በውጤቱም ምርምሩ በጀርመን እንዳይቀጥል ጊዜያዊ እገዳን አስከተለ፤ በአሜሪካም ኘፊዚዳንት ክሊንተን መክረው ዘክረው አስመስሎ መፍጠር ሙሉ ለሙሉም ባይሆን በክሬል እንዲካሄድ ፈቀዱ፤ የሰውን ልጅ አስመስሎ ማስገኘትን ግን አገዱ።

ብዙዎች ይህንን የክሊንተንን ውሳኔ «ፈጥኖ የሚሻር፤ ውሉ የማያድር ደንብ» ብለውታል፤ በአንድ ወቅት ዕንቦን «በቴስት ቲዩብ ወይም በብልቃጥ» በማኖር የማስገኘት ሥራ ገዛድ በሆነ ጊዜ ተቃውሞ ሆነ፤ ጥናቱን ተግባራዊ ሊያደርግ የተነሣው የእውስትራሊያ መንግሥትም ከተቃውሞው የተነሣ በአገሩ

እንዲያረጅም አገደ፤ ሳይንቲስቶቹ ግን ከአውስትራሊያ ወጥተው በሲንጋፖር ፈጸሙት፤ የክሎኒንግ ጠበብቶችም ልክ እንዲሁ ያሰቡትን ይፈጽሙ ይሆናል። ለዚህም ሰውን የማስገኘት ውጤትን በተከታዮች ሦስት ወራት ውስጥ ለማየት ዐቅጃለሁ የሚሉት ዶ/ር ሪቻርድ ሲድ የአውቀት ባለቤቶች ነን፤ የእግዚአብሔርን ያህል የሚመጥን ኃይል አለን፤ ሰውን አስመስሎ በማስገኘት ውጤታችን ከእግዚአብሔር ጋር መስተካከላችን ገህድ ይሆናል፤ እኛም ሥራው በዚህ ቢታገድ በሌላ አገር ከማድረግ አንመለስም በማለት ነበር በመገናኛ ብዙኀን ያሳወቁት።

ለማንኛውም ፍርሃቱን ያጎለውን የክሎኒንግ ሙከራዎች በከፊል ልዘርዘር።

የሙከራ ዓመት	የተመራመሩት ሳይንቲስቶች	የተሞከረባቸው ፍጡራን	የአገኛቸው ዘዴ	የተገኘው ውጤት
1950	ቢሪንግስና ኪንግ	እንቁራሪት	የኒውክሌስ ዝውውር ከፅንሰ (Embryo) ወደ እንቁላል	እንቁራ ተገኘ፤ ሳያድግ ሞተ
1960	ጀንቢ ጎርደን	እንቁራሪት	የኒውክሌስ ዝውውር ከቆዳ፣ ከጉባት፣ ከክላሊት፣ ወደ እንቁላል	እንቁራ ተገኘ፤ ሳያድግ ሞተ
1970	ኢመንስ	ቢራቢሮ	የኒውክሌስ ዝውውር ከፅንሰ ወደ እንቁላል	ዕጭ ተገኘ፤ ሳያድግ ሞተ
1984	ሚክግራንዝ እና ሶልተር	አይጠ መጉጥ	የኒውክሌስ ዝውውር ከፅንሰ ወደ እንቁላል	ደቃቅ አይጠመገጠች ተገኘ፤ ግን ብዙ ሳይቆዩ ሞቱ
ጥቅምት 1993	ሄል እና ስቲልማን	ሰው	በሰው ሠራሽ ዘዴ ፅንሰ ምስሰል መጋትያን እንዲያስገኝ ከሁለት የተከፈለ	የተጣበቀና ቅርጽ የለሽ ነገር ተገኘ
የካቲት 1996	በስኮትላንድ ተቋም በቡድን	በግ	የኒውክሌስ ዝውውር ከፅንሰ ወደ እንቁላል	ሜጋንና ሞርጋን የተባሉ ሁለት በጎች ተገኙ
ጥር 1997	በስኮትላንድ ተቋም በቡድን	በግ	የኒውክሌስ ዝውውር ከበግ የተወሰደ ሴል ወደ እንቁላል	ዶሊ በጤናማ ሁኔታ ተገኘች
የካቲት 1997	ዶንዎልፍ እና ኦሪጋን (በአሜሪካ)	ዝንጀሮ	የኒውክሌስ ዝውውር ከፅንሰ ወደ እንቁላል	ሁለት ዝንጀሮዎች በጤናማ ሁኔታ ተገኙ

ደሊ መስላ ከተገኘችበት በግ የዳበረ ሴል ተወስዶ ኒውክሊስ ከተ ወገደበት እንቁላል ጋር ተገናኝቶ እርባታውን ሲጨርስ ያለ ወንዴ ህዋስ (Sperm) በግ ተገኘ። ይህ ስኬታማነት በሰውም ላይ ሲካሄድ የወንዱ ሕዋስ ለእርባታው አይፈለግም። መስሎ ሊገኝ የተገባውን «ሰው» የዳበረ ሴል በመውሰዱ ብቻ እንደ በጊቱ ሰው ሊገኝ ይችላል። ይህ እንግዲህ እየተሞከረ ወይም ሊሞከር ያለው ቲዎሪ ነው።

* * *

እግዚአብሔር ግን ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው (ዘፍጥ. 5:1-2)፤ በአፈጣጠሩም በመልኩና በምሳሌው አደረገ (ዘፍጥ. 1:26)። ይህም ወንድና ሴት አድርጎ መፍጠሩን ያስገነዝባል። ዓላማውም ተዋልደው ምድርን ይሞሏት ዘንድ ነው (ዘፍጥ. 1:27-28)። ከእነዚህ ጥቅሶች መለኮታዊ የሆነውን ጽኑ እውነት እንረዳለን። ያም እግዚአብሔር ቤተሰብን መሠረተ፤ ልጆችንም አስገኘ፤ ይህም ከመነሻው አዳምና ሔዋን የበኩር ልጃቸውን ቃዩልን በማግኘት አረጋገጡ (ዘፍጥ. 4:1) እንደሚል፤ «አዳም ከሚስቱ ከሔዋን ጋር ግንኙነት አደረገ፤ እርሷም ፀንሳ ወንድ ልጅ ወለደች» [አዲስ ትርጉም (የታረመ) 1997]። በዚህ መሠረት እግዚአብሔር ቤተሰብን፣ የወላጅና የልጅ ግንኙነትን፣ ፍቅርን፣ ጎብረትን፣ የማንነት መገኛን፣ ወዘተ. . . ሁሉ የወንድ ሕዋስ (Sperm) ከሴት እንቁላል ጋር በመገናኘት በሚፈጥረው በሰው ልጅ በኩል አደረገው፤ በዚህም ትውልድ እያለፈ ትውልድ ተተካ፤ ይተካልም።

የእግዚአብሔር ቃል ሰውን ከሌሎች እንደለየውም ሲገልጽ፤ ተንቀሳቃሽ ፍጥረታትን ሁሉ ያለ እርሱ አስትንፋስ አስገኛቸው፤ «ሰውን ከዐፈር አበጀው፤ በአፍንጫውም ሕይወትን የሚሰጥ አስትንፋስ «እፍ» አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ፍጡር ሆነ» (ዘፍጥ. 2:7)። ይህ ብቻ አይደለም፤ እያንዳንዱ ሰው መንፈስ፣ ነፍስ፣ ሥጋ አለው (1ኛ ተሰ. 5:23፤ ዕብ. 4:12-13)። እንስሳትና ሌሎች ተንቀሳቃሽ ግን የዚህ ክብር ባለቤቶች አይደሉም። ከዚህ የተነሣ የክሎኒንግ መዘዝ የሚያስከትለው ውስብስብ ጣጣ ከሌሎች ፍጥረታት ይልቅ ለሰው ልጅ የከበደ ነው።

በአንድ ወቅት ስለ መጨው ዘመን ስጋቱን አልበርት አንስታይን ሲናገር፤ «ዓለም አግባብነት በጎደላቸው ሳይንሳዊ ውጤቶች ልትጠፋ ትችላለች» አለ። የዛሬውን ሰውን የአስመስሎ የማስገኘት ክሎኒንግ መተንበዩ ይሆን?

በያዝነውም ዓመት ደግሞ ዶ/ር ሊ. ሲ. ፖዳህም፤ «የሰውን ልጅ በክሎኒንግ ዘዴ አስመስሎ መፍጠር አግባብ አይደለም፤ እርግጥ ሥጋዊ ቁመና ያለው «ሰው መሳይ» ተንቀሳቃሽ ይገኝ ይሆናል፤ ግና እውነት፣ ስሜት፣ ፈቃድ፣ ባሕር፣ ፀባይ፣ የመንፈሳዊ የሕይወት አቅጣጫም ሆነ በድርጊቱ የተጠያቂነትን አእምሮ የማያስገኝለት የክሎኒንግ አካሄድ ግን አይሆኑ መሆን ነው» በማለት ሰግተዋል።

የኖቤል ተሸላሚው ጆሴፍ ሮትበልትም፤ «ሰው በሕይወት ይጫወታል፤ የክሎኒንግ የሳይንስ ውጤት ስብእናን በማዋረድ ለዓለም አቀፍ ጥፋት ምክንያት ይሆናል» በማለት አስጠንቅቀዋል።

የቫቲካን መንፈሳዊ መምህራንም፤ «ክሎኒንግ የጋብቻ ክቡርነትን ያቃልላል፤ የሰዎችን እኩልነት ይጻረራል፤ ሕፃን ሁሉ አባት እናት ይኖሩት ዘንድ መብቱ መሆኑን ይቃወማል፤ በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ መሆንን ይሸሻል» በማለት አውግዘዋል።

እንግዲህ ለሔዋን ያለመታዘዝ መንሥዔ በዲያብሎስ የቀረበላት አስጎምጂ መሰል የሆነ ፈተና እንደ ነበረ አይዘነጋም። «እንደ እግዚአብሔር እንደምትሆኑና ደጉን ከክፉ ለይታችሁ እንደምታወቁ አስቀድሞ ስለሚያውቅ ነው. . .» አላት (ዘፍጥ. 3:4-5)። እርሷም አመነች፤ ታዘዘችም። ዛሬም የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ቃል በመጣስ ራሱ ፈጣሪ መሆንን የተመኘ ይመስላል - በክሎኒንግ።

እግዚአብሔር ግን አለ... «አትሳቱ፤ እግዚአብሔር አይዘበትበትም። ሰው የሚዘራውን ሁሉ ያንኑ ደግሞ ያጭዳልና . . .» (ገላ. 6:7፤ የ1954 እትም)።

መረጃ ጽሑፎች

1. አዲስ ዘመን፤ «ክሎኒንግ - አበረታች ወይስ አስፈሪ ፈጠራ?» ጥቅምት 26 ቀን 1990 ዓ.ም
2. Facts and Faith. To Clone or Not to Clone by Hugn Foss.

3. Light of Life, Cloning Glory, June 97.
4. Light of Life, Folly of Dolly by P. Abraham.
5. Will Dolly in the Clones by Elizabeth Penisi.
6. Advantage of Knowing Nature's Secrets by Milke Fzunzbller.
7. Financial Times, "Outcry as Doctor says He will Create Human Clone" Jan. 8, 1998.
8. The Economist, Fear of Cloning, January 17th 1998.

ተጨማሪ ማብራሪያ

በራሂ:- በሐብል በራሂ ላይ የሚገኝ የእንድን ዕዕ ወይም እንስሳ ወይም ሕዋስ ባሕርይ የሚወስን ትንሽ የሐብል በራሂ ክፍል ነው።

እንቁራ:- የእንቁራሪትና የጉርጥ እጭ ኖሮት ግን የፊት እግሮቹ ከመውጣታቸው በፊት ያለ ደረጃ ነው።

ዕንስ:- የሚለው ቃል (Embryo) የሚለውን ይገልጻል፤ በፍቺውም በመጀመሪያዎቹ የእድገት ደረጃዎች ላይ ያለ እንጭጭ እንስሳ በተለይም ከእንቁላል ከመፈልፈሉና የቅርጽ ለውጥ ከመካሄዱ በፊት ያለ ደረጃ ነው።

ዝውውር ወደ እንቁላል ሴል:- ከእንቁላል ያለው ኒውክሊስ ሙሉ ለሙሉ ሊወገድ ነው።

(የሠንጠረዥ ዓመተ ምሕረቶች አቆጣጠር እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር ነው።)

ጸሎተ ገብረሐና

የአለቃ ገብረሐና የሰርክ ጸሎት፤ «ጥቅም የማያስገኝ ሹመትና ያለድካም የተገኘ ዝና አትስጠኝ» የሚል ነበር። የዚህን አባባል መንሥኤ የሚያጠናው ጎበዝ፤ ገብረሃና «ለምን ይህን ልመና ለእግዚሔራቸው ቅድሚያ ሰጠ» አለ። ለዚህ ያገኘው «የይባላል» የቅብብሎሽ መልስ በዘመናቸው ሹመት በሹመት ሆነው ግን

የሚበሉት አጥተው በረሃብ ከሞቱት ወዳጃቸው የተነሣ መሆኑን ተረዳ፤ ተሿሚው ተሾመ እንጂ ከሹመቱ ጋር ርስት አልተሰጣቸውም፤ ገንዘብ አልተሰገሣቸውም። ዘላቂ ወርሐዊ ቀለብም አልተሰፈረላቸውም፤ ብቻ እንደ «ጎልያድ» የሚያስፈራና የሚያስደገድ ሹመት ይዘው የቀደመ ጥሪታቸውን እየበሉ ቁጭ አሉ፤ ጨረሱትም። እናም ተቸገርኩ እንዳይሉ ሹመታቸው ከላባ መቅለሉን የሚረዳላቸው አላገኙም። ብቻ ሁሉ ተጣጥበው ይወጣሉ፤ ከየሰውም ገበያቸውን የማይሸፍን የከበሬታ ሰላምታ ሰብስበው ባዶአቸውን ይመለሳሉ። ይህ ምልልስ «ተራ ሥራ» የሚሉትን እንኳ አላሠራ ብሎ ቀፈደዳቸው፤ በውጤቱም «ያለ ቀናቸው» አብቃቃቸው። አለቃም ከዚህ ስሜ በኋላ በረከት አስከትሎ ያልመጣውን ሹመት ጠሉት፤ ፈሩትም፤ ወደ እርሳቸውም ሌጣውን እንዳይመጣ የልመና ጥሪያቸውን ለእግዚር ያስደምጡ ጀመር።

«ያለ ድካም የተገኘን ዝና አትስጠኝ» ለማለት ያበቃቸው ገጠመኝ ግን ለየት ይላል፤ ሰውየው ጀግና ነው፤ የዚህን የጀግንነት ዝናውን በገዛ አፉ ሁሉ ያወራል፤ እርሱ ሲያወራ ሕዝቡ ሲያስተጋባ ገድሎ ለዓለሙ ሁሉ ተሰማ፤ አለቃም አመነበት፤ ባመነበት በዓመቱ የጦርነት ወሬ በዛ፤ ሳይከራርምም ነጋሪት ተጎሰመ፤ በሕዝቡም ዘንድ ግርግር ሆኖ ፍርሃት ነገሠ። ፍርሃት ይኑር እንጂ ተስፋ ከጎን አለ የዝነኛው ሰው ጀግንነት፤ እንዳሉትም ጀግናው ቀድሞ ወጣ፤ ተከተሉትም፤ ተከሰም ተሰማ፤ ጦርነትም ሆነ። ጀግናው ግን ቆሞ ቀረ፤ ጅብራ ሆኖ በቆመበት ያልሸሸ ብቸኛ ሰው ተገኝቷልና «ለምን እንዳልሸሸ ተጠየቀ፤ ለጥያቄው መልስ አልሰጠም፤ የእርሱ ቀዳሚ ጥያቄ፤ «ካዘናችሁልኝ ሱሬዬን ቀይሩልኝ» የሚል ነበር። ሰውየው በድንጋጤ፤ ስቶ ነበር፤ በክፉ ሽታ ተሞልቶ ሁለንተናው ከላይ እስከ ታች በክቶ ነበር፤ ርሶ።

ከዚያ ሰው ወዲህ ነው አሉ የአለቃ ጸሎት፤ «ያለ ድካም የተገኘ ዝና አትስጠኝ» የሆነው። እናም ከያኔ ጀምሮ ነው፤ «ሳይገድሉ ጎፈሬ፤ ሳያጣሩ ወሬ» የተሰኘው ብሂል የተጀመረው። ገድል ገድል የሚሆነው ዝናም ዝና ሆኖ ክብር የሚሆነው በእውነት ላይ የተመሠረተ ሲሆንና በእሳት ተፈትኖ ሲያልፍ ብቻ ነው።

ከአለቃ ዘወር ልበልና ውጤታማ የሆነውንና በእውነት ላይ የቆመውን ከረምረም ያለውን ዝና ደግሞ ልንገራችሁ። ሩዋጤን አበበ ቢቁላን፤ አበበ ኢትዮጵያን ያንነት ብርቱ ሰው ነው፤ ሮጦ ዓለምን አሸነፈ። ያውም ሁለት ጊዜ፤ ይህ የድል ሰው ዛሬ በሕይወት የለም፤ የማሸነፉ ታሪክ ግን አለ፤ ሯጮች ዛሬም ይሮጣሉ። ኢትዮጵያውያን ያሸንፋሉ፤ ይሸነፋሉም። በድግግም በተሸነፉበት ወቅት ባለፈው ዝና ይጽናናሉ፤ የጋልዮሽ ታሪክን ጠቅሰው ይበረታታሉ፤ «እኛ በባዶ እግራችን ሮጠን አሸንፈናል፤ የአቤ ድል እኮ ለዘለዓለም አይረሳም» ይላሉ። በዚህ ይበረታታሉ፤ ሽምግለውም ራሳቸውን ይደልሳሉ፤ ግን. . . ግን. . . እንዲህ ከሚጽኑ ቢያለቅሱ አይሻልም፤ ቢጸጸቱ. . . ጥሎን የሄደ ድል ለዛሬ አይሆንም። ይልቅ ደካማ ጎንን አርሞ ስሕተትን አንጥሮ አውጥቶ ለመሻሻል ለማሸነፍ መዘጋጀቱ ብልህነት ነው።»

እንግዲህ አሳቤን በመጠቀል በየአንቀጹ ያኖርኩትን ነጥብ ልሰበስብ። ለሞት የሚያበቃን የግብዝነት ሹመት ይዞ ክርስቲያን ሳይሆን ክርስቲያን ተብሎ መጠራት፤ አልያም ባልተፈተሽ ዝና ታምኖ መቀመጥም ሆነ ያለፈን ዝና እንደ ዛሬ ቆጥሮ መዝናናት ዋጋ ቢስ ነው፤ ዋጋ የሚያስገኘው ውጤቱ በእጁ ሲያዝ ብቻ ነው፤ ፍሬው ሲገመራ።

ይህ ውጤት ደግሞ የእንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን የዘወትር ቋንቋ ነው፤ ፍሬያማነት ውጤታማነት አሉ የማይሰኝ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። የምእመናን የመንፈሳዊ ሕይወት እድገት በጅምላ ሳይሆን በተናጠል ተፈትኖ ሲያመረቃ፤ የወንጌል ዘርን የመዝራት ኃላፊነትም በጅምላ ብቻ ሳይሆን በተናጥል ተወጥቶ የቁጥር መጠን ሲጨምር፤ ይህ ውጤት ነው።

ግና እንዲሁ «የገሃነም ደጆች የማይቋቋሟትን የቤተ ክርስቲያን ጅማሬን መጥምቁ ዮሐንስ አደረጀው» ማለቱ፤ ዝናችን ከሰማየ ሰማይ ወዲህ የደረሰ ነው ብሎ ማግኘትም ሆነ፤ የቀደመትን የክርስቲያኖች ገድል አንሥቶ በሚሊዮን የሚቆጠሩ አልቀዋል ብሎ የዛሬን ውጤት-አልባነት በሁለት ሺው የደም ታሪክ ቢዘክሩት ለቤተ ክርስቲያን የዕለት ሲሳይ አይሆንም። ይህ በትግሉ ሜዳ ላይ መቀየሪያ ሱሪ ሲያስጠልቅ ስለሚያስችል ትክክለኛውን ውጤ

ታማነት ማጤንና መመዘን ግድ ነው። ለምን? ቢሉ ሮጠው የሚያሸንፉ አበበ ቢቁላዎች እንሆን ዘንድ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነውና።

«ለሚመለከተው መሪ ሁሉ»

የዶ/ር ቢንያሚን ዮሴፍ ትምህርት ነበር ለነገሩ ትኩረት እንድሰጥ ያስገደደኝ፤ በመማር ላይ የነበርኩት ኮርስ አመራር (Leadership) ይሰኛል። ከአስተማሪዬ ብርታት የተነሣ ወይም ዛሬ የብዙ ቤተ ክርስቲያናት መሪዎች ያላቸውን ችግር ከመመልከት ብቻ ትምህርቱን ወደድኩት። «በሽታውን የደበቀ (ያለወቀ) መድኃኒት አያገኝም (የለውም)» የሚለው ተረት ከእኛ ዘንድ እንዲወገድ በማለብ፤ «ለሚመለከተው መሪ ሁሉ» ብዬ ልጽፍ ተነሣሣሁ።

የዚህ ጽሑፍ መንሥኤ አሁንም መምህራ ነው። ጥናታዊ ጽሑፍ እንድናቀርብ አዘዘን፤ የእኔ የጽሑፍ ርእስ፤ «የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች የተለመዱ ችግሮች» (Common Leadership Problems in Evangelical Churches) የሚል ነበር። ለጽሑፌ የሚያስፈልገኝን መረጃ ለመሰብሰብ ከቤተ ክርስቲያናት መሪዎች ጋር መገናኘት፤ ምእመናንን ማነጋገር፤ «የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት የመሪዎች ኮንፈረንስ» ላይ ተገኝቶ በውይይት ጊዜያት የተነሡትን የመሪዎች ችግር ማጤንና በርእስ ጉዳዩ ላይ የተጻፉ መጻሕፍትን በመመልከት «የጋራ ችግሮቻችን ምን ምን እንደ ሆኑ» ለመጠቀም ፈለግኩኝ። አባቶችም እንዳሉት፤ «ታመን ከመማቀቃችን በፊት አስቀድመን እንድንጠነቀቅ» መፍትሔም በእግረ መንገዱ ጠቀስኩኝ፤ ሁሉንም ባይሆን ዋና ዋናውን።

«አሥር አባረው አንድ ካልያዙት» የመሪ ዓይነቶች ልጅምራ፤ ሁሉን መሆን ፈልገዋል፤ ሆነውማል። ኘሮግራም ይመራሉ፤ ይሰበስባሉ፤ ያስተምራሉ፤ ይጎበኛሉ፤ ያማክራሉ፤ ያስተዳድራሉ፤ የሠርግና የቀብር ሥርዓት ያስፈጽማሉ፤ ወዘተ. . . ። እነዚህ ከእንግዲህ በራሳቸው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚዘወኑ ናቸው።

ወጣ ብለው ደግሞ በሁለትና ሦስት ግብረ ሰናይ ድርጅቶች ውስጥ የቦርድ አባል ወይም ሰብሳቢ ይሆናሉ፤ የሆነው አሉ። ግና እነዚህን ሁሉ ጀምረዋቸዋል እንጂ ዳር አላደረጁባቸውም፤ ሁሉም ውስጥ ባክነዋልና ግብ አልመቱም። ያገለገሉ መሰላቸው እንጂ ወደ ማንም አልደረሱም፤ ሁሉን ነካኩ እንጂ አልጨረሱም። ከዚህም የተነሣ አሥሩን በአንዴ አባሮ አንዱንም እንዳልያዘው እረኛ ተመሰሉ፤ እንዲህ መሳይ በርካታ መሪዎች አሉን።

ከላይ ላወሳኝቸው ችግሮች ሁለት ሦስት ምክንያት ቀርበውለታል። አንዱ፣ ያለ እነርሱ ቤተ ክርስቲያን ህልውና እንደሌላት የሚቆጥሩ መሆናቸው ነው። አንዲት ሰንበት በቤተ ክርስቲያን አካባቢ ባይገኙ ሁሉ ነገር ይመስቃቀላል በሚል ስጋት ይዋጣሉ። ይህን ስጋት ለመቀነስ ሲሉም ነው ነገራትን ሁሉ በእነርሱ ዙሪያ የሚያሰባስቡት።

ሁለተኛው ምክንያት የራስን ድርሻ በትክክል አለማወቅ ነው። በመሪነት ቦታ ያሉ «በሁሉም ውስጥ አለንበት» ማለት አይችሉም። በውሱን (Specific) ኃላፊነት ውስጥ ብቻ ራሳቸውን ማስገዛትና ለዚያም ኃላፊነት ተጠያቂ መሆን አለባቸው።

ሦስተኛው ምክንያት፣ የአገልግሎት ዘመናቸውን (ዕድሜያቸውን) የሚያሳጥረውን ነገር አለማስተዋል ነው። ማገልገል፣ ማገልገል፣ . . . ብቻ የሚል ገናና አሳብ በብዙ መሪዎች ዘንድ ተንሠራፍቷል። ይህ ደግሞ እነርሱ ሲያልፉ ወይም ሲያቆሙ «ማን ተተኪ አለኝ?» ከቁጥር አያስገባም። ዕረፍት የሚባል በእነዚህ ዘንድ ስለሌለ የጤና ቀውስ፣ የአዕምሮ አለመረጋጋትና የስሜት መረበሽ ችግር ይገጥማቸዋል፤ የገጠማቸውም አሉ። ከሳምንት፣ ከወርና ከዓመት ላይ የተወሰነ ቀን (ቀናት) ማረፍ ግዴታ ነው። መለኮታዊም ፈቃድ ነው።

ቀደም ሲል ለጠቃቀስኳቸው ችግሮች አንዱ ዐቢይ መፍትሔ፣ እንቅስቃሴ ከመጀመሩ በፊት የማያሻማና ግልጽ ዓላማ ይዞ መነሣት ነው። ይህም ዓላማ ውሱን ግብ (Specific goal) እንዲኖረው መወጠንና ዓላማውን ለውጤት ለማብቃት የሥራ ቅደም ተከተል መንደፍ፣ በጊዜ ውስጥ ለታለመው ግብ መብቃት አሉ አይሰኝም ይሆናልና።

በየትምህርት ቤቶች ሕንፃ ላይ ተሽልሞ በተጻፈው አነጋገር ልቀጥል፤ «ካልተሳፈሩበት ቶሎ ተሸቀዳድሞ፣ ጊዜ ታክሲ አይደለም አይጠብቅም ቆሞ» - ተማሪዎች በሚያልፈው ጊዜ እንዲጠቀሙበት አሳሳቢ አባባል ነው። አባባሉ በቤተ ክርስቲያንም ሁሉንም ምእመን አስታዋሽ ሊሆን ይገባል፤ ይልቁኑ ለመሪዎቹ። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አንድ ወቅት ላይ በሉቃስ 13:31-33፣ ሄሮድስ ሊገድልህ ይፈልጋልና ሽሽ የሚል መልእክትን ፈሪሳውያን ይዘውለት መጡ፤ እርሱ ግን «ዛሬና ነገ አጋንንትን አስወጣለሁ፤ በሽተኞችን እፈውሳለሁ፤ ዘሦስተኛ ቀንም ሥራዬን እጨርሳለሁ» (ቀ.አ.) አላቸው። በጊዜ ውስጥ ሊፈጽማቸው ያቀዳቸው ሥራዎች ነበሩትና ነው፤ ይህን ያለው እንዳለውም ያቀደውን በጊዜ ውስጥ አደረገ። እንግዲያስ ከመሪዎች ሁሉ የሚጠበቀው ይኸው ነው። ደግሞም፤ «ይህ ዘመን ክፉ ስለሆነ በማናቸውም አጋጣሚ ጊዜ ተጠቀሙ» (ኤ. ፌ. 5:16፣ ቀ.አ.) ተብሏል። እውነታው ይህ ይሁን እንጂ፤ የብዙ መሪዎች የጊዜ አጠቃቀም ቅድም ከተባለው ነገር ጋር ይቃረናል። ለዚህም ሁለትና ሦስት ምክንያቶች አሉ።

አንደኛው፣ በእጃችን ላይ የተገኘው ዛሬን በመዘንጋት ከነገ ጀምሮ ተግባራዊ እናደርጋለን፤ አባባል መስፋትና መንሰራፋት ነው። በርካታ መሪዎች ውጥናቸው ግብ ሳይመታ ሲቀር (ጊዜን ሳይጠቀሙ) እንግዲህ ይህ ዓመት አልፏል፤ በመጨረሻ ዓመት ግን ይህንና ያን እናደርጋለን፤ ጌታም ዳግም ይጎበኘናል ይላሉ። ነገር ግን ያም ቀን፣ ያም ወር፣ ያም ዓመት መጥቶ ሲያልፍና ደግመው ደጋግመው እናደርጋለን ቢሉ፣ «በጊዜ የማይጠቀም ራሱን መምራት የማይችል ሰው ነው» የሚለው አባባል ይፈጸምብናል። «ነገ የሚያመጣውን አታውቅምና. . . » ዛሬ ወይም አሁን የተባለበትም ምክንያት ለዚህ ነው።

ሁለተኛው፣ ትልም ተግባርን (ሥራን) ለሰዎች ባለማከፋፈል ምክንያት የሚከሰት የጊዜ ብክነት ነው። አንድ ዕቅድን በአጭር ጊዜ ውስጥ ከግብ የማድረሻው ስልት ሥራ ለሰዎች ማከፋፈል ነው። መሪዎች ሰዎችን ለሥራ አሳታፊዎች መሆን አለባቸው።

ሦስተኛው፣ ረብ (ጥቅም) ያለውን ሥራና አላስፈላጊውን ያለመለየት ችግር ነው። በአጭርና በረዥም ጊዜ ውስጥ ዋናና

መለስተኛ ወይም ከፍተኛና ዝቅተኛ ተግባሮችን መንደፍና በንድፉም መሠረት ውጥነትን መተግበር ተገቢ ሆኖ ሳለ፤ በአብዛኛው ግብታውያን ሆነናል። ትልቁን ከትንሹ መለየት እጅግ አስፈላጊ ነው። ቀዳማዊውንና ተከታዩን ማወቅ ያስችለናልና።

«የአለባብሰው ቢያርሱ በአረም ይመለሱ» ዓይነት መሪዎችን ሥራ ደግሞ ከገባኝና ካየሁት በመነሣት ልቀጥል፤ ሮሜ 12:8 እንደሚገባ ማስተዳደር አስፈላጊ መሆኑን ሲያስገነዝብ፤ «... በትጋት እናስተዳድር» ይላል (ቀ.አ.)። ግን ትጉሕ አስተዳዳሪነት በአብዛኛዎቹ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ዘንድ ታይቷል ወይ? አልታየም ነው መልሱ፤ ለአንድ የቤተ ክርስቲያን አባል ጥያቄ ቀርቦለት በሰጠው ምላሽ ልዝለቅበት። «በየአሁኑ አምልኮ ቤተ ክርስቲያን ትገኛለህ?» ... «አልገኝም»። ለምን? «... ኘሮግራሙ ድግግሞሽ ይበዛበታል፤ አዲስ ነገር አላገኝም፤ ከዕቅዱ ውጪ ያልጠበቅኩትን ገንዘብ ያስወጡኛል፤ በቤተ ክርስቲያኔ ተሳታፊ አልተደረግኩም፤ የአምልኮው ጊዜ ሥርዓት ያጣ ይሆንብኛል፤ ወዘተ. . .» መልሶቹ ነበሩ። እውነት አለው። መራቅ አቅቷቸው፤ ግን ሁሉን ታግሠው የተቀመጡትም ቢሆን እንደ ሰውየው መልሳቸው ተቀራራቢ ነው። የዚህ ምክንያቱ ብዙ ነው። ዐቢዩ ችግር ስሜት ብቻ የሚያደርሱ ኘሮግራሞችን በተደጋጋሚ ማዘጋጀትና ምእመናን ዘላቂና አንድ ወጥ (Consistance) ክርስቲያናዊ አመለካከትና ጠባይ እንዲያፈሩ የሚያግዝ ትምህርታዊ ኘሮግራም አለማዘጋጀት ነው። በየጊዜው የሚዘጋጁ ኮንፈረንሶች ቋሚ ለውጥ እንደማያመጡ የተገነዘቡ መሪዎች ስንት እንደ ሆኑ ባለውቅም፤ ጊዜያዊ ኘሮግራሞች ጊዜያዊ ለውጥ ብቻ እንዳላቸው ሊታወቅ ይገባል።

መሪዎች በሳምንት ወይም በአሥራ አምስት ቀን እየተሰበሰቡ ስለ ቤተ ክርስቲያናቸው ጉዳይ መነጋገራቸው አልቀረም፤ አጀንዳዎቻቸው ግን ብዙውን ጊዜ ተቀራራቢ ወይም አንድ ዓይነት ናቸው፤ ለተከታዩ ሳምንት ከመካከላቸው የመልእክት ጊዜውን ማን ያዘ፤ ይህ አጀንዳ ለቀጣዩ የሰብሰባ ቀን ይተላለፍ፤ . . . ሁሉ ግንግርና ውሳኔ ነው። «እንዴት ግን ወደ ዐቀድነው ግብ እንደርሳለን?» የተረሳ ጉዳይ ነው። የእነዚህን ዓይነት መሪዎች አጀንዳ ለማሻሻል

ወይም ለመቀየር መፍትሔው አንድ ነው፤ ጌታ እንዳለ «ማርታ፤ ማርታ፤ አንቺ በብዙ ነገር ትጨነቂያለሽ፤ ትታወኪያለሽም፤ ነገር ግን ተፈላጊው አንድ ነገር ብቻ ነው፤ ማርያም የሚሻለውን ነገር መርጣለች፤ እርሱንም ከእርስዋ የሚወስድባት ማንም የለም» (ሉቃስ 10:41-42፤ ቀ.አ.) የሚለውን ተግባራዊ ማድረግ ነው። ለቀዳሚውና ለዋነኛው ነገር ትኩረት መስጠት፤ የቤተ ክርስቲያንን አስተዳደራዊ ቅርጽ በሚገባ ማደራጀትና በትጋት መምራት፤ ማኅበረ ምእመናኑን መመገብ፤ መጠበቅና ማስተሳሰር፤ እንዲሁም በክርስቶሳዊ ምሳሌነት በአግባቡ መምራት ከብዙ ተፈላጊዎቹ መካከል ዋነኞቹ ናቸው።

መቼም የማነሣቸው ችግሮች አንዱ በአንዱ ውስጥ እየተደበቀ መነሣቱ አልቀረም፤ ተቀራራቢ ችግር ፈጥሮ ከሆነ ይቅርታ እጠይቃለሁ፤ ተጠላልፎብኝ ነውና። አሁንም «የራሷ እያረረባት የሳረቤት አማሰለች» ዓይነት መሪዎችን አብረን እንቃኝ፤ የያዙትን የመሪነት ስፍራ ቀደም ብዬ እንደ ገለጽኩት መልቀቅ አይፈልጉም፤ አያስቡበትምም፤ እንደ ሙሴ ተተኪ የማዘጋጀት ራእይ የላቸውም፤ ብቻ እንመራለን፤ ዛሬም እኛው ነን ይላሉ። ግን ለቤተ ክርስቲያናቸው መንጋ አይጠነቀቁም። መንጋውን የሚመግቡት የላቸውም፤ ቢኖራቸውም ልብ አይሞላም። ከዚህም የተነሣ መንጋው ተንከራታች ሆኖ ይዞራል፤ የሚጥመውን ወይም የመሰለውን ምግብ እስኪያገኝ ድረስ። መቼም በየከተሞቻችን ብዙ ምግብ ቤቶች እንዳሉ ታውቁ የለ። ተመጋቢው ሰው ጥሩ የሚለውን ምግብ እስኪያገኝ ድረስ ምግብ ቤቶችን መጎብኘቱ አይቀርም። ልክ እንዲሁ፤ በቤታቸው የሚያስፈልጋቸውን መንፈሳዊ ምግብ የተነፈጉም «ቅልውጥ» ይጀምራሉ። በየሄዱበት የተገኘውን መመገብ ምን ያህል የአመለካከት (የእምነት) ልዩነት እንደሚያመጣ መገመት አያዳግትም። ለአንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን «የአንድ ልብ» አምልኮና አገልግሎት መጥፋት ትልቁ ምክንያት ይሄው ነው። የእግዚአብሔርን ቃል የበላይ ባለሥልጣንነት (Absolute Authority) ቸል በማለት፤ ከእርሱ በመቀነስ ወይም በመጨመር፤ በማሻሻል ወይም ያለ ቃሉ መሪነት በማስተማር ብዙ ተንከራታች ምእመናንን የሚጎዱ ሰባኪዎችና

አስተማሪዎች እንዳሉ መዘንጋት ወይም መካድ አይገባም። ውጥንቅጡ የወጣ መረዳትና ልምምድ መያዝ የራስንም ሆነ የሌላውን ቤተ ክርስቲያን መሠረታዊ እምነት እንደሚያናጋ መታወቅ አለበት።

አያሌ ቤተ ክርስቲያኖች የገጠማቸው ችግር (ግንጥልጥሎሽ) ይህ የመረዳት ወይም የልምምድ ቀውስ መሆኑን አሉ የሚል አይኖርም፤ ዋሽተሃል የሚል ካለ ከእኔ ጋር ሳይሆን ካቀረብኩት እውነታ ጋር መካካድን መርጧል።

ለዚህ ውድቀት በውል የሚጠቀሱ ምክንያቶች አሉ። የመጀመሪያው፤ እግዚአብሔር እንድናገለግላቸውና እንድንመራቸው የሰጠንን ሕዝብ ተግባር አለመመገብ፤ አለመጠበቅና አለመንከባከብ ነው። ብዙ መሪዎች አገልጋይ ሳይሆን፤ አለቃ መሆንን ነው የሚፈልጉት። ከዚህ ይልቅ መሪዎች እንደ ግሩም የምግብ ባለሙያ ሴት ሊሆኑ ይገባል። ይህ ደግሞ አለቅነትን ሳይሆን፤ አገልጋይነትን ይጠይቃል። ሌላው ውድቀት የአርአያዊነት መጥፋት ነው። ክርስቶሳዊ ምሳሌነት የመሪዎች ትልቁ ባሕርይ መሆን አለበት። ያለበለዚያ ተተኪም ሆነ ተከታይ አይኖርም።

መገምገምንና መገምገምን የማይወዱ መሪዎች መብዛት ሌላው የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ችግር ነው። እግዚአብሔር በስድስት ቀናት የፈጠራቸውን ፍጥረታት ከተመለከተ በኋላ «ሁሉም መልካም ነበር» አለ። ሥራውን ወደ ኋላ ተመልሶ ተመለከተ፤ ገመገመ። ሐዋርያው ጳውሎስ እንኳን «በከንቱ ርጩ እንዳይሆን» እናንተ የቤተ ክርስቲያን አዕማዳን ነገራን ተመልከቱ ያለውን ማጤን አስፈላጊ ነው። ዕቅዶች ግብ መድረሳቸውንና አለመድረሳቸውን መመዘን የግድ ያሻል። አልያ ከንቱነትን ማጨድ ነው። በበርካታ መሪዎች ዘንድ የሚታይ አስተዛዛቢ ነገር መገምገምን - መገምገምን መንቀፍና መጥላት መከሰቱ ነው። ቤተ ክርስቲያኒቱ ምን ያህል አባላት እንዳሏትና ኑሮአቸው ምን እንደሚመስል ለማወቅ አይጥሩም። የገቢ-ወጪያቸው ሥርዓት ደንብ-አልባ ሲሆን ግድ የላቸውም። ብቻ ነገር ሁሉ በነሲብ ይነገራል፤ «ሁሉ ጌታ ይረዳል ወይም ረዳን» የዘወትር የመጽናኛ ቃል ነው፤ በስንፍና መጽናናት፤ የብዙ መሪዎች ችግር አለማወቅ አይደለም፤ ስንፍና

እንጂ።

ውሱን ትልም የውጤታማነት መሠረት ነው። ግምገማ ደግሞ ግራቶችን እንድናይ ይረዳል፤ ትርፍና ኪሣራችንን ያስለየናል። ችግሩ የት አካባቢ እንደ ሆነ ይጠቁመናል። እርግጥ ነው፤ የተወሰነ ዕቅድ ለመንደፍና የዕቅዱን ተግባራዊነት ለመገምገም ቀንና ሌሊት መሥራትን ስለሚጠይቅ አድካሚ ነው። ግን ደግሞ የሥራ መሠረት ነውና መሆን አለበት፤ በግድም ቢሆን ከዚህ ድካም በቀላሉ ለመገላገል የሚወዱ ቸልተኛ መሪዎች ያለ ዕቅድና ግምገማ መኖር ይመርጣሉ። እንዲህ መሰሉቹ «የሚያስተዳደር በትጋት ያስተዳድር» (ሮሜ 12:8) የሚለውን፤ «የሚያስተዳድር በስንፍና ያስተዳድር» በሚለው የተኩ ናቸው። ይህን ነገር በ1994 ዓ.ም ገጠመኝ ላስረዳ፤ በዕቅድ እናውጣ ድርድር ላይ ድንገት «የቤተ ክርስቲያን ምእመናን በመጨረሻው ዓመት ከ50,000 በላይ ይሆናሉ» በማለት የቤተ ክርስቲያኒቱ ሽማግሌ በጽኑነት አበሰረ፤ «እንዴት እንዴት» ሲባል፤ «ጌታ ብሏል፤ አሳይቶኛል» ነበር መልሱ። እንግዲህ 1994 ነው ብያችኋለሁ፤ አምናን ዘንድሮ ላይ ቆመን የቤተ ክርስቲያኒቷን ምእመናን ስንቆጥር አራት ሺህ ያህል ናት። ከቀድሞው (ከ1994 ዓ.ምቱ) ልዩነት ቢኖር የ500 ምእመናን ጭማሪ ነው። 45,000ው የት ቀሩ? ዕቅድን ምክንያታዊ ካለማድረግ፤ አዎን አዎን፤ አሜን፤ አሜን በማለት የመጣ ችግር ነው። አቅምን፤ ችሎታንና አካባቢን ካለማገናዘብ የተከሰተ ስሕተት ነው። ነገሩ መንፈሳዊነት መስሎን ይሆናል፤ ግን አይደለም፤ ግብታዊነት እንጂ። መሪዎች በዚህ መሰል «ራእይ» ይደሰላሉ። የተባለው ነገር ከእግዚአብሔር ይሁን አይሁንም፤ ለአንድ ውጥን፤ አስፈላጊ ነገሮችን አለባበሰ ለውጥኑ ተግባራዊነት እስካልተንቀሳቀሱ ድረስ ውጤት ሊመጣ ከቶ አይችልም። ከአቅማችን በላይ እንድንፈተን የማይፈቅድ እግዚአብሔር፤ እኛነታችንና ውስንነታችንን ስለሚያውቅ፤ ከአቅማችን በላይ ራእይ አያሸክመንም።

መሪዎች በአግባቡ ቢጠቀሙት በረከትን ባይጠቀሙት ግን ጥፋትን ስለሚያስከትለው አንድ ልበል፤ ስለ ገንዘብ። በቃለ እግዚአብሔር ምንነት ተገቢ ስፍራን ይዞ በመልካም መንገድ እንዲያገለግል ቢደረግ፤ ብር (ገንዘብ) ለእግዚአብሔር መንግሥት

ማስፋፊያ ዋነኛ መሣሪያ ነው። በተቃራኒው፣ በመሪዎች በአንገራ መንገድ ከተያዘ መጠፋፊያ ይሆናል። ጌታ ኢየሱስ ሲመክር፣ «መዝገብ በምድር አይሁንላችሁ፤ በሰማይ እንጂ» አለ። አስከትሎም፣ «ማንም ለገንዘብም ለእግዚአብሔርም አኩል ልቡን ሰጥቶ ማገልገል አይችልም» አለ። ሁለት ጌቶች ለአንድ ሎሌ አስቸጋሪ ስለሆኑ። ቅድሚያ መስጠት፣ ምርጫም ማድረግ ግድ መሆኑ ነው። ብዙ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከ«በጀት» እና ከ«ሂሳብ» አያያዝ ጋር ያላቸው ትውውቅ ደካማ ነው፤ ወይም ዕውቀት የላቸውም። «ቤተ ክርስቲያን በእምነት ብቻ ትመራ፤» ከሚል አጉል መንፈሳዊነት ጋር በመጣበቅ ራሳቸውን ፈተና ላይ ይጥላሉ። በዚህም ብዙዎች መልካም ጸሐክነታቸውን አጥተዋል። «ራስን በራስ መጣል» ማለት ይህ ነው። በጥሩና በመደበኛ የገንዘብ አያያዝ መጠቀም ሲቻል፣ ለምን የውድቀት መንገድ እንደሚመቻች አይገባችም። አሁንም ቢሆን ከጥፋት መጠበቂያ ዘዴ ካልተቀየሰ፣ ነገ ደግሞ ብዙዎች ሊወድቁ ይችላሉ። ዛሬና ትላንትና ብዙዎች ወድቀዋልና። ካለፈ ነገር መማር የብልህ መሪ መለያ ይመስለኛል።

ወደ ነገሬ ፍጻሜ ልሂድና፣ «የእግዚአብሔርን ቤት ከሠራሁ፣ የእኔን ደግሞ እርሱ ይሠራልኛል» በሚለው ነገሬን ሳሳርግ። ከዚህ የእምነት አነጋገር ጋር ጠብ የለኝም፤ እስማማባለሁ። እኔ ግን የራሳቸውን ቤት አያፈረሱ፣ እግዚአብሔር ቤቴን ይሠራልኛል ከሚሉት ጋር አልወግንም። አያሌ መሪዎች ትዳር መሥርተው ልጆች አፍርተዋል። ይሁንና፣ ሚስት የባሏን ፍቅር በተግባር ማየት ናፍቃ፣ ልጆችም የአባትን ምክርና አለኝታ ሳያገኙ እንዲያው ቀርተዋል። የአባትነት ፍቅራቸውን ለሚስትና ለልጅ ነፍገው፣ የክርስቶስን ፍቅር እንሰብካለን የሚሉ ምንኛ ያሳዝኑ? ብዙዎቹ ግን የፍቅር ንፋጋን ናቸው። ማለዳ ከቤት ወጥቶ እኩል ሌሊት ወደ ቤት መመለስ የወትሮ ተግባር ነው። እንዲህ ዓይነቱ ዕለታዊ ተግባር ሰውር ወይም ግልጥ ምሬትን ከቤተሰቦቻቸው ማመንጨቱ አይቀርም። ቆይቶ ደግሞ ሰላም ያናጋል፤ በምትኩም ቅሬታ ያነግሣል። ሚስቶችም፣ «እኛን ሳይሆን፣ አገልግሎቶቻቸውን ነው ያገቡት» ማለት ይጀምራሉ፤ ያሉም አይጠፋም። እውን አንድ መሪ ለቤተሰቡ ሳያስብ ውጤታማ አገልጋይ ይሆናልን? ፈጽሞ

አይሆንም፤ መስሎት እንጂ።

ጽሑፌን ስጀምር ምን ምሳሌ እንዳነሣሁ አትርሱብኝ፤ «በሽታውን የደበቀ መድኃኒት አያገኝም» ብዬ ነበር። ለምን ታዲያ የበሽታችንን ዋነኛ ጉዳይ ገልጠን ለመድኃኒት አናበቃውም፤ እንፈውስ የለ።

ቅኝት

«መጻሕፍተ ኑፋቂ በመጽሐፍ ቅዱስ ዓይን ሲታይ»

የመጽሐፉ አዘጋጅ፡- ጥላሁን መኮንን

የኅተመት ዘመን፡- 1991 ዓ.ም

የገጽ መጠን 135

የኅተመት ቦታ፡- አፍሪካ ማተሚያ ቤት።

ጥላሁን መኮንንን አላውቃቸውም። ስለ ጸፉት መጽሐፍ የሰማሁት አንብበው ካደነቁት ሰዎች ነው። አልዘገየሁም፤ ገዝቼ ንባቤን አደረስኩ፤ ደጋገምኩትም። የመድገሜ ምክንያት የሰከነ አይታ እንዲኖረኝ ነበር፤ እናም ያስተዋልኩትን በቅኝት ደረጃ ለማስተዋወቅ ተነሣሁ።

ጸሐፊው ጥላሁን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር እያነጻጸሩ የፈተኹዎቸው የመነሻ መጻሕፍት፡-

1. ተአምረ ማርያም
2. ገድለ ተክለሃይማት
3. ገድለ ክርስቶስ ሳምራ እና
4. ገድለ ገብረ መንፈስ ቅዱስ ናቸው።

በዚህ ጽሑፍ በጸሐፊው የተሰጠውን ተአምረ ማርያምን፣ ከእቅርቦቱ አኳያ እመለከተዋለሁ። ይህን እንዳደርግ የገፋፋኝ ደግሞ «በመከራ ውስጥ ያበበች ቤተ ክርስቲያን» የሚለው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በመጽሐፉ ገጽ 25 መነሻ ላይ፡-

«ዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ [1434-68] ንጉሥ ብቻ ሳይሆኑ በገዳም የኖሩ ጸሐፊም ነበሩና ራሳቸው እየጸፉና ሌሎችን እያጸፉ

በዘመነ መንግሥታቸው ለማርያም፣ ለመስቀልና ለሥዕል መስገድ እንደሚገባ የሚናገሩ በርካታ መጻሕፍት እንዲበዙ አድርገዋል። ተፃቅቦ ምስጢር፣ መጽሐፈ ብርሃን፣ ተአምረ ማርያም፣ ርቱዓ ሃይማኖት፣ ጦማረ ትስብእት፣ መጽሐፈ ምዕላድ፣ አርጋነ ድንግል፣ ዘለፋ እስጢፋ . . . እና ሌሎችም የተጻፉትና ተተርጉመው የተሰናዱት በዚህ ጊዜ ነው» ይላል።

ይህ አባባል የጫረብኝ መሠረታዊ ጥያቄ፣ እኒህን ሁሉ ዘርዓ ያዕ ቆብ ለምን አጻፉ? «ሕዝበ ክርስቲያን» እኒህ መጻሕፍት እዚህ በአገራችን መደረሳቸውን ያውቃሉ ወይ? እውነትስ በመጻሕፍተ ኑፋቄ መጽሐፍ ጀርባ አብርሃም ግርማ የተባሉት ሰው ስለ መጽሐፉ በሰጡት አስተያየት ላይ፡-

«መቼም አውቆ የተኛ. . . እንደሚባለው ካልሆነ በስተቀር ይህንን መጽሐፍ አንበቦ ለእነዚህ ድርሰቶች ጥብቅና የሚቆም አይኖርም። ይህ መጽሐፍ ለዘመናት «በእኛ ተዉት» ብለው የሕያው የእግዚአብሔርን ልጅ የኢየሱስን መድኃኒዓለምነት ከሕዝቡ ልብ አውጥተው በደል የፈጸሙትን ገድላ ገድሎች በገሃድ ያሳየ እውነተኛውን የመጻፍ መንገድ የጠቆመ ሆኖ አግኝቼዋለሁ። ስለዚህ በማስተዋልና እውነትን በመሻት ለሚያነበው እንደሚጠቀምበት አምናለሁ።»

...እንዳሉት ዓይነትስ ይሆኑ ወይ? እኒሁ ጥያቄዎች ሆነውብኝ ወደ መጽሐፉ ዘልቄ ተደንቄአለሁ፤ እንናተም እኒህ አባባሎች ምን ያህል እውነት እንደ ሆኑ «መጻሕፍተ ኑፋቄ» ከተሰኘው መጽሐፍ ተአምረ ማርያምን ብቻ አለፍ አለፍ ብዬ በንጽጽር አስተዋውቃለሁ፤ ዳኝነቱን ደግሞ ለአንባቢያን ትቼዋለሁ።

ተአምረ ማርያም እንዲህ ይላል	አጠያያቂ አሳቦች	መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል
«ጌታችን እጅዋን ይዞ በፍቅር ተቀበላት፤ እናቱ ሆይ፤ መጣሽን እያለ በጌትነቱ ዙፋን ላይ አውጥቶ በቀኙ አስቀመጣት» ... (ተአምረ 12:16፣ ገጽ 24)	በዙፋኑ ላይ የተቀመጠው ብቻውን ገዢ የሆነው የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ የሆነው ልዑል እግዚአብሔር ብቻ ነው። አርሱም ደግሞ በቀኙ ያስቀመጠውም ማርያምን ሳይሆን፤ ኢየሱስ ክርስቶስን ነው።	የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርዩ ምሳሌ ሆኖ፤ ሁሉን በሥልጣኑ ቃል እየደገፈ፤ ኃጢአታችንን በራሱ ካነጻ በኋላ በሰማያት በግርማው ቀኝ ተቀመጠ (ዕብ. 1:3፤ ዮሐንስ ራእይ 7:10፤ ድ.ት.)
ወዳጆቿ የምትሆኑ ደስ ይበላችሁ፤ ይህንን ድንቅ ኪዳን ቸርነትን በጎነትን ሁሉ የያዘ ጌታ በሰማይና በመጥራት ይድኑ ዘንድ የሰጣትን ድንቅ የሆነን መሐላ ታዩ ዘንድ ኑ... (ተአምረ 12:46፣ ገጽ 25)	የጠፋው ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ሊገናኝ የሚችለው በኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። እርሱን እምኖ እና ጠርቶ ሰው ከዘላለም ጥፋት ይድናል እንጂ፤ የማርያምን ስም በመጥራት ደኅንነት የለም።	መዳን በሌላ በማንም የለም፤ እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም [ኢየሱስ ክርስቶስ በቀር] ከሰማይ በታች የለምና (ሐዋ. 4:12)።
ከንጉሥ ልጅዋ ጎን በፈሰሰ ደሚ ንጹሐን አድርጋ እንደ ስሟ ትርጓሜ ወደ ልጅዋ ባሮች አባቶቻችንን በፍጹምነት መርታ ታድርሰን (ተአምረ 12:54፣ ገጽ 27)።	ለመስቀል ሞት አበቃው፤ ከዚህ የተነሣ በደሙ ከእግዚአብሔር ቀጣ እንድናለን እንጂ፤ ማርያም በልጅዋ ደም አታድንም።	በገዛ ደሙ የዋጁትን የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ጠብቁአት (ሐዋ. 20:28፤ ሮሜ 5:9፤ ድ.ት.)።
በአንቺ እምኖ ያፈረ ማን ነው? አንቺን ለምኖ ወደ ገሃነም ያወረድሽው ማን ነው? ወደ መንግሥተ ሰማያ አገባሽው እንጂ... (ተአምረ 43:24-25፣ ገጽ 39)	ሊታመን የሚገባው እግዚአብሔር ብቻ ነው። የፍርድ ባለቤትም እርሱ ነው። ለው ከገሃነም የሚተርፈው ማርያምን እምኖ ሳይሆን፤ ክርስቶስን ታምኖ ነው።	እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም (ዮሐ. 14:6፤ ድ.ት.)።

ሰይጣን ትጋታቸውን አይቶ ተፈታተናቸው ምድጃቸውንም አፍርሶ አፈር ሞላው... ምግባቸውን የሚያበስሉበትን ባጡ ጊዜ ድንቅ ተአምራት ወደምታደርገው በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ ወደ ጸናቸው አመቤታችን ለመት፤ ልመናቸውን ተቀብላ ምድጃችሁን ያፈረሰ ሰይጣን ነውና እንደ ባሪያ አሥራ ሁለት ዓመት ይገዛላችሁ አለቻቸው። ከእንግዲህ ወዲህ አትዘኑ ከልጅ ከባሕሪው በተገኘ ሥልጣን ሰይጣንን ትገዙት ዘንድ ስለ እናንተ ለምኒዋለሁና አለቻቸው። (ተአምረ 51:3-8፤ ገጽ 52)	ተአምሩ ይህን እንደ መነሻ ያደረገበት ስፍራ በግብፅ ካሉ አውራጃዎች ባንዱ የመነኮሳት ገዳም ውስጥ ነው። ትረካው ጥያቄ ውስጥ ያዘፈቀው ሰይጣን ሰው አካል ወይም ሰው የሚመስል ሳይሆን፤ መንፈስ እና በመላእክት ደረጃ የተገለጸ ፍጡር ነው፤ እንደ ተራ ወንጀለኛ ታስሮ፤ የሰው አገልጋይ አይሆንም - ያውም ለአሥራ ሁለት ዓመታት። በተጨማሪም ማርያም በጸሎት እንደ እግዚአብሔር አሳብ ያልሆነ «የልመና መልሰን» ሰጠች ማለት አደናጋሪ ነው፤ የሰይጣንን ሥራ ያሸነፈው ክርስቶስ በመስቀል ሥራው ብቻ ነው።	ሰይጣን እንደ መብረቅ ከሰማይ ሲወድቅ አየሁ... (ሉቃስ 14:6፤ ድ.ት) እንግዲህ ለእግዚአብሔር ተገዙ ዲያብሎስን ግን ተቃወሙ ከእናንተም ይሸሻል... (ያዕ. 4:7፤ ድ.ት) ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገሣ አንበሳ ይዞራልና (1ኛ ጴጥ. 5:8፤ ድ.ት) ዲያብሎስ ከመጀመሪያ ኃጢአትን ያደርጋልና። ስለዚህ የዲያብሎስን ሥራ እንዲያፈርስ የእግዚአብሔር ልጅ ተገለጠ (1ኛ ዮሐ. 3:8፤ ድ.ት)
...እርሱም እኔ ሰይጣን ነኝ ሲል መለሰለት... ነጋዴውም ልትረዳኝ ይቻልሃል በማለት ማለደው፤ ሰይጣንም ነገሪን ብትቀበለኝስ ባለ ዘመንህ ሁሉ እንደ ቀድሞ ፍጹም ባለጸጋ ትሆናለሁ... በደረቴ ያለውን ውሰድ አለው፤ ለዚያም ነጋዴ ክንዱን አወጣና የለዘቡ ሁለት እናቁ ሰጠው፤ ነጋዴውም ከደስታው የተነሣ ምን ላድርግልህ ብሎ የውለታ ካሳ	የሚተረክለት ነጋዴ ጥብርያዶስ የሚባል ሰው ነው፤ ኑሮው የተመሠረተው ቅፍጥ በሚባል አገር ነው። ሀብታምና ባለጸጋ ነበር፤ ግን ደሽየ። ለዚህ ሰው መፍትሔን የሚሰጥ እግዚአብሔር ሆኖ ሳለ፤ ሰይጣን መፍትሔን አዘጋጅ ሆኖ ተገኘ። ባለጠጋውም «ሰይጣን ነኝ» ብሎ ሲነግረው መደንገጥና መሸሽ ሲገባው እንደ አብሮ አደጉ ሰላማዊ	ዲያብሎስ ኢየሱስ... የዓለምን መንግሥታት ሁሉ ክብራቸውውንም አሳይቶ፡- «ወድቀህ ብትሰግድልኝ ይህን ሁሉ አስጥሃለሁ አለው። ያን ጊዜ ኢየሱስም፡- «ሂድ፤ አንተ ሰይጣን ለጌታ ለእምላክህ ስንድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና» አለው (ማቴ. 4:8-10፤ ድ.ት)። «እግዚአብሔር ሰጠ፤

ጠየቀው። ይህን ጊዜ ሰይጣን 1ኛ) ክርስቶስን ካድ፤ 2ኛ) ክርስትናህን እርገም፤ 3ኛ) ጥምቀትህን አቃልል፤ 4ኛ) የሱራፌልና የኪሩቤልን መኖር ካድ፤ 5ኛ) እምላክን የወለደች እመቤታችንን ማርያምን ካድ አለው። ነጋዴው... እመቤቱ ማርያምን አልከድም እንጂ፤ ክርስቶስንም እክዳለሁ፤ ክርስትናዬንም ጥያለሁ፤ ጥምቀቴንም አቃልያለሁ፤ ሱራፌልና ኪሩቤል የሚባል ነገር አላውቅም አለ። ሰይጣንም ማርያምን ካልከድህ የምሠራው አይረባህም ብሎ ከሱ ተሰውሮ ትቶት ሄደ። እመቤታችንም ልጄ ሆይ፤ የዚህን ኃጥእ ምስኪን ሰው ኃጢአቱን ይቅር ትለው ዘንድ እለምንሃለሁ አለችው። ጌታም... ከደኛል ይቅር አልለውም አላት... ልጄ ሆይ ይቅር ትለው ዘንድ እለምንሃለሁ በጡቴም እማጸንሃለሁ እያለች መሪ ር ልቅሶን በፊቱ አለቀሰች። (ተአምረ 110:2-16)	ውይይት ማካሄዳቸው የሰይጣንን ባሕርይ ቀይሮታል። ሌላው በትረካው ላይ ግር የሚለው ክርስቶስ ተካደ፤ መካዱ ግን ምንም ችግር ሳይፈጥር የማርያም አለመካድ ሰይጣንን አስቆጥቶት አስኬደው። በዚህም ገለጻ ማርያም ልቃ ክርስቶስ ዝቅ ማለቱ በግልጽ ይታያል። ደግሞም የበረከት ምንጭ በእግዚአብሔር እጅ ሳይሆን፤ በማርያም እጅ መሆኑን በማሳወቅ መተረኩ አደናጋሪ አድርጎታል። ከዚህም በላይ፡- ጌታ ይቅር ባይ እንዳልሆነ አድርጎ መሳሉና በጌታ ፊት እንባዎች ሁሉ በሚወገዱበት ስፍራ የማርያም ልቅሶና መማጸን ተአምርነቱን ሽሮታል።	እግዚአብሔርም ነሣ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን (ኢዮብ 1:21፤ ድ.ት)። ስለዚህ በሰው ፊት ለሚመስክርልኝ ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እመስክርለታለሁ፤ በሰው ፊትም የሚከደኝን ሁሉ፤ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እከደዋለሁ (ማቴ. 10:32፤ ድ.ት)። ኢየሱስ ሲናገር፤ ከሕዝቡ አንዲት ሴት ድምፅዋን ክፍ አድርጋ፡- የተሸከመችህ ማኅፀንና የጠባሃቸው ጡቶች ብፁዓን ናቸው አለችው። እርሱ ግን፡- አዎን፤ ብፁዓንስ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው የሚጠብቁት ናቸው አለ (ሉቃስ 11:27-28፤ ድ.ት)። ... እንባን ሁሉ ከዓይናቸው ይጠርጋል ሞት ወይም ገዝን ወይም ለቅሶ ወይም ሥቃይ ከእንግዲህ ወዲህ አይኖርም (ራእይ 2:14)።
---	---	--

እንግዲህ በሠንጠረዥ ላይ እንደ ተመለከታችሁ፤ ጥላሁን ከአዘጋጃት መጽሐፍ አንድ አራተኛውን ወስጂ ከእርሱም ለግንዛቤ እንዲረዳ ብቻ የተወሰኑ ነጥቦችን ማንሣቱን ልብ በሉልኝ። አስከትዬም ለመጽሐፉ የተሰጠውን ስያሜ ብቁነት ለግንዛቤ ላብቃ። ስያሜው «መጽሐፍተ ኑፋቄ . . .» የሚል ነው። በግብረተሰባችን ዘንድ ኑፋቄ፣ መናፍቅ፣ መናፍቅነት የሚሉት መጠሪያዎች ተደጋግመው ሲነገሩ ይስተዋላሉ። ፍቺው ከሊቃውንቱ መዝገበ ቃላት ሲፈተሽ ደስታ ተክለወልድ በገጽ 794 ላይ ኑፋቄ (መናፍቅን)፡- «ሃይማኖተ ግማሽ፤» ሲሉት፤ ከሣቱ ብርሃን ተሰማ የተሰኘው የአማርኛ መዝገበ ቃላት ደግሞ በገጽ 110 ላይ «ከእውነተኛ ሃይማኖት መውጣት፤ በፈጣሪ በእግዚአብሔር የማይምን፤ ይልቁንም የኢየሱስ መድኃኒትነት፤ የመንፈስ ቅዱስን ሕይወትነት የማይምን የሚክድ» ብሎ ይፈታዋል። አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ ደግሞ በገጽ 646 ላይ፡- «የሚጠራጠር፤ የሚያጠራጥር፤ ጠርጣሪ፤ አጠራጣሪ፤ ሃይማኖቱ ንጹሕ ያልሆነ ምሉእና ፍጹም ትክክል የአይደለ፤ መንፈቅን አምኖ መንፈቁን የሚክድ» በማለት ኑፋቄንና መናፍቅነትን ይፈታሉ።

የሊቃውንቱ አተረጓጎም ትክክልና ተገቢ ነው። በገለጻቸው እንከን ከሌለው እውነት ሽርፎ፤ ቆርሶና ገምሶ የሚያስተላልፍ ሁሉ በኑፋቄነት ተጠርቷል። እውነትና ሙሉ የሆነው የእግዚአብሔር ቃል ብቻ ነው። ከቃሉ የወጣ፤ ያፈነገጠና ያጉደለ ትምህርት እርሱ ኑፋቄ ነው። ይህ ደግሞ ያሳስታል፤ ጥርጥር ውስጥ ይከታል፤ ከእውነትም ያርቃል። ሐዋርያው ጳውሎስ ኑፋቄ ወይም መናፍቃን ሊባሉ ስለ ተገባቸው ሲናገር፤ «እኛ ብንሆን ወይም ከሰማይ መልአክ፤ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ወንጌልን ቢሰብክላችሁ፤ የተረገመ ይሁን። አስቀድመን እንዳልን እንዲሁ አሁን ሁለተኛ እላለሁ፤ ከተቀበላችሁት የተለየውን ማንም ቢሰብክላችሁ የተረገመ ይሁን» (ገላ. 1:6-8፤ ድ.ት.) በማለት እግዚአብሔር ስለ ደገንነት ለሰው ልጅ የገለጸውን የምሥራች የማይለወጥ፤ የማይጨመርበትና የማይቀንስለት መሆኑን አሳየን። ከቃሉ ያፈነገጠ ትምህርት ሁሉ ጎዶሎና የተሸቀጠ በመሆኑ፤ ይህን የመሰለውን ጽሑፍ ኑፋቄ ብሎ መጥራቱ ተገቢ ይሆናል። ደግሞም ጸሐፊው መጽሐፉን

«በመጽሐፍ ቅዱስ ዓይን ሲታይ» በማለት ስላነጻጸሩት፤ ተገቢ ርእስ መሆኑን አስተውያለሁ።

ተአምረ ማርያም በእግዚአብሔር መንፈስ በተደረሱት ቅዱሳት መጽሐፍት ሲፈተሽ አልተጣጣመም። ከዚህም የተነሣ፤ እኒህን የመሰለ የደራሲውን ቀሪ ሥራዎችን ለአንባቢያን ትቼ፤ ሊታረሙ ይገባቸዋል የምላቸውን ጥቂት ነጥቦች በማንሣት ቅኝቴን ልጠቅልል።

ለምሳሌ፤ በመቅደመ ተአምር ቁጥር 7 ላይ ይገኛል የተባለውና «ፍጥረት ሁሉ እመቤታችንን ለማመስገን ተፈጠረ፤ አዳምና ሔዋን እመቤታችን ከእነርሱ ልትወለድ ተፈጠሩ፤» በማለት አዳምና ሔዋን የተፈጠሩት እግዚአብሔርን እንዲያመስግኑና ፍጥረታትን እንዲገዙ መሆኑን ገልጿ፤ መመስገን የእግዚአብሔር ድርሻ እንጂ የማርያም አለመሆኑን ሲገልጽ የተገባው ክፍል ጥቅስ በትክክል አልተገለጸም።

ሌላው ነጥቤ ተአምረ ማርያም አንድ መቶ አሥራ አንድ ምዕራፎችን ይዞ በ589 ያህል ገጾች የተካተተ የግእዝ-አማርኛ ሥራ ነው። ይህም ሰፊ ጽሑፍ መሆኑን ያሳያል። ጸሐፊው «ድንግል ማርያም በተአምረ ማርያም» በማለት በሠሩት ሥራ ውስጥ ሊነሡ የሚገባቸውንና ከመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ጋር የተጣረሱ ትረካዎችን ሳያነሡ አልፈዋቸዋል። አንደ እኔ ምልክታ ባይታለፍ መልካም ነበር የምላቸውን ጥቂት ክፍሎች እስኪ ላስታውስ፡- ተአምረ ማርያም ምዕራፍ 7 የማርያም ትንሣኤና የደቀ መዛሙርቱም እርሷን ለማየት ወደ እግዚአብሔር ማረጋቸው . . . ተዘካሯን ሲፈጽሙ ኃጢአታቸው ሊደመሰሰላቸው፤ እሳቱንም ፈጽሞ እንዳያዩ መወሰኑ፤ በምዕራፍ 26 ደግሞ ስለ ማርያም ብቻ በሙቀደስ የኖረውን ቂስ ባለጸጋው «ደም ትፋ» ብሎ ስለ ሰደበው፤ ባለጸጋው ማታውኑ ደም ተፍቶ መሞቱን ከዘረዘረ በኋላ፤ በዚህ ዓለምም ሆነ በሚመጣው ዓለም መንፈስ ቅዱስን የሰደበ ኃጢአቱ አይሰረይለትም የተባለለት ቃል ለዚህ መሆኑን ይገልጻል። በምዕራፍ 109ም ስርጊስና አብርስቅላ በባልና ሚስትነት ሊኖሩ ጀምረው ግን የሩካቤ ሥጋ ሳይፈጽሙ ለመኖር ወሰኑ። ውሳኔያቸውንም አጽንተው ለዓመታት ኖረው አንድ ቀን ግን ስርጊዮስ (ባልየው)፡- የግብ

ረ ሥጋ ግንኙነት ካልፈጸምን በማለት ሚስቱን አስጨንቆ፤ ልጅ መረገዝን፤ ጌላም ሰይጣን የተወለደውን ልጅ ለመግደል ወደ ሲኦል ይዞት ሲወርድ ማርያም ልጁን ይዛ እንደ ወጣች ይተርካል።

እኒህን የመሳሰሉ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የተጣረሱ ትረካዎች ሳይወቀሱ ተትተዋል። ቢታከሉ ኖሮ ግን በመጽሐፉ ሽፋን ላይ ሚካኤል ዘ እስጢፋኖስ «የክርስቶስ የክብሩ እውቀት ብርሃን እንዲያበራልን ለዘመናት የሕዝቡን አሳብ አሳውሮ የነበረው የዚህ ዓለም አምላክ በዚህች መጽሐፍ ምስጢር ተገለጠበት፤ ሥራውም ፈረሰበት። ለምድራችንም ነጻ መውጣት እንዲሆን አስቦ ይህችን መጽሐፍ የሰጠን እግዚአብሔር ይመስገን። እኔም የነጻነት መጽሐፍ ብያታለሁ።» ያለው ይበልጥ ጉልህ ይሆን ነበር።

አንገት የለሾቹ ሰዎች

ጥናታዊው ጽሑፍ የዝግጅቱ መጀመሪያ ያደረገው ምሳሌን ነው፤ አይጥን። ብዙዎች አይጥን በቅርብም ሆነ በርቀት ስትንቀሳቀስ ሲያዩ ይደነግጣሉ፤ ይጮኳሉ፤ ይዘላሉ። ይህ እንዲህ መሆኑ በብዙዎች ዘንድ የሚደጋገም ሁኔታ ነው፤ ይላል ጽሑፉ። ዳሩ ግን ማን ያውቃል እኚህ ተጨናቂዎች አንድ ሌላ ቀን አንገት የሌላት አይጥ በፊታቸው ብትሄድ ምላሻቸው ምን ይሆን? ብዙዎች እንደሚሰማሙበትና እኔም እንደምገምተው፤ በላብ መዘፈቅ የሰሜታቸው መገለጫ ይሆናል።

አባቶች እንደሚሉት፤ «ጉድ ሳይመጣ መስከረም አይጠባምና» የዘንድሮዎቹ የቴክሳስ ዩኒቨርስቲ ምሁራን አንገት-የለሽ አይጠችን አምርተዋል፤ እነርሱ ያደረጉት እንዲህ ነው፤ በመጀመሪያ ራስ ሊሆን የሚችለውን ትክክለኛ ጂን ለማወቅ ጣሩ፤ አገኙም፤ ከዚያም በሺህ ከሚቆጠሩ የአይጥ ፅንሰቶች ውስጥ እነዚያን ጂኖች በማስወገድ ፅንሱ እንዲቀጥል አደረጉ፤ ከሺዎቹ ብዙዎቹ አለቁ፤ አራቱ ግን እስከ ውልደት ቀን ድረስ፤ ከአራቱ ደግሞ አንዲቱ በሰላም ያለ አፍ፤ ያለ ጆሮና ያለ ራስ ተወለደች፤ ተንቀሳቅሳ ብዙም ሳትቆይ

ሞተች።

ምሁራኑ ለምን ይሆን እንዲህ መመራመሩን ያዘለቁት? ከአይጥ ጋር ውሎ ማደሩን፤ አብሮ መክረሙን ያስወደዳቸው ምን ይሆን? እርግጡ፤ አይጥን መወደድ መጥላትም ሳይሆን፤ አይጥን ራስ - የለሽ አድርጎ ማስገኘት ውጤታማ ከሆነ፤ ያንን ውጤት ይዞ ራስ የሌለው ሰው ማምጣት ቀጣዩ ተስፋ ይሆናል፤ እናም የሙከራው ግብ አይጥ ሳይሆን፤ «አንገት-የለሽ ሰው» ማምረት ነው።

ይህ መጪ ሰው ራስ የሌለው ቢሆንም፤ በሕይወት ማቆየት ይቻላል፤ ሰው ሠራሽ የማቆያ ዘዴ በመጠቀም ልቡ ቀጥ እንዳትል ጥረት ይደረግለታል። «የተጣረለት ሰው» የሰውነቱ ክፍሎች እንዳስፈላጊነታቸው እየተመነዘሩ ለአካል ክፍል ፈላጊዎች መተኪያ ይሆናሉ - እየተቆራረጡ፤ እየተከፋፈሉ፤ እየተበሉቱም።

በፐርስተን ዩኒቨርስቲ የሞለኪዩላር ሥነ ሕይወት (Molecular Biologist) ሳይንቲስት የሆኑት ሊሲልቨር «እንዲህ ዓይነት ራስ-የለሽ ሰው ማስገኘት የእውቀት ድላችን ነው፤ የተመረተውን አእምሮ- የለሽ ሰው እንደ ልባችን ለፈለግነው ጉዳይ ብንጠቀምበት ሃይማኖታውያን፤ ፖለቲካውያን እና የፍልስፍና ጠበብቶች ሊከሱን፤ ሊወቅሱን አይችሉም። አለመቻላቸውን ምርቱ በራሱ መብቱን ሊያስከብር የሚችል አይደለምና፤ ሰዎችም እከሌ ነው ብለው ጥብቅና አይቆሙለትም» ይላሉ።

ይህን ንግግራቸውን በርካታ የጄኔትክ አጥኚ ዩኒቨርስቲዎች ይስማሙበታል፤ ሁሉም፡- ራስ የለሽ «ሰውን ማምረት ለሁሉም ይበጃል» ባይ ናቸው፤ «ተወጋጅ የአካል ክፍሎች አካል ማግኘታቸውን የመሰለ፤ ምን እረፍት አለ?» ይላሉ።

ሊሲልቨር ሥራቸውን ግልጥልጥ አድርገው የጻፉበት «የቀድሞዋን የኤድን ገነትን እናስገኝ» የሚለው መጽሐፋቸው ሳይንቲስቱ እግዚአብሔር ቀድሞ ሰውን እንደ ራሱ አምሳል በዚህ ፈጥሮት ነበር፤ ዛሬ እኛ ሰውን እንደ እኛ አምሳል በዚያቸው ኤድን እናስገኛለን» ይላሉ። ይህን የሚደግፈው ሼር ቤከር እምነቱን በጽሑፍ ሲያብራራ፤ «የሊሲልቨር መጽሐፍ ምክንያታዊ፤ ተአማኒ፤ የብሩህ ተስፋ መንሥኤ በመሆን በዓለም ላይ ያለውን አስደምሞናል» ብለውላቸዋል።

ሊሲልቨር እንደሚተነትኑት፤ «ይህ የጥናት ውጤት የገንዘብ አቅም ያለው ማንም ሀብታም ሊጠቀምበት ይችላል» በማለት ውጤቱን የገበያ ጉዳይ አድርገውታል።

የዚህን የጥናት አካሄድ ጋዜጠኞች ወደ ሊሲልቨር በመቅረብ «በመጨረሻው ዓመታት የሰው ሞት ያበቃ እና ዘላለማዊ መሆን ይችል ይሆን?» የሚለውን ቀዳሚ ጥያቄ አድርጎላቸው፤ «ግባችን እርሱ ነው፤ ያለጥርጥር ሞትን ድል እንነሣለን» የሚል ሆነ።

እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስ፤ «እግዚአብሔር ብቻ ሁሉን አዋቂ፤ ሁሉን ቻይ» መሆኑን ያስተምራል። ሊሲልቨር ደግሞ፤ «ሰው የማያውቀው፤ እንዳያውቀው ሊደረግ የሚገባም ምንም ነገር ሊኖር አይችልም» በማለት ያደፋፍራሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ብቻ ዘላለማዊ መሆኑን አስረግጦ ያስተምራል፤ እኛም ከክርስቶስ የትንሣኤ ኃይል የተነሣ ሕያዋን እንደምንሆን ይገልጻል። ሊሲልቨር ግን በምጥቁ ሥልጣኔ ዘላለማዊነት የግላችን ይሆናል ይላሉ።

የሊሲልቨርንና የአጋሮቹን የሙያ ውጤት ከምኞታቸው ጋር ላዘግይና የእግዚአብሔር ቃል ስለ ራስ የገለጸውን እውነት እንመዝን፤

እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስን የሁሉ ራስ አደረገው በማለት ክርስቶስ፤ በሰው፤ በፍጥረት፤ በሉሊፈር እና በቤተ ክርስቲያን ላይ ራስ እንዲሆን ማድረጉን በኤፌሶን 1:22 ላይ ይገልጻል። እግዚአብሔር ዔድንን እንዳቀዳትና እንዳሰባት ለሰው ልጅ ጥቅም አዘጋጃት፤ ግና ዲያብሎስ ሰውን ሸነገለ፤ ለሰው ራስ የሆነለትን እግዚአብሔርን በሚያገኝ ቃል አታለለ፤ «በትበሉ እንደ እርሱ እንደምትሆኑ አውቆ ነው» ባላቸው ጊዜ አዳምና ሔዋን እግዚአብሔርን ጠረጠሩት፤ ዲያብሎስም አመኑ፤ እናም ታከውት በኃጢአት ወደቁ፤ በውጤቱም ከእግዚአብሔር ተለይተው ካለዋንኛው ቀሩ። ያለ ራስ ሆነው ከእግዚአብሔርና ከዔድን ገነት ተለዩ፤ በትይዩ ተለይተው ወደ ሰይጣን ቀረቡ፤ የፈቃዱ ፍጹም ተገዥ በመሆን የሰው ልጅ ከእግዚአብሔር አሳብ እጅጉን እየራቀ የገዛ ፈቃዱን የሚያመልክበትንና የሚታመንበትን ያዙ።

በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ በእንደ ወቅት እንዲህ ሆኖ ነበር።

እግዚአብሔር በትዕቢት እንደ ልቡ ለሆነው ለጢሮስ ንጉሥ በነብዩ በኩል ተከታታይ መልእክት ላከለት፡- «ልብህ ስለ ታበዩ እኔ አምላክ ነኝ በባሕሩ መካከል በእማልክት ዙፋን ላይ እቀመጣለሁ ብለሃል፤ ምንም እንኳ እንተ በአሳብህ አምላክ ነኝ ብትል ሰው ነህ እንጂ አምላክ አይደለህም። ከዳንኤል ይበልጥ ጥበበኛ የሆንክ ይመስልሃል፤ ምንም ምሥጢር እንደማይሰወርብህም ታስባለህ፤ በእርግጥም በብልጎትህ ብዙ ሀብት አግኝተሃል፤ በግምጃ ቤትምህም ብዙ ወርቅና ብር እግበስብሳሃል። በንግድ ሥራም ባሳየኸው ታላቅ ብልጎት ብዙ ሀብት አግኝተሃል፤ ከሀብትህም ብዛት የተነሣ ኩራት ተሰምቶሃል» (ሕዝ. 28:2-5፤ ቀ.እ.)።

በራስ - የለሽ የገበያ ምርትም ላይ ያለው ዘላቂ አመለካከት ተመሳሳይ ነው፤ በፍጥረቱና በኃጢአቱ የተገደበ የሰው ልጅ እንደ እግዚአብሔር ፍጹም እውቀት፤ ፍጹም ኃይል፤ ችሎታና ሙሉነት የለውም፤ አይኖረውም። ይህን ጎደሎነት ችል ብሎ ራሱን እንደ አምላክ የመቁጠር አካሄድ ሥልጣኔን ለመሰይጠን እንዳዋለው ያሳስባል።

እንደ ነገር ብዬ ይበልጥ የሚያሳስበውንና ሊስተዋል በሚገባ ጉዳይ ላይ ትኩረት አድርጌ ልደምድም። በጽሑፉ መነሻ ላይ ድንገት አይጥን ማየት አስበረገገ፤ ይልቁኑ አንገት - የለሽ አይጥ ሆኖ ሲገኝ መደንበር ነበር ትርፉ። የሰው ራስ - የለሽ ሲታይ ደግሞ የሁለንተናችን መንዘፍዘፍ አይቀሬ ቢሆንም፤ ግና በየእውራው መንገድ ላይ የሚጓዘው ጤነኛ መሰል ሰው፤ ውስጠኛው ማንነቱ ሲፈተሽ ያለ ራስ ሆኖ መገኘቱ የሚገርም ይሆናል።

እግዚአብሔር ስለ ሰው ልጅ ሲናገር፤ «ለዎች ሁሉ ኃጢአት ሠርተዋል፤ እግዚአብሔር የሰጣቸውንም ክብር አጥተዋል» ይላል፤ ኃጢአት ሰው እግዚአብሔርን በትክክል እንዳይረዳ፤ የእግዚአብሔር የሆነውን ነገር ሁሉ በሙልዓት እንዳያስተውል አድርጎ ከእግዚአብሔር ፈጽሞ አርቆታል፤ ከዚህም የተነሣ ኃጢአት ወደ ዓለም ከመግባቱ በፊት ለሰው ልጅ በዔድን ገነት የሰጠውን ክብር አጥቶአል። ይህም ዋናው የሰው ልጅ ሁሉ ጉድለት ነው። ይህን ጉድለት እግዚአብሔር ኢየሱስን በመላክ ዓለም በልጁ አምኖ ሙሉ እንዲሆንና ከእግዚአብሔር ጋር በመታረቅ ሰላምን ያደርግ

ዘንድ ወድዶ፤ «በእርሱ የሚያምን አይፈረድበትም፤ በእርሱ የማያምን ግን በእግዚአብሔር ልጅ ስላላመነ ገና ድሮ ተፈርዶበታል» (ዮሐ. 3:16-18) በማለት ያመነት በእግዚአብሔር ተደግፈው፤ ራስ ከሆነው ከኢየሱስ ጋር በመገናኘት ሙሉ ሰው መሆናቸውን፤ ያላመነበት ግን ዋንኛውን አጥተዋልና በሥጋዊ ሕይወት ቢንቀሳቀሱም ከእግዚአብሔር ቁጣ አይተርፉምና በውስጣዊ ማንነታቸው «ራስ - የለሽ» ሰዎች ሆነዋል።

እንግዲህ በውጤቱ የቱ ያስፈራል? አንገት-የለሽ አይደለም? ወይም «አንገት-የለሽ ሰው» ራስ ከሆነው ከኢየሱስ ጋር ያለተገናኘው «ራስ - የለሽ ሰው»?

ማመሳከሪያ መረጃዎች

1. Ready for the Future. The Back To God Hour Publishers.
2. Headless Humans by L. Silver.
3. Remaking Eden by L. Silver.
4. Ready to Rebuild by. Jccl Prince.

ያልተቀጣ ዓይን አወጣ

ሰዎች ሁሉ ሊከተሏቸው የሚገባቸው ምግባራት የታወቁ ናቸው፤ በመለኮታዊ የሥነ ምግባር መስፈርቶች ላይ ተዘርዝረው ታውቀዋልና። ከዚሁ ጉን ለጉን፤ በጉ ውጤት የሚያስገኙ ባህላዊ ክስተቶችም አንዱ ማኅበረሰብ በማኅበረሰብነቱና በግላዊ ሕይወቱ እንዴት መመላለስ እንዳለበት ያሳውቁታል፤ ያስገነዝቡታል፤ እንዲሆኑትም ያመላክታል።

እንግዲያስ ማኅበረሰብ ሊሆን ለሚገባው የበጎ ሥነ ምግባር ውጤት ሁነኛ አመላካቾች እነማን ይሁኑ ተብሎ ቢጠየቅ፤ ምላሹ ክርስቲያኖች ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ «ከዓለም ለሰጠሽኝ ሰዎች ስምህን ገለጥሁላቸው. . . ከክፉ እንድትጠብቃቸው እንጂ ከዓለም እንድታወጣቸው አልለምኝም. . . » በማለት ጸልዮአል (ዮሐንስ 17:6፤15፤ ድ.ት)። ይህን የጸለየበት ዋንኛ ምክንያት በዓለም ወይም በኅብረተሰቡ መካከል የሚገኙት ክርስቲያኖች በኑሯቸውና በምግባራቸው፤ በአካሄዳቸውም ሁሉ ጨው ሆነው እንዲያጣፍጡ፤ እንዲሁም ብርሃን ሆነው ጨለማውን ዓለም መግለጣቸው እውን እንዲሆን ነው።

ጸሎቱ ምላሽ እንዳለው ማወቅ የሚቻለው እያንዳንዱ ዳግም የተወለደ አማኝ በጉ የሆነው ክርስቲያኖዊ ሥነ ምግባር በሕይወቱ ሲገለጥ ነው። እንግዲህ ወደ ቁም ነገሩ ራመድ ልበልና አንድ ክርስቲያን በሕይወቱ ሲገለጥ የተገቡት በጉ ክርስቲያኖዊ ሥነ ምግባሮች ሳይገለጡ ቢቀሩ ሕይወትና ምግባሩ ጨውነቱንና ብርሃንነቱን ሳይሆን፤ አልጫነቱንና ጨለማነቱን የሚያገኙ ቢሆን፤ ይህን ችግር በምን ይፈቱታል? ምላሹ በጳውሎስ ወደ የጢሞቴዎስ መልእክት ላይ ይገኛል፤ «. . . በእግዚአብሔር ማደሪያ ቤት መኖር እንዴት እንደሚገባ ታውቅ ዘንድ እጽፍልሃለሁ፤ ቤቱም የእውነት ዓምድና መሠረት የሕያው እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ነው...» (1ኛ ጢሞ. 3:15፤ ድ.ት.) በማለት አንድ ክርስቲያን ሊያውቀው የሚገባውን መሠረታዊ ቁም ነገሮች ያስረዳል። ክርስቲያን በቤተ ክርስቲያንና በወገኖቹ መካከል ሲመላለስ ጤናማነት የጉደለው፤ የጨለመና በነውር የተነቀፈ ሕይወት ቢኖረው፤ የጌታ ድንጋጌ በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን፤ መገሠጽ፤ መቅጣትና

ማስወገድ እንደ ሆነ ከሕያው ቃሉ መረዳት ይቻላል።

እግዚአብሔር በታሪክ ውስጥ በነውሩ የሚመላለስን ሰው አክብሮ አያውቅም፤ ይቀጣዋል፤ ሲቀጣውም በቅጣቱ ሌሎች እግዚአብሔርን እንዲፈሩ፤ ቤተ ክርስቲያንም እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ እንድትመላለስና ተቀጭው እንዲታረም በመሻት ነው። እናም ይህ ሳይሆን በቤተ ክርስቲያን አጥፊ ሳይቀጣና ሳይገሠጽ ቢቀር፤ ነውር በዝቶ የቤተ ክርስቲያን የሕይወት መሠረትነት ይጠፋል፤ ያልተቀጣም ዓይን ማውጣቱን ያዘልቃል።

ይህ ግን እንዳይሆን፤ ብሉይ ኪዳን አካንንና ጥፋቱን ይገልጽልናል፤ በውጤቱም ማገበሩን አውኳልና እርሱና ቤተሰቡ ለድንጋይ ወገራ ተዳርገዋል፤ ካህኑ ኤሊና ልጆቹም በነውር ሥራ ቸልተኝነትና መተባበር አንጉል ሞት ተከሥቷል፤ በእነርሱ መዘዝ ይመለከበት የነበረው የእግዚአብሔር ቤት ፈርሷል።

በአዲስ ኪዳን የሽግግር ዘመንም በሐዋርያት ሥራ ላይ ሐናንያና ሰጴራ በሥነ ምግባር ጥፋታቸው ለሞት በቅተዋል፤ ጳውሎስ በነውራቸው ደንድነው ያለ ንስሐ ሕይወታቸውን ሊመሩ የሚወዱትን ቤተ ክርስቲያን ከመካከል እንድታስወግድ አጥብቆ ያዛል። ይህ ብቻ አይደለም፤ ጳውሎስ ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር በማጣት በክፉ መንገድ የሚዘልቁትን አንዳንዶች በሥጋቸው እንዲሠቃዩ ለዲያብሎስ አሳልፎ እስኪሰጣቸው ድረስ ደነገገ፤ አንዳንዶችም የቤተ ክርስቲያኒቱ አባላት ነን እያሉ በዐመፅ የሚደነድኑትን በተገለጸው የእርምት ደረጃ መሠረት በመጠቀም ሰውየው አግባብነት በጉደለው ሥነ ምግባር ከመመላለሱ የተነሣ የተጉዳው ወንድም በግል ጉዳዩን በማነጋገር መርዳት፤ ይሄ መፍትሔ ተጉጂው ተበዳዩ ከሌላ ሰው ጋር በመሆን አንጉል የሆነውን ያንን ሰው በማነጋገር ያው ሰው ከክፉ መንገዱ አልመለስም ካለ ቤተ ክርስቲያን አነጋግራው በጉ ሥነ ምግባር ላለማሳየት ከወሰነና ለንስሐ ልቡን ከዘጋ በአደባባይ ከዚህ ሰው ጋር ማንም እንዳያብር በመግለጽ ማስወገድን ቤተ ክርስቲያን እንድትለማመድ ያበረታታል። የዚህም በጉ ውጤት ለዓለም ብርሃን እንሆን ዘንድ እንድንበቃ የጌታ አሳብ ነው።

መጥምቁ ዮሐንስ ሰዎች ንስሐ እንዲገቡ ሰበክ፤ ንስሐ መግባት

ብቻ አልነበረም፤ የንስሐ ፍሬም ማፍራታቸው ወሳኝ መሆኑን ገለጸ። ይህንን ሲያስተምር ትልቅ ትንሽ፤ ደህ ሀብታም፤ ያልተማረ የተማረ... አላለም ሁሉንም በአደባባይ ገሠጸ፤ አላመቻመቸም።

ኢየሱስ ክርስቶስ የመሠረታትን ቤተ ክርስቲያን በአገልግሎት ዘመኑ ሲያጠራት ከገለጸው ትምህርት ዋነኛው ጥራት እንጂ ብዛት ዋጋ እንደሌለው ማሳየት ነበር፤ በጠባቡ ደጃፍ ለመግባት መታገልን እንጂ በሰፊው በጅምላ ያለ እንቅፋት መንዝን አላስተማረም። በአንድ ወቅት ጌታን ብዙዎች ይከተሉት ነበር፤ አንድ ቀን ግን ሊከተሉት አቃታቸው፤ ተመለሱም፤ እርሱም የተቀሩትን ዘወር ብሎ፤ «እናንተስ ልትሄዱ ትወዳላችሁን...» ነበር ጥያቄው። ለዚህ መሻቱ፤ ንጽሕና፤ መልካም ክርስቲያናዊ ሥነ-ምግባር ነበር።

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር በቤተ ክርስቲያን ገንኖ ይወጣ ዘንድ መሪዎቹ ትልቅ ስፍራ አላቸው፤ የተሰጣቸውን ድርሻ ሳይፈጽሙ ሁሉ መረን ወጥቶ ስድነት፤ ልቅነት በቦታው ቢተካ የቤቱ ጠባቂዎች ከቅጣት አይተርፉም። ለዚህም በመረጃነት ነቢዩ ሳሙኤል፤ ንጉሡ ሳኦል፤ ካህኑ ኤሊ ተጠቃሾች ናቸው።

ቤተ ክርስቲያን የእውነት ዓምድ ሆና በብርሃንነትና በጨውነት ዓለምን ለማጣፈጥ የተለየች ከሆነች፤ በመካከሏ የሚሆነውን አጥርታ ለማየት ትገደዳለች፤ ስታጠራ ጽኑ መሆን ግዴታዋ ነው። አንዳንዱ ሰባኪዎችና መሪዎች ኃጢአትን ባለመገሠጽ፤ ለዎችን ወደ ንስሐ ባለመምራት ዝም ብለው መስበክን ይመርጣሉ። ለምን ቢሉ የአሥራት የገቢ እጥረት ሊገጥም መቻሉን፤ የወዳጆች ፊት መንሣት መከተሉን፤ የቤተ ክርስቲያን አባላት የመቅረትና የመጥፋት አደጋ ሊኖር እንደሚችል በማሰብ መሸቀጥን ዋነኛ መተዳደሪያ ያደርጋሉ። እንደዚህ ዓይነት መሪዎች ሳይቀጡ አይቀሩም፤ እንደዚህ ዓይነት አስተማሪዎችም የተማሪዎች ፍርድን ለራሳቸው ያከማቻሉ።

ይልቁኑ ሊያደርጉትና ሊሆኑት የሚገባው እንዲህ ነው። ጳውሎስ 1ኛ ቆሮንቶስ 5:6 (ድ.ት.) «... ጥቂት እርሾ ሊጠን ሁሉ እንዲያበካ አታውቁምን?» በማለት በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ የተሠራውን ነውር ሚስት አግብቶ የተቀመጠ አለ እርሱን አስወግዱት ይላቸዋል፤ እርሱን ለዚህ ያበቃው ጥቂቱን እርሾውን

ቸል ስላላችሁለት ነው። ማብራራቱን በማዘለቅ ማንም ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባርን በሕይወቱ ካላስመሰከረ ከእርሱ ጋር እንዳትተባበሩ እጽፍላችኋለሁ ይላቸዋል፤ እውነትም ነው።

ልንሆነው የሚገባውን ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር የጌታ ቃል ገልጻልናል። ሆነው መገኘታችን የጌታ ፈቃድ ነው፤ አለመኖር ግን ቅጣትን እንደሚያስከትል አስተውለናል። የጽሑፌ ፍጻሜ «ያልተቀጣ ዓይን አወጣ» እንዳይሆን፤ «ወንድሞች ሆይ፤ ከእኔ እንደተቀበለው ወግ ሳይሆን ያለ ሥርዓት ከሚሄድ ወንድም ሁሉ ትለዩ ዘንድ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እናዛችኋለን. . . በዚህ መልእክት ለተላክ ቃላችን የማይታዘዝ ማንም ቢኖር፤ ይህን ተመልከቱት፤ ያፍርም ዘንድ ከእርሱ ጋር አትተባበሩ። ነገር ግን እንደ ወንድም ገሥጹት እንጂ እንደ ጠላት አትቀጠሩት» (2ኛ ተሰ. 3:6፤ 14፤ 15፤ ድ.ት.)። በጽኑ ልናስብበት ይገባል።

እንግዲህ ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባርን ስናጤን፤ ኢየሱስ «ከዓለም፤ ለሰጠኸኝ ሰዎች ስምህን ገልጥሁላቸው» ያለውን አለመዘንጋት ወሳኝ ነው። በጌታ የሆንን እኛን ጌታ ከዓለም ሆነን፤ በኅብረተሰቡ መካከል ተገኝተን፤ የእያንዳንዳችን ድርሻ ብርሃንነትና ጨውነት ብቻ ነው። የእውነት ዓምድና መሠረት በሆነችው በቤተ ክርስቲያን ደግሞ ሥነ ምግባራቸውን በጌታ ቃል በተገለጸው እውነት የተገራና የታዘዘ ሆኖ መገኘቱን ማየት የሁሉ ድርሻ ነው፤ ያኔ ነው ቤተ ክርስቲያን የምታድገው፤ የወንጌል ተልዕኮዋንም የምትፈጽመው።

ምርጫችን እሑድ ለምን ሆነ?

የዘጸአት ምዕራፍ 49 የሚያስተዋውቀን አሥሩን ትእዛዛት ነው። በዚህ ጽሑፍ በብዙዎች ዘንድ በየጊዜው ድንግርግር የሚፈጠርበትን ሰንበትን በተመለከተ የተሰጠውን አራተኛ ትእዛዝ እናጠናለን። መጽሐፍ እንደሚል፤ «የሰንበትን ቀን አክብር፤ ቀድሰውም፤ ሥራህን ሁሉ የምታከናውንባቸው ስድስት ቀኖች አሉልህ፤ ሰባተኛ

ው ቀን ግን ለአምላክህ ለእግዚአብሔር የዕረፍት ቀን ነው፤ በዚያን ቀን. . .» (ቁ. 8-11፤ ቀ.አ) በማለት ቃሉ ቀኑ የተፈለገበትን ምክንያትና በቀኑ ሊከውኑ የሚገባቸውንና የማይገባቸውን በመዘርዘር ይገልጻል።

መቼም ቢሆን በቋሚ መርኅነት ለሰዎች የተላለፈ የእግዚአብሔር አሳብ ሊሻሻል፤ ሊቀየር፤ ወይም ሊሻር አይችልም፤ ከታወቀበት ጊዜ ጀምሮ በጽኑነት ይዘልቃል፤ ግን ደግሞ ሰንበትን አስመልክቶ በአስተምህሮ ጥንታዊነቷን እንደ ጠበቀች ያለችዋ የአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን፤ ሰንበት የሚለውን ቃል ትታ የጌታ ቀን ብላ ቀይራዋለች፤ ቅዳሜንም ትታ በእሑድ ጌታዋን ታከብራለች። ለምን ይሆን? በትይዩው ደግሞ ብዙ በርካታ መጻሕፍትን በሰንበት ላይ የጻፉ የሰባተኛው ቀን አክባሪ ቤተ ክርስቲያን ቅዳሜ እንደ ጥንቱ ሊከበር፤ ዕለቱም «ሰንበት» እንደ ተባለ እንዲዘልቅ አጠንክረው በማስተማር ቃሉን ሳያሻሽሉ፤ ሳይቀይሩ ወይ ሳይሸሩ እስካሁን ያዘከራቸው ምን ይሆን? ለሁሉም መልስ አለው።

አንደኛው የመለኪያ መንገድ፤ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን በማደግ ላይ በነበረችበት ሁለትና ሦስት ምእተ ዓመታት ውስጥ የነበሩ የሥነ መለከት መምህራንና የእምነት አባቶች የጊዜውን እውን ታሪክ እንዴት አስቀምጠውት ነበር በማለት የጳጳሮች የታሪክ መዘክሮችን መመርመር ነው።

ሁለተኛው የመለኪያ መንገድ፤ ቃሉ ቃሉን እንዴት እንዳብራራው በአግባቡ መረዳት ነው። መቼም አንዲት ነጠላ ጥቅስ ነጥሎ መክነፍ ለማንም አይጠቅምም። የትኛውም አስተምህሮ በሙሉው የመጽሐፍ ቅዱስ የድግግም አሳብ መደገፉ ግዴታ ነውና ቃሉን በማብራራት ወደ ጽኑ መፍትሔ እንዘልቃለን።

1. ምስክረ-ታሪክ

ናንደር የተሰኘው ታዋቂ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊ እሑድ መክበር ለምን እንደ ተጀመረ ሲናገር፤

«...አይሁዶች የአይሁድነት አርማችን ሰንበትን መጠበቅ ነው ብለው ራሳቸውን ከቅዳሚት ጋር አስማመ፤ ክርስቲያን መሆንን ሳይሆን አይሁዳዊ እንደ ሆኑ መኖርን ፈለጉ።

ከዚህም የተነሣ ከአይሁዶች ለመለየትና የክርስቲያኖች የድል እና የአዲስ ሕይወት ማብሰሪያ የክርስቶስ ትንሣኤ በእሁድ ስለ ተከናወነ፤ መሠረታችንና መልእክታችን እሁድ ሆነልን፤ ክርስቶስም የክርስትና ብቸኛ ማዕከልነቱን እሁድ ላይ ገለጸ፤ ስለዚህም ከቅዳሜ ይልቅ እሁድን እናከብራለን»

ብሎ ይጽፋል። ይህን የታሪክ መዘክር ሌሎች የቤተ ክርስቲያን አባቶችም አጽንተውታል። ቀደም ብሎ በሰማዕትነትን ወደ ጌታ የተሰበሰበው ጁስቲን በ150 ዓ.ም ላይ፤

«... እሁድ ዕለት በየቦታው ያሉ አማኞች ከያሉበት ተሰብስበው ወደ አንዱ የመሰብሰቢያ ስፍራ ይመጣሉ፤ በዚያም ሐዋርያት ያስተምሩት የነበሩትን ትምህርት ያደምጡ እንዲሁም የነቢያት መጻሕፍት ለረዥም ሰዓታት ይነበብላቸው ነበር» በማለት ጽፏል።

ከ260-340 ዓ.ም የኖረው ዩሲብዩስ ደግሞ፤

«...ጉባዔ በክርስቲያኖች የተጀመረው በሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን ነበር። በእነርሱ አጠራር «የጌታ ቀን» ይሉታል፤ እሁድን መሆኑ ነው፤ በዚያን ቀን ጌታቸውን ያመልካሉ፤ ቅዱሳት መጻሕፍትን እያነበቡ ይሰብካሉ፤ የጌታ እራትንም በዕለቱ ይወስዱ ነበር...»

በማለት የእሁድን ጥንታዊነት በጽሑፍ ገልጧል።

በ200 ዓ.ም ላይ በተርቱሊያን የተጻፈውን መረጃ ደግሞ እንደ ማጠቃለያ አድርጌ ልውሰደው።

«... የጌታ ቀን ለቤተ ክርስቲያን ያላት ብቸኛ የማምለኪያ ዕለቷ ነው፤ ከእሁድ እንጂ ከሰንበት ቅዳሜት ጋር ምንም ወዳጅነት አልነበረም...» በማለት እነዚህ ሁሉ ገና ከጠዋቱ ታሪካዊ መረጃን ዘክረውናልና፤ የሰባተኛው ቀን ወይም የቅዳሜት አክባሪዎች ግን፤ «እሁድ ለመከበር ምክንያት የሆነው ኮንስታንታይን ወይም ደግሞ በትራሥልጣኑን ጨብጭዋለሁ በማለት ጳጳሱ የደነገጉት ነው» በማለት መከላከያ ለመስጠት ይሞክራሉ። ልኩ ግን ከላይ የተነሡት መረጃዎች ሁሉ ከኮንስታንታይን ቀድመው የነበሩና ጳጳሳዊ አመራር ከመጀመሩ በፊት የነበሩ ጥንታዊያን መሆናቸውን ዘንግተውታል።

2. ምስክራ-ቃለ እግዚአብሔር

ወደ ሁለተኛው የመረጃ ሰነድ ስንዘልቅ ቃሉን እናገኛለን። በኢየሱስ ክርስቶስ የተመሠረተችዋ ቤተ ክርስቲያን እድገት ማሳየቷን የምናውቀው የሐዋርያት ሥራን ስናጠና ነው፤ በዚህ መጽሐፍ በአሥራ አምስተኛው ምዕራፍ ላይ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች አስቸጋሪ ሁኔታዎች ገጠሙ። ግጥሚያው በአክራሪ ክርስቲያን አይሁዶችና በአሕዛብ ክርስቲያኖች መካከል ነበር። ከፊሎች የቀደመት ሕግጋትና መመሪያዎች በማደግ ላይ ባለችው ቤተ ክርስቲያን አማኞች ላይ ሥራ ላይ መዋል አለባቸው ብለው ሲሞግቱ፤ የተቀሩት ደግሞ በፍጹም በምንም ልንታገትና ልንገታ አይገባም፤ ጸጋው አድኖናል የወቅቱ ሙግት ነበር። ለዚህ ውዝግብ መፍትሔ አልታጣም፤ ከአይሁድ የሆነው ጴጥሮስ «ታዲያ፤ አባቶቻችንም ሆኑ እኛ ልንሸከመው ያልቻልነውን ቀንበር በአማኞች ጫንቃ ላይ በመጫን ለምን አሁን እግዚአብሔርን ትፈታተኑትላችሁ? እኛም የምንድነው ልክ እንደ እነርሱ በጌታ ኢየሱስ ጸጋ መሆኑን እናምናለን» (ቁ. 10፤11 - ቀ.አ.)። ይህ የጊዜው መሪ ቁርጠኛ ቃል ሆነ። ጴጥሮስ፤ አስፈላጊ ከሆነ ሊጠበቁ የሚገባቸው ትእዛዛት ካሉም በማለት ከቁጥር 19-20 ያሉትን ጠቅሶ ቅዳሜትን ወይም ሰንበትን እንዲጠብቁ ሳያዛቸው ወይም ሳይደነግግላቸው ቀረ፤ አንዳንዶች ጴጥሮስ እርሱን ያልጠቀሰው ምናልባት «በጊዜው ሰንበትን ከአሕዛብ ወገን የነበሩት ክርስቲያኖች ይጠብቁት ስለ ነበረ ችግር ሆኖ አልቀረበም» የሚል ግምት ይፈጠርባችሁ እንዳይሆን፤ ለእርሱም አስተማማኝ መልስ ከቃሉ አለ። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 20፡7፤ «ከሳምንቱ በመጀመሪያው ቀን... ተሰበሰብን» ሲል፤ በ1ኛ ቆሮንቶስ 16፡1 እና 2፤ «በየሳምንቱ እሁድ ከእናንተ እያንዳንዱ...» በማለት በእሁድ በጌታ ቀን አምልኮን አማኞች ያደርጉ እንደ ነበር ያጽኑናልና፤ ስለዚህ፤ የጴጥሮስ ምላሽ ቅዳሜትን በመተው እንደ ሆነ ማረጋገጥ ይቻላል።

ግን ማን ያውቃል እንዲህ የሚል ሌላ ጥያቄ ተከታትሎ ሊመጣ ይችላል። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የት ጋ ነው ቅዳሜ ወደ እሁድ ተቀየረ ተብሎ የተጻፈው? መልሱ አንድም ቦታ አልተጻፈም ነው። የተጻፈውስ ያው ሰንበት ሰባተኛው ቀን መሆኑ ብቻ ነው።

እንደገናም እንዲህ ተብሎ ሊጠየቅ ይችላል፡- በአዲስ ኪዳን በየትኛው መጽሐፍ ነው የሳምንቱን የመጀመሪያ ቀን አክብሩ የሚል ቃል የተጻፈው? ለዚህም ምላሹ አንዱም ጋ አልተጻፈም የሚል ነው። ግን እንዲህ የጠየቁ በምላሹ እንዲህ ሊጠየቁ ይችላሉ፤ «በአዲስ ኪዳን ውስጥ የቱ ጋ ኢየሱስም ሆነ ሐዋርያት ቅዳሜትን /ሰንበትን/ እንዲጠብቁ ወይም እንዲያከብሩ አዘዙ?» ምላሹ አንድም ቦታ አልጠቀሰም፤ አላስተማሩምም። ይልቅስ፤ ታዋቂው ዶክተር ቶሪ ሰንበትን አስመልክቶ ያሉትን ለማብራሪያነት ልጠቀምበት፤ «አዲስ ኪዳን ሁሉንም ትእዛዛት በብሉይ ኪዳን ከነበራቸው አጠቃቀም በጠነከረ መልኩ ጸንተው ተግባራዊ እንዲሆኑ አጽንቶ፤ ሳያጸናው ሳያነሣሣው የተወው ግን ከአሥርቱ ትእዛዛት ውስጥ ሰንበትን ብቻ ነው።» በማለት ለመረጃ የሚከተሉትን ጥቅሶች ዘክረዋል፡- ሮሜ 13:8-10፤ ኤፌሶን 6:1፤ 2፤ ያዕቆብ 5:12 እና 1ኛ ዮሐንስ 5:21። እነዚህ ሁሉ ቅዳሜት ክርስቲያኖችን ሊያስራቸው እንዳልተገባ ያበስራሉ።

3. ምስክረ ቤተኛ

ዲ. ኤም. ካንራይት ለበርካታ ዓመታት የሰባተኛ ቀን /ቅዳሜት/ አክባሪ ነበሩ። ጌላ ላይ ግን ቃሉን ቃሉ ሲፈታላቸው፤ ከነበሩበት ባንነው ከበለሉ። አስከትሎ የእርሳቸውን «ማን ይመስክር? የነበረ፤ ማን ያርዳ? የቀበረ» እንዲሉ ሰውየው ያስነበቡትን አንብቡልኝ፤

«ለሃያ ስምንት ዓመታት ሰንበትን ጠበቅኩኝ፤ በብዙ መቶ የሚቆጠሩ ደቀ መዛሙርት ሰንበትን እንዲጠብቁ አደረግሁ፤ መጽሐፍ ቅዱስን ጥቅስ በጥቅስ፤ ፊደል በፊደል፤ መስመር በመስመር በጥንቃቄ ከሃያ ጊዜ በላይ አነበብኩ፤ ሰንበትን አስመልክቶ ለሚነሡ ጥያቄዎች ሁሉ አጥጋቢ መልሶችን እኔ ይዜ ሌሎችንም አስያዝኩ፤ የመጽሐፍ ቅዱስን ጥንታዊ ወጥ ጽሑፎችና በርካታ ትርጉሞችን አጠናሁ፤ የሰዋሰው ጥናትን፤ መድበለ ቃላትን፤ የመዝገብ አስተያየቶችን፤ የቃላት መፍቻን በአግባቡ አጠናሁ፤ እስከ ጥጉም ለመድረስ እንደ እኔ የሰንበት አክባሪዎችንም ሆነ የጌታ ቀን /እሁድ/ አክባሪዎችን የውዝግብ እስጥ አገባ መረመርኩ። የጥንት የቤተ ክርስቲያን አባቶችንም ሥራ ፈተሽኩኝ። በውጤቱም በርካታ መጽሐፍትን በሰንበት /

ቀዳሜት/ ላይ ጻፍኩኝ። አንባቢዎቼም ረኩባቸው፤ ዳሩ ግን በፍጻሜው እንዲሁ ሆነብኝ። ቃሉንም ሆነ የተቀሩት መረጃዎች ሁሉ ቀዳሜትን እንድንጠብቅ የሚያደርገን ሆኖ አላገኝ ሁትም» የሚለውን ቃላቸውን ሰጡ።

4. ምስክረ አዲስ ኪዳን

የካንራይት ምስክርነት ይህ ሆነ፤ የጌታ ቃል ግን ጠንካራ ተጨማሪ መረጃ ገና አለው። ሰንበት ለአዲስ ኪዳን አማኞች ያልተደነገገ ስለ መሆኑ የጳውሎስን መልእክት ወደ ሮሜ ሰዎች አሥራ አራተኛውን ምዕራፍ ይመልከቱ፤ «... አንዱ ቀን ከሌላው ቀን ይበልጥ ክቡር ነው ብሎ የሚያስብ ይኖር ይሆናል፤ ሌላው ደግሞ ቀኖቹ ሁሉ እኩል ክብር አላቸው እንጂ፤ በቀኖች መካከል ልዩነት የለም ብሎ ያስባል» በማለት ትንተና ይሰጣል። ይህንን በማጉልበት ራሱ ጳውሎስ ለቄላስጾስ ሰዎች ሲጽፍ፤ «እንግዲህ በመብል ወይም በመጠጥ፤ በዓላትን ወይም የወር መባቻን፤ ወይም ሰንበትን በማክበር ምክንያት ማንም አይፍረድባችሁ። እነዚህ ሁሉ ወደፊት ይመጡ ለነበሩት ነገሮች እንደ ጥላ ናቸው፤ እውነቱ የሚገኘው ግን በክርስቶስ ነው» (ቄላ. 2:16-17) በማለት የክርስትና ማዕከል ክርስቶስ እና የክርስቶስ ሥራ መሆኑን በመነሻው አበሰረ።

ለመሆኑ ሰንበት ከአሥርቱ ትእዛዛት በፊት የነበረ መሆኑን ያውቃሉ? እርሱ ብቻ አይደለም፤ ግዝረትም ጥንታዊነት አለው። እነዚህ ሁለቱ ከሙሴ በፊት ነበሩ። ለምን? ቢሉ ከአብርሃምና ከአብርሃም ዘር ሐረግ በተያያዘ ጉዳይ ለምልክትነት ተሰጥተው ነበርና።

በዘፍጥረት 17:9-10፤ 12-13 ግዝረትን አስመልክቶ፤ «... አንተና ከአንተም በጌላ የሚመጣው ዘርህ ከእኔ ጋር የገባኸውን ቃል ኪዳን ከትውልድ እስከ ትውልድ ጠብቁ... የምትጠብቁት... በመካከላችሁ ያሉት ወንዶች ሁሉ መገረዝ አለባቸው... በስምንተኛው ቀን ይገረዝ። ቃል ኪዳኔ ለዘለዓለም ከእናንተ ጋር የሚኖር መሆኑን የሚያሳይ የሥጋ ምልክት እንዲሆን እያንዳንዱ ወንድ ይገረዝ።» ይህ ለአብርሃም ዘር ብቻ ለእስራኤላውያን የተሰጠ የቃል ኪዳን ምልክት ሆነ፤ ለሌላ ለማንም አልተደነገገም። ድንጋጌው እንደ

ዘዳግም 10:16፤ 30:6 መሠረት እስራኤላውያን ልቦ ደንዳናነትንና እልኸኛነትን እስመገደው ለጌታ ክብር እንዲውሉ ማብቃት ነው። በአዲስ ኪዳን በገላትያ 6:15 እና ቂላ. 2:11 በብሉይ ኪዳን በስምንተኛው ቀን መገረዝ የአርጌው ተፈጥሮ ውክልና መሆኑ ተገልጿል። ዛሬ ግን አዲስ ኪዳን በሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን ወይም በስምንተኛው ቀን ከኢየሱስ ትንሣኤ የተነሣ «... ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ የምመካበት ነገር የለኝም፤ ምክንያቱም መገረዝም ሆነ አስመገረዝ ምንም አይጠቅምም የሚጠቅመውን አዲስ ፍጥረት መሆን ነው...» ተበሰረ። አስከትሎም፤ «... ከእርሱ ጋር እንድ በመሆን ተገርዛችኋል ይህም መገረዛችሁ ኃጢአተኛውን ሥጋ ለማስወገድ በክርስቶስ የተደረገ ነው እንጂ ሰው ሠራሽ መገረዝ አይደለም...» በማለት የብሉይ ኪዳን ግዝረት ቢያስፈልግም፤ ለእስራኤላውያን እንጂ በክርስቶስ ለታመንን ለእኛ አለመሆኑ ግልጽ ነው። ልክ እንዲሁም ሰንበትም ተመሳሳይ ግጥምጥሞሽ አለው። ለእስራኤላውያን የዘለቂታ ምልክት ሆኖ ተሰጠ፤ በዘፍጥረት 31:12-17 እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ አለው፤ «ለእስራኤል ልጆች እንዲህ ብለህ ንገራቸው የእረፍት ቀን አድርጌ የመረጥሁትን ሰንበትን ጠብቁ... ይህ በእኔና በእናንተ መካከል ጸንቶ የሚኖር ምልክት ነው... የእስራኤል ሕዝብ ይህን ቀን ጸንቶ የሚኖር የቃል ኪዳን ምልክት አድርገው ይጠብቁት እርሱም በእኔና በእስራኤል ሕዝብ መካከል ለዘላለም ጸንቶ የሚኖር ምልክት ይሁን... ከሥራዬ ያረፍኩበት ዕለት ነውና።» ይህ ትእዛዝ እግዚአብሔር ሰንበትን ከእስራኤላውያን ጋር እንዳስተሳሰረው ወይም እንዳቆራኘው ያረጋግጣል። ትሥሥሩን ግን ከእስራኤል ዐመፀኝነት የተነሣ እርሷን በመተው በቤተ ክርስቲያን በኩል ሥራውን ሲቀጥል ሰንበትን መጠበቅ ተፈላጊነቱን አጣ። ለምን? ቢሉ ቤተ ክርስቲያን፤ እስራኤላዊ፤ ግሪካዊ (አሕዛብ)፤ አገልጋይ፤ ጌታ፤ ወንድ፤ ሴት፤ ሳትል ሁሉንም የምታገለግል ሆነች (ገላ. 3:28)። አሕዛብም ለእስራኤላውያን በተሰጡ መርኖዎች መገዛት ቀረላቸው፤ ይህም ሐዋርያት በሐዋርያት ሥራ 15:28-29 ሰንበትን ትተው ውሳኔዎችን እንዲያሳልፉ ሆኑ።

5. ምስክረ በዓለ ጎምሣ

የፋሲካንና የቂጣ በዓልን አንሥቼ እንዴት የአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን ለእሁድ ለጌታ ዕለት እንደ በቃች መረጃ ልጩምር፤ ያው ቃሉ ቃሉን ተርጉሞ፤ ዘሌዋውያን 23:9-21 ይመልከቱ።

«...የመጀመሪያውን ነዶ ለካህኑ ትሰጡታላችሁ፤ እግዚአብሔር ይቀበላችሁ ዘንድ ካህኑ ነዶውን ወደ ላይና ወደ ታች በመወዝወዝ ለእግዚአብሔር ልዩ መባ አድርጎ ያቀርባል፤ ካህኑም እርሱን ማቅረብ ያለበት ከሰንበት ቀጥሎ በሚውለው ቀን ነው... ልዩ መባ አድርገህ ካመጣህበት ሰንበት ማግሥት ጀምሮ ሰባት ሳምንት ቁጠር ከሰባተኛው ሰንበት በኋላ በሃምሳኛው ቀን እንደገና የአዲስ እህል ቁርባን ለእግዚአብሔር ታቀርባለህ... አዲስ መከር ለእግዚአብሔር የበኩራት መባ ሆኖ ይቅረብ... በዚያን ቀን ለአምልኮ ተሰብስቡ።»

የተሰመረባቸውን ዓረፍተ ነገሮች መለስ ብሎ ማጤን ግድ ነው። ሕዝቡ የነዶአቸውን መጀመሪያ ለእግዚአብሔር ነበር የሚያቀርቡት፤ ካህኑም ነዶአቸውን ይዞ የሚቀርበው በሰንበት / በቅዳሜ/ ማግሥት ነበር-እሁድ። ይህም ከቀረበ በኋላ ከሰባተኛው ሰንበት በኋላ በማግሥቱ በሃምሳኛው ቀን፤ እሁድ ማለት ነው፤ የአዲስ የእህል ቁርባን ለእግዚአብሔር ያቀርባል፤ እናም በዚሁ ዕለት ሕዝብ ሁሉ ለአምልኮ ይሰበሰባል /በሰንበት ማግሥት/ በእሁድ። ብሉይ ኪዳን የፋሲካንና የቂጣን በዓልን እንዲህ ነው ያስፈረው። በአዲስ ኪዳንም ፋሲካን ስናስብ በእሁድ ዕለት «ክርስቶስ ለሞቱት ከሞት የመነሣት የመጀመሪያ ምሳሌ ሆኖ በእርግጥ ከሞት ተነሥቷል» ይለናል (1ኛ ቆሮ. 15:20)። እንግዲያስ በዚህ እሁድ /የሰንበት ማግሥት/ በአዲስ ኪዳን ላይ ምን ምን ነገሮች በዋናነት ተዘክሩ? ሌቶች ወደ ጌታ መቃብር ሄዱ፤ ኢየሱስ ሞትን ድል ነስቶ ተነሣ፤ አሮጌው ነገር ሁሉ አልፎ በአዲስ ሕይወት ተተካና ሁሉም አዲስ ሆነ፤ ይህ ብቻ አይደለም እሁድ ዕለት የሚውለው፤ በዘሌዋውያን መጽሐፍ የተገለጸው የበዓለ ሃምሳን አከባበር በአዲስ ኪዳን ላይ በዋናነት ተዘክሮ በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ ሁለት ላይ ይነሣል። በዕለቱ ታላቅ ተአምር ሆነ፤ የመንፈስ ቅዱስ መምጣት፤ እርሱ ሲመጣ ስለ እኔ ይነግራችኋል (ዮሐ.

16:15)፤ ያስተማርኳችሁንም ሁሉ ያስታውሳችኋል የተባለለት እርሱ መጣ። መጥቶም ማቴዎስ 28:19-20 እና ሐዋርያት ሥራ 1:8ን ተግባራዊ ሊያስደርግ በእያንዳንዱ አማኝ ሕይወት ሊያድር፤ ሊያትም፤ በእሑድ ዕለት የአሠራር ለውጥ ሆነ፤ እርሱ ስለ ኃጢአት፤ ስለ ጽድቅና ስለ ፍርድም ሰዎችን ያስረዳል የተባለለት ነውና ለቤተ ክርስቲያን ዋነኛ ሲሆን፤ ሥራውን እሑድ ዕለት ገለጠ፤ በበዓለ ሃምሳ። እኛም የአዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች ከመንፈስ ቅዱስ የተሻለ አጽናኝ የለንምና የአዲስ ሕይወት ጅማራ በሆነው እሑድ ልክ በብሉይ ኪዳን በዘሌዋውያን 23:2 መሠረት በዚያን ቀን ለአምልኮ ተሰበሰብን፤ እየተሰበሰብንም ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስ ሰንበትን አስመልክቶ ሲናገር፤ «ሰንበት ለሰው ተሠራ» አለ። ይህም ማለት ለሰው ዘር ሁሉ የተሰጠ መሆኑን ያውላቸዋል። በስድስቱ ቀናት ጥሮ ግሮ ለፍቶ ከርሞ በአንደኛው ቀን ግን አካላዊ ዕረፍቱንና መንፈሳዊ ኅብረቱን ሲተመለከት «እርፍ» ይልበት ዘንድ ፈቀደ። ይህንንም ሰንበት እስራኤላውያን ከመምጣታቸው በፊት ለሰው መበጀቱ ላይ ተመርኩዞ አስተማረ (በዘፍጥ. 2:3)። ይህም ለሰው ልጅ ጥቅም ይውል ዘንድ ነው፤ ዛሬ በዓለም ላይ ያሉ ሠራተኞች ከሳምንቱ በአንዱ ቀን ያርፋሉ፤ ይህም ጌታ እንዳለው ሰንበት ለሰው ጥቅም መሆኑን ያሳውቃል። ጌታ በነበረበት ዘመን ግን፤ «ሰው ለሰንበት የተፈጠረ እንጂ ሰንበት ለሰው የተሠራ» አይመስልም ነበር። በዚህ ዘመን ደግሞ በቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ የጌታ ቀን ወይም እሑድ ቀደም ብሎ እንደተዘረዘረው ለአምልኮ የመሰብሰቢያ፤ በኅብረት የመጸለይና የጌታ እራትን የመውሰዳና ክርስቲያናዊ ኅብረትን የመፈጸሚያ ቀን መሆኑ ቀርቶ በብዙዎች ዘንድ እሑድ የስፖርት ቀናችን፤ የመዝናኛ ዕለታችን፤ የእድርና የእቁብ መሰብሰቢያችን፤ የርቀት ጉዞ መጀመሪያችን ወይም ሠርተን ጥቂት ገንዘብ ማግኛ ሁነኛ ሲሳያችን እየሆነ መምጣቱ ሳያስደነግጥ አልቀረም።

አንድሩ የተባሉ መጋቢ በዚህ ጉዳይ ሰግተው እንዲህ አሉ፤ «እርን የሕዝቡን ጥያቄ በመቀበል «ነገ ለእግዚአብሔር ክብረ በዓል ይደረጋል» በማለት አሳውቁ... ሕዝቡ የግብጥ ዝግጅቱን አጠናቆ ተሳክረ፤ ሊዘፍንም ሊዝናም ተነሣ፤ በወርቅ ጥጃቸው ዙሪያ

እያሸበሸቡ (ዘጸአ. 32) ፎለሉ። ይህም እግዚአብሔር ካቀደው አሳብ ፈጽሞ የራቀ ነበርና ቅጣትን አስከተለ። እናም አማኞች በጌታ ቀን ከጌታ የበለጠ ነገር ባይኖራቸው የተሻለ ነው» በማለት ስጋታዊ ማስጠንቀቂያቸውን አሳውቀዋል።

ዶ/ር አር. ኤ. ቶሪም፤ «በጌታ ቀን በቤተ ክርስቲያን በመገኘት የሐዋርያት ትምህርትን በማድመጥ በኅብረት እንጆራ በመቁረስ፤ በጸሎትና በወንድማማቻዊ ኅብረት ማሳለፉ አንዳንዶች እንደሚሉት በሕግ ሥር መሆን ሳይሆን፤ እግዚአብሔር ያዘጋጀውን መልካም ዕድል ተጠቃሚ መሆን ነው። ሰው መንፈስና ነፍስ እስካለው ድረስ መታደስ፤ ከጌታ ጋር የሰመረ ኅብረት መፍጠርና በእርሱ በማረፍ ጌታን ማገልገል አለበት። ይህንንም በስፋት የሚጠቀምበት ቀን እሑድ ነው፤ አልያም፤ የመንፈሳዊ ሕይወት ድህነቱን ያሳድጋል» በማለት የጆሮ ያለው ይስማን መልእክት አስተላልፈዋል።

እኔም ደግሞ፤ የምታድግ ቤተ ክርስቲያን አባላቷ ሁሉ በጌታ ቀን በኅብረት ለመሆን ወደው በመሰብሰባቸውና የጌታንም ፈቃድ ሲፈጽሙ በመታየታቸው ትታወቃለች እላለሁ። እናንተስ ምን ትላላችሁ?

«እርቃኑን የቆመው ትውልድ»

ለዚህ ጽሑፍ መነሻዬ፤ «አንብቡኝ» የሚለው ርእስ ነው- «ውስጡ የተዘረፈበት ትውልድ» ይላል። ጽሑፉን ያገኘሁት በቁጥር 35 ሕይወት መጽሔት የፊት ሽፋን ላይ ነው፤ ጸሐፊው ምን ሊል ይሆን? እንዴትስ ሊሆን ይችላል? ሕሊናዬ ገና ጽሑፉን ሲያየው የሞገቱት ጥያቄዎች ናቸው።

ደራሲ አማረ ማሞ፡- ማራኪ ርእስ እንደ ቀይ የትራፊክ መብራት ይመስላል ይላሉ፤ መብራቱ የሚፈጥን መኪናን ያስቆማል፤ እንዲሁ ያየሁት ርእስ አስቁሞ ገላልፎ እንዳነበው አስገደደኝ፤ ዘልቄም መልእክቱን ተረዳሁት፤ ጥሩ ነበር፤ እንዳንጓኝ ግን እፎይታን አልሰጠኝም፤ አላረካኝም።

እናም ያለመርካቱን ምክንያት ከኅብረተሰቡ አኳያ ይህንን